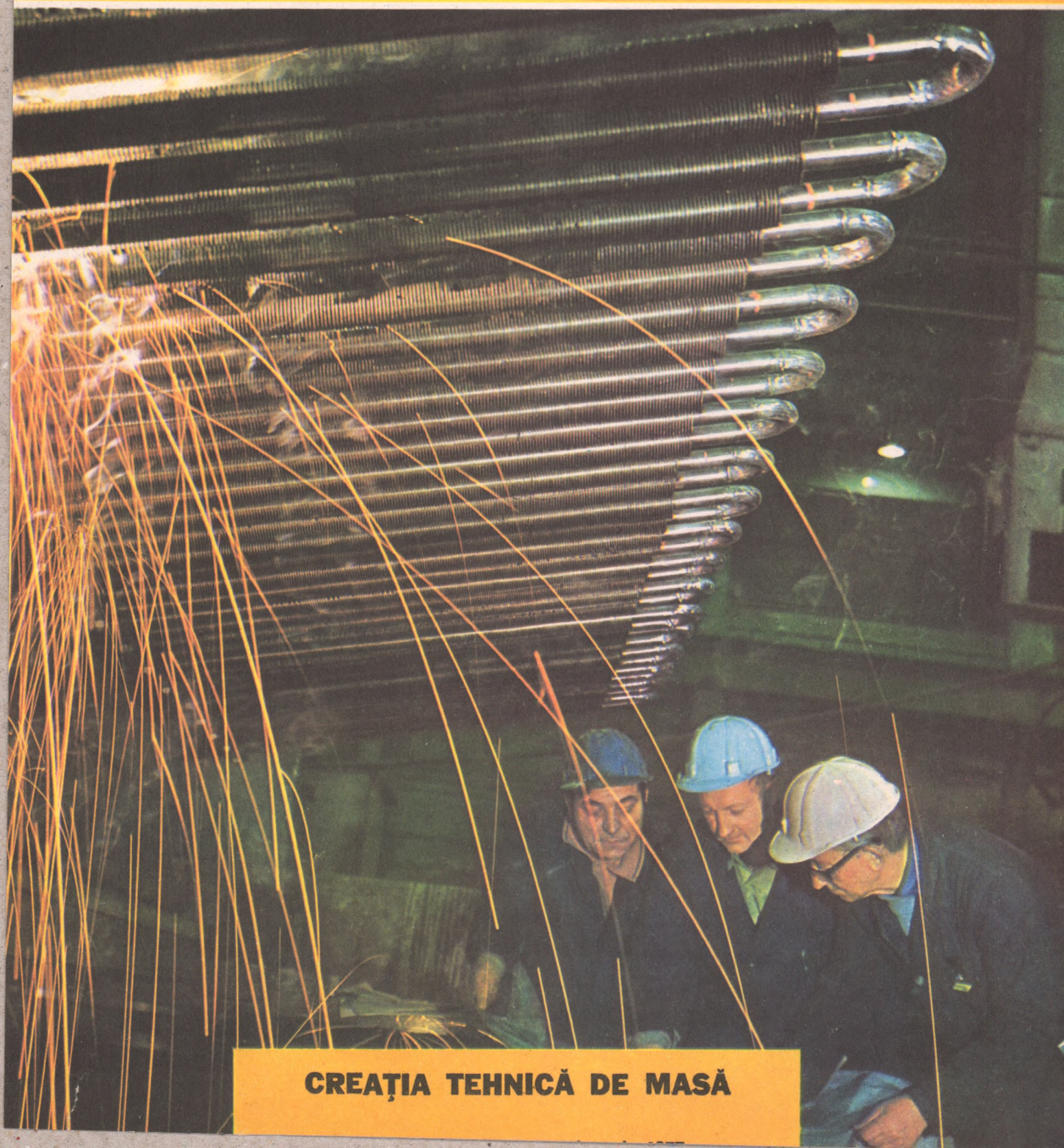

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

CREAȚIA TEHNICĂ DE MASĂ

CONSFĂTUIREA PE ȚARĂ A UNITĂȚILOR DE CONTROL AL OAMENILOR MUNCII

„Trebuie să subliniem că activitatea de control la care iau parte zeci și zeci de mii de muncitori, țărani, intelectuali, constituie o expresie a participării tot mai active a oamenilor muncii la conducerea societății, la exercitarea în stat a puterii întregului popor, deplin stăpîn pe destinele sale, care își făurește liber propriul viitor comunist”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Cuvîntarea de la Consfătuirea pe țară a unităților de control al oamenilor muncii)

„România dezvoltă în mod susținut relațiile sale de colaborare și solidaritate cu țările africane, promovează, în forme variate, reciproc avantajoase, o largă cooperare economică, tehnico-științifică și culturală cu aceste țări, sprijinind activ, pe această cale, eforturile lor de a-și pune în valoare potențialul material și uman, de a-și asigura dezvoltarea economico-socială independentă“.

NICOLAE CEAUȘESCU

NOUA MISIUNE DE PRIETENIE, SOLIDARITATE ȘI COLABORARE A PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN CINCI ȚĂRI ALE CONTINENTULUI AFRICAN

VIZITA oficială de prietenie pe care secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, o întreprinde în cinci state ale Africii (Mauritania, Senegal, Ghana, Coasta de Fildeș și-Nigeria), ce polarizează de câteva zile atenția opiniei publice, reprezintă un eveniment politic cu profunde semnificații, despre care se poate afirma încă de pe acum că va conferi noi și importante dimensiuni relațiilor de solidaritate militantă și colaborare multilaterală cu popoarele țărilor vizitate, cu toate popoarele Africii.

Extinderea și adâncirea continuă a relațiilor de prietenie și solidaritate statornicite între România și țările în curs de dezvoltare, conlucrarea lor fructuoasă — pe baza participării active la lupta pentru lichidarea subdezvoltării, pentru propășirea economică și socială de sine stătătoare a fiecărei națiuni, pentru afirmarea și generalizarea raporturilor internaționale întemeiate pe principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc — reprezintă o coordonată fundamentală a politicii și activității internaționale a României socialiste, înscrisă în Programul partidului. Poporul român, care a purtat el însuși o îndelungată luptă pentru afirmarea ființei sale naționale și care aniversează în acest an centenarul independenței sale de stat, a urmărit cu profundă simpatie schimbările radicale produse în ultimele decenii pe harta politică a lumii, prăbușirea sistemului colonial, făurirea și afirmarea impetuoasă în viața internațională a noilor state independente și suverane — fenomen progresist, revoluționar al dezvoltării contemporane, care se înscrie ca o cerință logică a mersului înainte al societății omenescii.

Relațiile de colaborare ale României cu țările care au pășit pe calea dezvoltării de sine stătătoare imbină armonios factorul intern, hotărâtor — munca și eforturile fiecărui popor — cu cel extern — colaborarea internațională, participarea la diviziunea internațională a muncii —, și sint stimulate de largi afinități, de interese și năzuințe comune în lupta pentru lichidarea decalajelor ce le despart de țările industrializate și instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale. Ponderea țărilor în curs de dezvoltare înregistrează creșteri însemnate în volumul schimburilor comerciale ale României, ajungând în prezent la circa 20% și urmînd să atingă, în 1980, cel puțin 30%. Dacă în urmă cu două decenii țara noastră avea legături economice cu numai 30 de state în curs de dezvoltare, în prezent numărul acestora se ridică la 100. Schimburile economice cu aceste țări au crescut, în ultimii 15 ani, de aproximativ 24 de ori, adică într-un ritm superior creșterii volumului total al comerțului nostru exterior. În același timp, peste 16 800 de specialiști români își desfășurau anul trecut activitatea în țările în curs de dezvoltare, sprijinind pe diferite căi și în diverse forme propășirea lor economico-socială, în vreme ce citeva mii de tineri din țările în curs de dezvoltare studiază în România.

Intensificarea legăturilor României cu țările în curs de dezvoltare, recunoașterea poziției și acțiunii ei consecvente în favoarea instaurării unei noi ordini economice și politice internaționale și-au găsit anul trecut consacrări concludente și în primirea în unanimitate a României, la reuniunea de la Manila, ca membră a „Grupului celor

77” și în dobîndirea de către țara noastră, la Conferința de la Colombo a statutului de invitat permanent la reuniunile și activitățile mișcării țărilor nealiniate.

ÎN ACEST CONTEXT se înscrie și activitatea consecventă a României socialiste pentru dezvoltarea relațiilor de strînsă conlucrare cu statele în curs de dezvoltare de pe continentul african. Un rol de însemnătate hotărîtoare în intensificarea relațiilor economice cu țările africane și în îmbogățirea conținutului lor l-au avut și îl au întîlnirile și convorbirile tovarășului Nicolae Ceaușescu cu șefi de stat și de guvern, cu alți reprezentanți de frunte ai vieții publice din aceste țări, fie la București, fie pe pămîntul Africii.

De fiecare dată, aceste întîlniri și convorbiri s-au soldat cu evidențierea și fructificarea a noi posibilități pentru amplificarea relațiilor bilaterale, în interesul reciproc. Astfel, aceste contacte au priejuit semnarea, numai în perioada anilor 1971-1976, a aproape 50 de documente politice de excepțională importanță cu țările africane. Printre ele se numără un Tratat de prietenie și cooperare (cu Guineea), 14 Declarații solemne comune (cu Benin, Egipt, Gabon, Guineea-Bissau, Liberia, Mauritania, Sao Tomé și Príncipe, Sierra Leone, Senegal, Sudan, Tanzania, Tunisia, Volta Superioară și Zambia), peste 30 de declarații și comunicate comune la nivel de șefi de stat, precum și un mare număr de acorduri guvernamentale și de înțelegeri de cooperare pe tărîm economic, tehnico-științific și cultural. Gama de forme a acestei cooperări devine tot mai largă: construirea de obiective economice, livrări complexe de echipamente, coproducție și comercializare în comun, inclusiv prin crearea unor societăți mixte în domeniile construcției de mașini, industriei miniere, industriei chimice, agriculturii, industriei lemnului și materialelor de construcții, acordarea de asistență tehnică, lucrări de prospecțiuni și explorări geologice.

Principiile noi care stau la temelia acestei colaborări, ca și accentul pus pe formele noi, moderne, de cooperare vizează atît satisfacerea necesităților unei economii în rapidă dezvoltare cum este cea a României, cît și sprijinirea eforturilor țărilor respective spre valorificarea superioară a resurselor lor naturale, spre făurirea și dezvoltarea unei industrii proprii și, prin-aceasta, spre întărirea independenței lor naționale. În virtutea acestui fapt, relațiile României cu țările amintite au o semnificație care depășește planul bilateral, constituind un exemplu de relații noi, de avantaj reciproc și întruajutorare între țările în curs de dezvoltare, în lupta comună pentru accelerarea progresului fiecărei națiuni.

Actuala vizită oficială de prietenie pe care președintele Nicolae Ceaușescu, personalitate marcantă a vieții politice internaționale, o întreprinde în cinci țări ale continentului african se înscrie în cadrul larg al activității intense și multilaterale desfășurate neobosit de șeful statului român pentru promovarea înțelegerii și cooperării internaționale. Ea marchează o nouă contribuție valoroasă la afirmarea principiilor democratice ale relațiilor interstatale, a idealurilor păcii, independenței și libertății, la edificarea unei noi ordini economice și politice mondiale, a unei lumi mai bune și mai drepte.

Dinu DRAGOMIRESCU

Piloni ai creșterii eficienței SPORIREA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII ȘI REDUCEREA CHELTUIELILOR MATERIALE

TIPIZAREA ÎN INDUSTRIA METALURGICĂ

— Ce mărci tipizate de oțeluri se produc? Cum vor fi acoperite cerințele diversificate de oțeluri ale economiei? —

MODERNIZAREA intensivă a producției în toate ramurile industriale, cerință de cea mai mare importanță a actualei revoluții tehnico-științifice, impune acțiuni și măsuri care să determine introducerea rapidă în practică a a celor tehnologii și procedee înaintate care se dovedesc a avea o eficiență economică maximă. Procesul de modernizare a producției industriale se bazează, indiscutabil, pe o largă diversitate tehnologică din care rezultă nemijlocit și gradul de diversificare a producției.

În prezent, ținând seama de nivelul dezvoltării economiei naționale, diversificarea producției se impune ca o cerință atât tehnică, cât și economică. Desigur, diversificarea este rațională în domeniile în care gamele sortimentale sînt încă restrinse, dar ea trebuie limitată și chiar reconsiderată în domeniile în care se constată o prea mare dispersie sortimentală, respectiv pentru acele produse la care diferențierile calitative, de funcționalitate sau de altă natură sînt neesențiale. Aceste considerente reprezintă **imperative ale industriei moderne**, în scopul asigurării unei înalte productivități muncii și unor cheltuieli de fabricație cât mai reduse.

Este, totodată, de subliniat că în condițiile economiei noastre socialiste, soluția **optimă** a problemei **diversificare-tipizare** rezultă din însumarea și compararea efectelor, de un sens sau altul, din diferitele ramuri și de pe diferitele fluxuri de fabricație. Ca urmare, tipizarea producției furnizorilor nu trebuie privită ca o îngrădire a cerințelor beneficiarilor, întrucît, pe lângă influențele pozitive la nivelul întregii economii, creează numeroase **avantaje** acestora, ca de exemplu: simplificarea activității de aprovizionare și de pregătire a fabricației, condiții mai bune de organizare a depozitelor, posibilități mai largi de interschimbare a unor materiale, piese, subsamblate etc., micșorarea riscurilor de aglomerare de materiale pe fluxurile de fabricație, reducerea frecvenței schimbării unor condiții tehnologice de lucru, din care rezultă și un grad mai ridicat de specializare, îmbunătățirea omogenității calitative etc.

În acest context, **valorificarea superioară a metalului** este legată, în primul rînd, de o activitate de concepție

ing. **Neculai AGACHI**
ministrul industriei metalurgice

corespunzătoare, în cadrul căreia alegerea corectă a mărcilor de oțel pentru o utilizare specifică constituie o fază de o deosebită importanță, contribuind la realizarea unor construcții metalice, mașini, utilaje și scule cu performanțe tehnico-economice ridicate și cu fiabilitate corespunzătoare, în condițiile reducerii consumului de metal. **În scopul eliminării diversificării exagerate a mărcilor de oțel solicitate de beneficiari, fapt care produce și produce încă dificultăți în acțiunea de valorificare a metalului în economie, conducerea de partid și de stat a trasat sarcina tipizării mărcilor de oțel și a tipodimensiunilor de produse laminate și trase. Indicațiile vizează reducerea numărului de mărci de oțel și tipodimensiuni de produse la strictul necesar, ținînd seama de nevoile reale ale ramurilor beneficiare de metal din economie și de asigurarea unei eficiențe ridicate în producerea și utilizarea oțelurilor.**

O opțiune : criteriile variate
ale utilizării

ÎN CADRUL acțiunii de tipizare a producției siderurgice, tipizarea mărcilor de oțel s-a făcut de specialiștii din metalurgie, în colaborare cu unitățile de cercetare, proiectare și producție din sectoarele beneficiare: construcția de mașini, industria chimică, transporturi, industria ușoară etc., sub îndrumarea Consiliului de coordonare a profilării, specializării și cooperării în ramurile industriei construcțiilor de mașini și industriei metalurgice. **La stabilirea mărcilor de oțel tipizate s-au avut în vedere criterii variate, în funcție de condițiile specifice de folosire a produselor în principalele domenii: construcțiile metalice, construcția de mașini și utilaje, construcția de scule.**

Pornind de la specificul condițiilor de utilizare și, în corelație cu acestea, în funcție de caracteristicile garantate ale produsului finit, gruparea oțelurilor pentru **construcții metalice** s-a realizat conform celor prezentate în fig. nr. 1.

Se observă că se delimitează de la început oțelurile pentru construcții metalice cu destinație generală de cele pentru aparate sub presiune, în scopul de a permite prescrierea unor reguli de verificare a calității, ținînd seama de destinația și importanța produselor. În ce privește oțelurile pentru construcțiile metalice cu destinație generală, a fost reținută o **primă** subgrupă de oțeluri cuprinzînd oțelurile de uz general, oțelurile patinabile și oțelurile pentru deformarea plastică la rece și, respectiv, o a **doua** subgrupă, din clasa oțelurilor cu granulație fină. În cazul oțelurilor pentru aparate sub presiune se regăsesc cele două subgrupe caracteristice, și anume: subgrupa oțelurilor utilizate la temperaturi normale și joase (+400°C... -50°C) și, respectiv, subgrupa oțelurilor utilizate în condiții de fluaj.

Pentru tipizarea oțelurilor din punctul de vedere al valorilor limitate de curgere, s-au adoptat măsuri care să ofere, în raport cu schemele utilizate în unele țări puternic industrializate, o bună competitivitate produselor noastre. Acțiunea de tipizare a mărcilor de oțel pentru construcții metalice a condus la **reducerea numărului acestora de la 44 la 21.**

Tipizarea mărcilor de oțel folosite în construcția de mașini s-a bazat pe **analiza comparativă în cadrul diferitelor categorii de oțeluri**: carbon și aliate pentru construcții mecanice de uz general, pentru arcuri, pentru automate, pentru șuruburi și piulițe fabricate prin deformare plastică la rece. În acest scop, au fost luate în considerare criteriile de alegere a acestora și a produselor respective în proiectare. S-a ținut seama de faptul că un loc important în această grupă îl ocupă oțelurile folosite în construcții mecanice de uz general, ale căror elemente sînt, de regulă, supuse tratamentelor termice. Ca

urmărire, principalele criterii de analiză au fost: caracteristicile de rezistență; rezistența la rupere fragilă; călibilitatea oțelului; comportarea la tratament termic.

Pe lângă criteriile tehnice menționate, mărcile de oțel s-au analizat comparativ și prin prisma următoarelor criterii tehnico-economice: compoziția chimică, având în vedere reducerea numărului mărcilor de oțel aliat cu elemente scumpe sau deficitare; echivalența mărcilor românești cu mărci străine din normele de circulație internațională, ținând seama de necesitățile relațiilor de import-export. În urma acțiunii de restrângere a numărului de mărci de oțel pentru construcții de mașini a rezultat o reducere a acestora de la 223 la 126. Pe categorii de oțeluri situația este prezentată în figura 2.

Calitatea metalului și costurile de producție

EXPERIENȚA acumulată în folosirea oțelurilor pentru scule a arătat că principalele proprietăți de utilizare a acestora sînt: duritatea la temperatura de lucru; rezistența la uzură; tenacitatea. La aceste proprietăți de bază, generale pentru oțelurile de scule, se pot adăuga proprietăți care sînt specifice numai pentru unele din aceste oțeluri, și anume: durabilitatea tăișului, rezistența la oboseală tensotermică; rezistența la coroziune și oxidare în mediul de lucru. Criteriile care au stat la baza tipizării oțelurilor pentru scule sînt, în principal, următoarele: nivelul proprietăților de utilizare; prelucrabilitatea ușoară la realizarea sculei (inclusiv tratamentul termic); restringerea numărului de mărci de oțel în domeniile în care se constată o diversificare exagerată.

În ce privește gama mărcilor de oțel carbon de scule, au fost reținute pentru tipizare 8 mărci. S-a avut în vedere eșalonarea acestor mărci de oțel din punctul de vedere a două proprietăți de bază: duritatea în funcție de temperatura de revenire și duritatea după călire. Se poate constata că mărcile de oțel respective asigură acoperirea întregului domeniu fără a se realiza suprapunerii nejustificate.

Prezența elementelor de aliere în oțelurile aliate, utilizate pentru fabricarea sculelor a căror temperatură de lucru nu depășește 250°C urmărește să asigure, în comparație cu posibilitățile oțelurilor carbon: călibilitate mai bună; rezistență la șocuri mecanice; rezistență mărită la acțiunea corozivă a unor me-

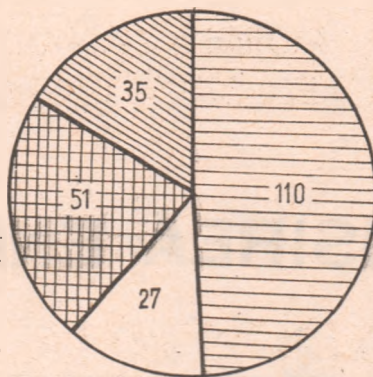
dii specifice: ductilitate satisfăcătoare, pentru a permite punerea în operă prin deformare la rece. Pe baza acestor criterii au fost tipizate 10 mărci de oțel.

În categoria oțelurilor aliate pentru scule de prelucrare la cald sînt, de regulă, cuprinse oțelurile destinate să lucreze într-un domeniu de temperatură destul de larg, între 200 și 700°C. Proprietățile de utilizare, care trebuie să stea la baza stabilirii unei game de mărci tipizate, sînt: rezistența mecanică (duritatea) la temperatura de lucru; rezistența la șocuri termice, inclusiv oboseală tensotermică. S-a urmărit ca mărcile de oțel reținute pentru tipizare să asigure o eșalonare rațională a acestora din punctul de vedere al performanțelor realizate.

Oțelurile rapide, destinate prelucrării prin așchiere cu regimuri intensive, din punctul de vedere al proprietăților de utilizare, se clasifică în două grupe principale: oțeluri cu randament normal, care nu conțin cobalt și, deci, nu asigură o duritate ridicată la cald; oțeluri cu randament ridicat, cu un conținut de circa 5... 10% cobalt. Pentru prelucrarea materialelor abrazive din grupele susmenționate, a fost dezvoltată producția de oțeluri rapide cu un conținut ridicat de carbon (1... 1,75%). Pentru a se asigura o grupare rațională a performanțelor oțelurilor rapide și de oarece este necesar ca structura tipizată să conțină oțeluri rapide din fiecare categorie, au fost reținute pentru tipizare un număr de opt mărci.

În grupa oțelurilor cu randament normal au fost tipizate atît oțeluri clasice (12—18% wolfram), cît și oțeluri cu molibden. Este însă necesar ca oțelurile cu molibden să înlocuiască în multe cazuri oțelurile cu 12—18% wolfram utilizate în prezent, deoarece în acest mod se pot obține însemnate economii, mai ales în sectorul construcțiilor de scule. Din punctul de vedere al performanțelor, oțelurile cu bază de molibden sînt foarte apropiate de cele cu bază de wolfram, iar micile dificultăți legate de cerința unei tehnologii mai îngrijite la punerea în operă nu justifică, în majoritatea cazurilor, menținerea fabricației de scule din oțelurile rapide tradiționale.

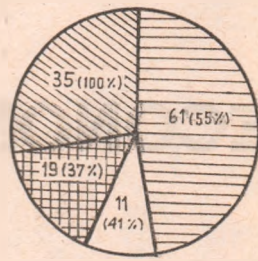
Pe de altă parte, densitatea oțelului aliat cu molibden este mai mică decît a oțelului aliat cu wolfram. Deci, din același tonaj de oțel, înlocuind pe cel cu wolfram prin altul cu molibden, se pot realiza mai multe scule, putîndu-se astfel obține o re-

ÎNAINTE DE TIPIZARE 223 MĂRCI

- Oțeluri pentru construcții mecanice obișnuite
- Oțeluri pentru arcuri
- Oțeluri pentru organe de mașini la temperaturi înalte
- Oțeluri cu destinații nominalizate

Fig. 2 - SCHEMĂ REPREZENTÎND REDUCEREA NUMĂRULUI DE MĂRCI DE OȚEL PENTRU CONSTRUCȚII DE MAȘINI PRIN TIPIZARE

DUPĂ TIPIZARE 126 MĂRCI

ducere a consumului de metal de 6... 9%. Dacă la aceasta se adaugă economia realizată prin renunțarea la un element deficitar și scump, rezultatul este de ce în S.U.A. consumul de oțel rapid cu bază de molibden a reprezentat în anul 1970 circa 80% din totalul consumului de oțel rapid pentru scule. În urma aplicării acestor criterii, au fost tipizate 32 mărci de oțel pentru scule, față de 94 mărci folosite înainte de aceasta.

Apreciem că mărcile de oțel tipizate vor acoperi necesitățile întregii economii naționale în continuă dezvoltare. Avem în vedere ca și pe viitor să aducem corectivele necesare acțiunii de tipizare a mărcilor de oțel, în funcție de cerințele și modificările ce vor interveni atît în economia națională, cît și la export.

Efecte tehnico-economice

PRINCIPALELE efecte tehnico-economice ale aplicării tipizării mărcilor de oțel se apreciază a fi următoarele:

- folosirea mai eficientă a metalului în economie;
- îmbunătățirea circulației produselor metalurgice prin diminuarea stocurilor cu mișcare lentă;
- simplificarea activității în proiectarea și execuția mașinilor, agregatelor, instalațiilor etc., precum și crearea unor premise mai bune de evitare a aglomerării sortimentale de materiale la beneficiar;

● optimizarea condițiilor de producție în metalurgie prin reducerea numărului de sortimente în fabricație, cu influență pozitivă asupra creșterii gradului de scoatere a metalului bun dintr-o tonă de metal elaborat.

În analiza efectuată la ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 25 ianuarie 1977 s-a apreciat că rezultatele obținute în prima etapă de tipizare reprezintă un pas important în introducerea unei mai mari ordini în producția industrială. Comitetul Politic Executiv a hotărât, de asemenea, continuarea acțiunii de tipizare, urmărindu-se mai accentuat criteriile de calitate și dimensiune, reducîndu-se consumul de materiale scumpe și deficitare. Specialiștii din metalurgie vor depune toate eforturile pentru traducerea în viață a sarcinilor legate de perfecționarea continuă a structurii tipizate a producției de oțel și laminate.

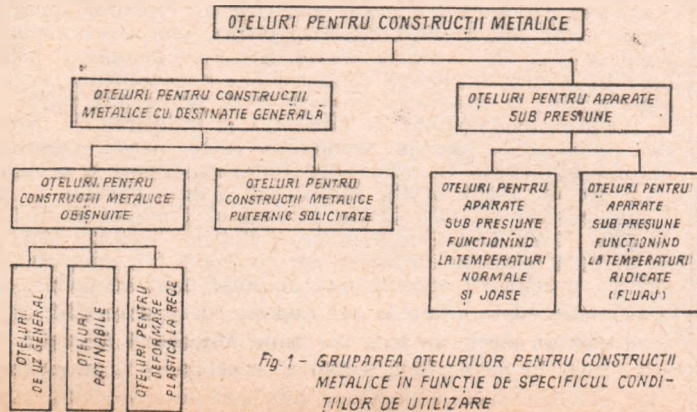

Fig. 1 - GRUPAREA OȚELURILOR PENTRU CONSTRUCȚII METALICE ÎN FUNCȚIE DE SPECIFICUL CONDIȚIILOR DE UTILIZARE

ECONOMISIREA ENERGIEI ELECTRICE

Transportul energiei electrice se efectuează fără întreruperi pe rețele, fapt ce favorizează consumatorii; dar beneficiarii, mai ales marii consumatori, au datoria și, totodată, obligația, s-o folosească doar pînă la limita rațională. De ce au loc totuși depășiri, ce implicații au acestea pentru economia națională?

ROMÂNIA se numără astăzi, grație politicii științifice, clar-văzătoare a partidului, printre țările mari producătoare de energie electrică. Înfăptuirea obiectivelor stabilite în planurile anuale, în cele care au vizat sau vizează o perioadă mai lungă creează posibilitatea realizării, în 1977, a unei producții de energie electrică de 63 miliarde kWh, cu aproape 5 miliarde kWh mai mare decît în 1976: numai sporul din anul precedent echivalează cu întreaga producție a anului 1956. Pentru a aprecia mai bine importanța acestei creșteri, este suficient să arătăm că **fiecare kilowat-oră produs în 1977 asigură un spor al producției industriale globale de aproape 12 lei și al venitului național de peste 7 lei.**

Merită relevat, totodată, faptul că în decursul anilor au avut loc importante mutații în sursele de producere a energiei electrice. Măsurile de economisire a hidrocarburilor, au determinat ca cea mai mare parte a energiei electrice realizate în anul 1976 să fie rezultatul utilizării cărbunelui ieftin în termocentrale și al valorificării energiei apelor prin construirea de hidrocentrale pe Dunăre și pe riurile interioare. În acest sens, merită relevat faptul că **sporirea producției de energie electrică în 1977 va fi realizată integral de centralele electrice pe bază de lignit și de centralele hidroelectrice.**

Tabelul nr. 1

Consumul de energie electrică pe beneficiari din Sistemul energetic național în 1976 și luna ianuarie 1977 față de cotele repartizate

Beneficiari	Consum realizat in plus sau minus in 1976	Consum realizat in plus sau minus in ianuarie 1977
	MWh	MWh
Minis'erul Industriei Metalurgice	+ 320 635	+ 101 342
Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini	+ 180 257	+ 37 112
Ministerul Industriei Chimice	+ 63 136	+ 36 083
Ministerul Energiei Electrice	- 3 317	- 7 130
Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei	+ 28 286	+ 26 298
Ministerul Industriei Ușoare	- 71 785	+ 9 567
Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții	+ 30 312	+ 12 520
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	+ 317 282	+ 63 482
Ministerul Construcțiilor Industriale	- 16 806	+ 920
Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor	- 1 850	+ 2 919
UCECOM	- 19 901	+ 494
CENTROCOOP	- 15 062	+ 342
Consiliile populare județene	- 95 619	+ 1 737
Iluminat și utilizări casnice	+ 224 337	+ 2 655
Iluminat public	- 23 356	- 2 585
Iluminat general	+ 47 814	- 567
Comerț	+ 29 410	- 1 942

N.R.: Pentru anul 1977, cotele repartizate de energie electrică sînt mai reduse față de cele existente în 1976.

Creșterea producției de energie electrică a avut loc în strînsă dependență cu îndeplinirea planurilor de dezvoltare economică a țării, cu cerințele promovării progresului tehnico-științific, ale ridicării nivelului de trai al populației. Industria este în prezent cel mai mare consumator de energie electrică, a datorită tehnologiilor folosite, cît și utilizării energiei ca mijl de acționare a sistemelor mecanizate și automatizate. Un consum ridicat de energie electrică se înregistrează la populații unde, de asemenea, au avut loc mutații profunde. Astăzi, locuințe, energia nu este folosită numai ca mijloc de iluminat și pentru funcționarea unei întregi serii de aparate electrice casnice. Totodată, a crescut consumul public, cel din transporturi, și alte ramuri economice.

Am menționat aceste cîteva aspecte în dorința de a evidenția mai bine de ce în prezent se pune cu atîtă acuitate problema gospodăririi cu maximum de economicitate a fiecărui kilowat-oră; este evident că numai printr-un consum rațional se pot acoperi în condiții eficiente importante solicitări de energie electrică în întreaga sferă de utilizare — industrie, transport, agricultură, consum casnic, consum public etc. **ORICE ECONOMIE DE ENERGIE ELECTRICALĂ ASIGURĂ ECONOMISIREA ALTOR SURSE CARE MIJLOCESC PRODUCȚIA SAU CONSUMUL EI; CONCLUDENT ÎN ACEASTĂ PRIVINȚĂ ESTE FACTUL CĂ FIECĂRUI KILOWAT-ORĂ ECONOMISIT ÎI CORRESPUNDE O ECONOMIE DE 1,5 KILOGRAME LIGNIT SAU 200 GRAME PĂCURĂ SAU 0,320 METRI CUBI DE GAZ METAN.**

Mergînd mai departe cu ilustrarea importanței pe care o prezintă economisirea energiei electrice, trebuie arătat că **ajutorul unui KILOWAT-ORĂ SE POT PRODUCE: 1,5 KG OȚEL ELECTRIC SAU 25 KG FONTĂ BRUTĂ DE FURNĂ SAU 1,3 KG ALUMINĂ SAU 7 KG ÎNGRĂȘĂMINTE CHIMICE SAU 11 KG CIMENT SAU 6 KG PASTE FAINOASE SAU 1,5 MP ȚESĂTURI FINITE DIN LÎNĂ ETC.**

Unde se localizează depășirile de la normele prezăvute și de ce?

SÎNT numeroși consumatori care, vîdînd grijă pentru gospodăria rațională a energiei electrice, au reușit să înregistreze economii atît în 1976, cît și în prima lună din acest an. În acest scop au fost aplicate o serie de măsuri complexe privind pe de o parte, urmărirea contorizată a consumurilor de energie electrică la realizarea produselor și, pe de altă parte, perfecționarea tehnologiilor de fabricație și utilizarea de instalații de recuperare a energiei secundare. Între acești consumatori se află Ministerul Construcțiilor Industriale, care a economisit anul trecut 16 806 MWh, Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor — 1850 MWh, Ministerul Energiei Electrice — 3 317 MWh, Consiliile populare județene — 95 619 MWh etc. Și în luna ianuarie din acest an, în condițiile unor repartiții reduse, o serie de consumatori au înregistrat economii, dovădindu-și astfel continuitatea în preocuparea de a gospodări cît mai bine energia electrică. Este vorba de Ministerul Energiei Electrice care, în prima lună a anului, a economisit, pe ansamblu, 1 300 MWh, Consiliile populare județene — 1 737 MWh etc. D

semenea, s-au înregistrat economii la iluminatul public (2585 MWh), la iluminatul general (567 MWh), în comerț (1942 MWh).

Tabelul nr. 2

Depășirea consumului de energie electrică de către unii mari beneficiari

Beneficiari	Depășirea consumului prevăzută în luna ianuarie 1977 MWh
Combinatul metalurgic Tulcea	10 588
Întreprinderea de alumini Slatina	53 113
Combinatul siderurgic Hunedoara	13 070
Combinatul siderurgic Galați	22 145
Combinatul siderurgic Reșița	2 825
Întreprinderea „Laromet” București	786
Întreprinderea „23 August” București	3 362
Întreprinderea de osii și boghiuri Balș	1 644
Întreprinderea de piese turnate Cimpina	954
Întreprinderea „Progresul” Brăila	1 836
Întreprinderea „Tractorul” Brașov	4 055
Întreprinderea de autoturisme Pitești	2 619
Combinatul chimic Tîrnăveni	7 246
Combinatul de îngrășăminte chimice Piatra Neamț	4 194
Uzinele chimice Turda	1 802
Combinatul de lianți și azbociment Tg. Jiu	7 382
Combinatul de lianți și azbociment Alejd	3 782

Sînt însă consumatori, din păcate, din rîndul celor unde procesele tehnologice necesită multă energie electrică, care acționează cu incetîntor pentru stăvilirea depășirii consumurilor normale, folosind în plus, lună de lună, mii și chiar sute de mii de kilowați-oră. De pildă, Ministerul Industriei Metalurgice, care în 1976 a depășit consumul cu 320 635 MWh, a înregistrat și în luna ianuarie din acest an o depășire de 101 342 MWh; în aceleași perioade depășirile la Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții au fost de 30 312 MWh, respectiv de 12 520 MWh. Cifrele din tabelele nr. 1 și 2 prezintă o situație mai cuprinzătoare a nivelului consumului pe ministere sau la o serie de întreprinderi. Însurate, cifrele respective ne duc la niște valori apreciabile. Numai cele 17 întreprinderi prezentate în tabelul nr. 2 au consumat în plus, în ianuarie 1977, mai bine de 141 000 MWh energie electrică, pentru care s-au cheltuit, în scopul obținerii lor, 212 100 tone lignit sau 39 692 tone păcură sau 45 248 mii metri cubi gaz metan. Interesant este de observat și ce s-ar fi putut produce suplimentar dacă consumul de energie electrică din unitățile respective nu ar fi fost depășit. Iată cifrele :

- 212 mii tone oțel electric sau
- 3535 mii tone fontă brută de furnal sau
- 183,8 mii tone alumini sau
- 989,8 mii tone îngrășăminte chimice complexe sau
- 1555,4 mii tone ciment sau
- 848,4 mii tone paste făinoase sau
- 212,1 mii metri pătrați țesături finite din lînă

Care au fost cauzele principale care au generat aceste depășiri? În primul rînd, au fost neglijate o parte din măsurile prevăzute în bilanțurile energetice — instrumente importante în acțiunea de reducere a pierderilor de energie electrică și termică, de micșorare simțitoare a consumurilor specifice. În alte locuri, bilanțurile energetice întocmite n-au fost reactualizate în 1976 și 1977, în sensul de a se depista noi posibilități de gospodărire mai bună a energiei și, în lumina lor, de a se preconiza și aplica măsurile tehnice și organizatorice ce se impuneau. În sfîrșit, în alte unități — și nu puține la număr — s-au înregistrat deficiențe în fluxul tehnologic (lipsa de etanșări, menținerea mașinilor și instalațiilor în sarcină fără a produce etc). La Întreprinderea de materiale de construcții Deva, datorită defectuoasei organizări a producției și deficiențelor în aprovizionare, benzile transportoare au funcționat ore și zile în șir în gol. Aceleași cauze au determinat funcționarea în gol a unor instalații și la Întreprinderea mecanică de utilaje pentru agricultură și industria alimentară Botoșani. La Întreprinderea de reparații autovehicule Suceava, un cuptor de tratament termic a fost încărcat, în unele zile din luna ianuarie a.c., numai cu 10% din capacitatea nominală, ceea ce a determinat o pierdere de energie electrică de 100 kilowați/oră. Desigur, la cantitatea însemnată de energie electrică utilizată de aceste unități, pierderile arătate par mici. A

dunat însă pe întreaga industrie ele se ridică la zeci de mii de kilowați/oră.

Un alt aspect — deloc de neglijat — este și acela că, în unele unități productive, continuă să se facă o mare risipă de energie electrică prin iluminare puternică, fie a unor locuri de muncă, fie a unor hale întregi (mai ales în schimb III), deși lucrează efectiv doar cîțiva muncitori. Energia irosită astfel, pare minoră. Dacă facem un calcul vom vedea însă că lucrurile nu se prezintă chiar așa. Iată : **SOCOTIND DOAR 90 LĂMPI CU VAPORI DE MERCUR (DE 400 W FIECARE) REZULTĂ CĂ, ANUAL, SE IROSEȘTE O CANTITATE DE ENERGIE DE PESTE 100 000 KWH — CANTITATE PENTRU PRODUCEREA CĂREIA SÎNT NECESARE FIE 150 TONE CĂRBUNE, FIE 30 TONE DE PETROL.** Cifrele vorbesc de la sine...

Și încă un aspect care se cere menționat. În timp ce unele întreprinderi consumă mari cantități de energie electrică — datorită specificului procesului lor de producție — ele ignoră să valorifice importante resurse de energie secundară ce derivă din procesele tehnologice practicate.

De ce întirzie valorificarea energiei secundare

LA ÎNCEPUT, o cifră semnificativă. O evaluare globală atestă că volumul acestei energii se ridică anual, la nivelul țării, la mai bine de 8,6 milioane tone combustibil convențional. Din această cantitate, prin crearea unor instalații de recuperare și prin luarea de măsuri tehnice și organizatorice, se atrag în circuitul economic anual peste 6,6 milioane tone ec.

Dar acțiunea de recuperare totală a resurselor secundare se desfășoară încă lent, deși studiile în acest sens trebuiau încheiate încă în 1975 și completate în lumina noilor aspecte ce apar pe parcurs. Din această pricină, importante resurse energetice secundare continuă să se piardă. Citeva exemple semnificative : la Întreprinderea „Carbosin” — Copsa Mică, care a depășit substanțial în 1976 (cît și în luna ianuarie 1977) consumul de energie electrică alocat, se neglijează recuperarea gazelor reziduale — prin tergiversarea definitivării unor lucrări — pierzîndu-se anual, după unele calcule, mai bine de 90 000 tone ec. Cazul nu este deloc singular. Aceeași situație se înregistrează, la condițiile specifice, și la Combinatul de prelucrare a lemnului Pitești, la stațiile de intercompensare a schelelor petrolifere Țicleni și Bărbătești, la Combinatul chimic Rm. Vilcea și altele. La Combinatul siderurgic Galați — unde s-au înregistrat serioase depășiri la consumul de energie electrică în 1976 — bateria de coacă nr. 5 a fost pusă în funcțiune în trimestrul III al anului trecut, fără a se lua, concomitent, măsuri pentru darea în exploatare și a instalației de recuperat căldura. De atunci și pînă acum lucrurile bat pasul pe loc, în timp ce importante cantități de resurse energetice secundare continuă să se piardă.

S-ar putea crede că întreprinderile care se află într-o asemenea situație au rețineri în ce privește efectuarea unor lucrări de recuperare a energiei secundare pentru faptul că acestea necesită investiții mari. Faptele arată însă că, în covârșitoarea majoritate a cazurilor, cheltuielile aferente instalațiilor recuperatoare de resurse energetice secundare se amortizează, după caz, în maximum 3—4 ani, fapt ce asigură o eficiență economică ridicată.

AȘA CUM am subliniat de la început, gospodărirea judicioasă a energiei electrice are, la ora actuală, o importanță economică deosebită. Acțiunea se cere desfășurată cu maximum de intensitate atît în unitățile industriale, cît și în locuințe, la iluminatul public, în comerț etc. În industrie măsurile se cer temeinic chibzuite, iar preocupările pentru buna gospodărire a energiei să se pună pe același plan cu cele pentru realizarea întocmai a indicatorilor cantitativi și calitativi planificați. De aceea, în fiecare unitate, studiile pentru mai buna valorificare a energiei electrice se cer făcute cu ajutorul specialiștilor din centralele industriale, din institutele de cercetări și proiectări, din ministere și ele trebuie să ia în obiectiv nu în primul rînd laturile periferice ale procesului de producție (deși nici acestea nu trebuie neglijate), ci organizarea mai bună și perfecționarea proceselor tehnologice, utilizarea de noi mijloace care să faciliteze un consum cît mai mic de energie electrică. La ceilalți consumatori — iluminat public, comerț, gospodăriile populației, etc. — se cere o grijă deosebită pentru utilizarea cu maximum de economie a diferitelor instalații de încălzit, iluminat, frigorifice etc. Încadrarea riguroasă în normele de consum stabilite pentru fiecare beneficiar, constituie o necesitate obiectivă, întrucît orice depășire — într-un sector sau altul — poate afecta negativ realizarea în condiții optime a unor produse din diferite ramuri, cît și nevoile publice sau casnice.

V. BOESCU
L. ȚINTEA

O cerință fundamentală în procesul creșterii economice

RIDICAREA CALITĂȚII PRODUSELOR

PERFECTIONAREA continuă a performanțelor produselor la nivelul celor mai bune realizări obținute pe plan mondial reprezintă una din prioritățile de necontestat ale înscrierii riguroase a economiei românești pe coordonatele progresului. Cincinalul revoluției științifice și tehnice amplifică substanțial cerințele care stau — din acest punct de vedere — în fața activității de producție, făcând necesară o opinie de masă — energică, exigentă și fermă — pentru ridicarea calității, concomitent cu reducerea costurilor de producție și sporirea eficienței.

Așa după cum s-a subliniat la ședința Comitetului politic executiv al C.C. al P.C.R. din 18 februarie a.c., care a dezbătut proiectul Legii calității produselor și serviciilor, muncitorii, cadrele tehnice, specialiștii trebuie să facă din lupta pentru ridicarea calității produselor o înaltă îndatorire profesională și patriotică. Vor trebui stabilite, în toate unitățile economice, programe concrete pe fiecare produs și loc de

muncă pentru respectarea riguroasă a disciplinei tehnologice, intensificarea controlului pe întregul flux de producție, astfel încât pe poarta nici unei întreprinderi să nu mai iasă produse ce nu corespund integral standardelor de calitate.

În dorința de a analiza activitatea depusă în diferite unități economice privind ridicarea calității produselor „Revista economică” a organizat o investigație în 30 de întreprinderi din țară, urmărind să evidențieze următoarele aspecte:

- Controlul de calitate către o activizare sporită
- Cauza nr. 1 și alte simptome ale unor deficiențe de calitate
- Despre necesitatea unor indicatori sintetici în perfecționarea mecanismului asigurării calității

De la controlul postoperativ la cel preventiv

PRIMUL AN al cincinalului revoluției științifice și tehnice a marcat îmbunătățiri de fond, substanțiale ale calității produselor, a competitivității produselor cu inscripția „fabricat în România”.

Analiza întreprinsă a evidențiat, în primul rând, o **dinamică ascendentă** a unor indicatori caracteristici pentru calitatea activității productive: ponderea valorii produselor noi și re-proiectate în totalul producției realizate, ponderea valorică a produselor scoase din fabricație în totalul producției globale, gradul de asigurare cu standuri de probă, S.D.V.-uri și A.M.C.-uri. Totodată, însă, a fost reliefat faptul că mai acționează o serie de factori care fac ca realizările să se mențină — uneori cu un eșec considerabil — în urma adevăratelor posibilități de ridicare a calității produselor. Acțiunea lor se manifestă în toate etapele activității productive; cu toate acestea, intensitatea maximă se resimte conform opiniei specialiștilor, în etapa de pregătire a fabricației (tabelul nr. 1). În această perioadă de început a realizării produselor sînt localizate cauzele care provoacă cel mai frecvent deficiențe de calitate (tabelul nr. 2). Este vorba, în primul rând, de „trecerea la producția de serie fără asigurarea corespunzătoare cu materii prime, A.M.C.-uri, S.D.V.-uri”, de „introducerea în fabricația de serie, fără verificare pe prototip sau serie zero” și, în fine, de „nerespectarea obligațiilor contractuale de către furnizori”.

Din întreaga investigație a reieșit cu pregnanță că toate deficiențele înregistrate au avut loc cu „concursul” controlului tehnic de calitate. Detalierea pe faze a activității de control referi-

Tabelul nr. 1

Ierarhizarea activităților productive după intensitatea cu care acționează în cadrul lor cauzele-obstacol în ridicarea calității

Loc în clasament	Activități
1	Pregătirea fabricației
2	Fabricația propriu-zisă
3	Controlul de calitate
4	Cercetare-proiectare
5	Activități post-productive („service” etc.)

toare la contribuția fiecăruia din ele la asigurarea calității produsului în anul 1976 permite câteva observații interesante.

● Comparativ cu celelalte faze, la asigurarea calității produselor contribuția cea mai însemnată a adus-o controlul materiei prime, al proceselor tehnologice și cel al produselor. Ierarhizarea obstacolelor în ridicarea calității vine să confirme acest lucru, deoarece pe primele locuri, cu frecvență majoritară, se înregistrează cauze a căror apariție a fost favorizată de eficiența mai redusă în acțiune a controlului proiectelor noilor produse și al încercării prototipurilor, de preocuparea încă insuficientă în unele întreprinderi privind controlul comportării produsului la beneficiari.

Pentru eliminarea neajunsurilor, specialiștii au apreciat că trebuie să sporească considerabil și prioritar eficiența și contribuția în asigurarea calității a controlului proiectelor, al prototipurilor și al comportării produselor la beneficiar. Ca urmare, devine o necesitate stringentă, pentru fiecare întreprindere, accelerarea trecerii de la un control cu eficiență redusă, postoperativă, la un control preventiv. În general, accentuarea controlului pregătirii fabricației reprezintă o acțiune de o deosebită actualitate, care va ușura considerabil sarcina controlului intermediar și final.

● Totodată, perfecționarea controlului final al produselor reprezintă o preocupare căreia este necesar să i se acorde mai multă importanță. În fiecare întreprindere se cer îndeșite „barierele” în calea calității necorespunzătoare, în așa fel încât pe poarta fabricii să nu poată ieși produse de slabă calitate.

Analiza noastră a relevat faptul că principalele deficiențe în activitatea de control al calității — indiferent de faza în care se desfășoară — sînt generate în principal de nivelul încă scăzut în unele întreprinderi al calificării cadrelor C.T.C. și de nivelul necorespunzător al dotării cu standuri de probă, aparate de măsură și control etc.

Nerealizarea programelor de dotare cu standuri de probă a creat multe di-

Tabelul nr. 2

Clasamentul principalelor cauze ale calității necorespunzătoare în funcție de frecvența de apariție

Loc în clasament	Cauze
1	Trecerea la producția de serie fără asigurarea corespunzătoare cu materii prime, A.M.C., S.D.V.
2	Introducerea în fabricația de serie fără verificare pe prototip sau serie zero
3	Nerespectarea obligațiilor contractuale de către furnizori
4	Modificarea planului de producție după întocmirea celui de aprovizionare
5	Nerealizarea programelor de dotare cu standuri de probă
6	Nu se elaborează întotdeauna și tehnologii de control a calității (inclusiv A.M.C.)

ficulități în acuratețea controlului de calitate în unele sectoare. Astfel, în 1976 programul de dotare cu astfel de standuri a fost realizat doar în proporție de 22%, ceea ce a determinat multe greutăți în asigurarea calității unor produse. Principalul producător (construcția de mașini) s-a achitat de obligațiile ce-i reveneau la producția standurilor de probă în 1976 doar în proporție de 37%. La acest capitol, alături de **recuperarea grabnică a restanțelor**, se impune necesitatea fabricării standurilor de probă pentru subansamble, care să permită testarea acestora înainte de montaj, cu evidente avantaje economice.

Colaborarea cu furnizorul

ASA DUPĂ CUM am arătat, cele mai multe greutăți în asigurarea calității se situează în etapa de pregătire a producției. La apariția lor, alături de lipsurile proprii ale producătorului, își aduc contribuția — într-o măsură însemnată — **deficiențele înregistrate în modul în care unele întreprinderi furnizoare de materii prime și materiale înțeleg să „colaboreze“ la realizarea produsului finit.**

În principal este vorba de **livrarea unor materiale ale căror caracteristici nu au fost în conformitate cu obligațiile contractuale.**

Nu poate fi trecută cu vederea nici **nerespectarea termenelor de livrare prevăzute în contracte**, deficiență ce provoacă inevitabil muncă în asalt la beneficiari, cu consecințe previzibile asupra calității produselor. Ca urmare, întreprinderile beneficiare au fost nevoite să depună un efort suplimentar însemnat pentru ca întârzierile în livrarea materiei prime să nu afecteze calitatea. În restanță față de termen s-au situat de exemplu întreprinderea „7 Noiembrie“-Craiova în livrările către întreprinderea mecanică „Ceahlăul“-Piatra Neamț, precum și furnizorii „Sinterom“-Cluj-Napoca, întreprinderea de ferite din Urziceni în derularea aprovizionării întreprinderii de motoare electrice Pitești etc.

Desigur, la perfecționarea colaborării cu furnizorul, **beneficiarul nu trebuie să dețină un rol pasiv.** Activitatea sa trebuie astfel orientată încât să contribuie efectiv, în mai mare măsură ca în prezent, la asigurarea calității livrărilor furnizorului. În acest sens, specialiștii din întreprinderile care au participat la investigația noastră au propus un program complex de acțiune menit să sporească eficiența colaborării producătorului cu furnizorii.

O primă acțiune constă în **deplasarea momentului de efectuare a controlului materiei prime de către beneficiar.** În loc ca acesta să fie întreprins numai la beneficiar, după ce produsele au fost

livrate, mult mai eficient apare o **efectuare a controlului de către beneficiar chiar în magazia de produse a furnizorului.** În fine, se apreciază că furnizorul poate fi substanțial ajutat în îmbunătățirea calității și prevenirea lipsurilor prin acordarea unei asistențe sporite de către beneficiar, prin solicitarea de către beneficiar a datelor controlului de calitate efectuat de furnizor la produsele sale etc.

Este adevărat că un astfel de control activ ar ridica costurile activității de verificare a calității materiei prime la beneficiar. Specialiștii apreciază însă că un asemenea sistem de lucru merită din plin efortul suplimentar necesar, deoarece el are ca urmare o reducere a volumului general al activității de control în întreprindere cu circa 25—35%, fără ca acest lucru să împietzeze asupra calității.

Este necesar un indicator sintetic ?

ÎN ACȚIUNEA de ridicare a calității, o atenție sporită trebuie să se acorde **perfecționării colaborării cu beneficia-**

pildă, greutățile ce au trebuit înlăturate au fost generate de neconcordanța dintre prevederile din proiecte și realitatea producției.

Există, desigur, greutăți obiective și, în înlăturarea lor, centralele industriale trebuie să acorde un ajutor sporit unităților respective. Totodată, însă, **se cer combătute cu fermitate cazurile în care garanțiile nu se acordă din comoditatea producătorului, care a considerat că cererea mare și permanentă de produse a beneficiarilor nu le mai face necesare.** O astfel de atitudine este profund dăunătoare nu numai pentru o masă mare de beneficiari care — mai devreme sau mai târziu — nu vor mai admite să primească produse negarantate, ci și pentru producătorul însuși, care în acest fel își degradează marca fabricii.

În fine, în ridicarea calității, în perfecționarea relațiilor cu beneficiarii o deosebită importanță o prezintă adoptarea unor noi indicatori care, alături de cei existenți, să permită o evidențiere mai clară a eforturilor depuse de fiecare producător în lupta pentru calitate, o identificare mai precisă a producătorului, valorificarea superioară a materiei prime etc.

Adoptarea, printre altele, a **indicatorului „ponderea valorică a produselor cu marcă de calitate în totalul produc-**

Tabelul nr. 3

Opinii privind necesitatea completării indicatorilor de urmărire a calității

Indicatori noi	Aprecieri (% din total răspunsuri)			
	Foarte necesar	Necesar	Mai puțin necesar	Inutil
Ponderea valorică a produselor cu marcă de calitate în totalul producției globale	100	—	—	—
Ponderea cheltuielilor datorate calității necorespunzătoare la 1 000 lei producție marfă vîndută și încasată	45	45	20	—
Dotarea întreprinderii cu standuri de probă și platforme de montaj	80	20	—	—
Dotarea cu aparate de măsură și control	65	35	—	—

rul. Dintre multiplele aspecte pe care le îmbracă această colaborare ne-am oprit asupra garantării calității produselor livrate. Marea majoritate a întreprinderilor analizate au realizat în anul care a trecut produse de calitate înaltă, a căror bună funcționare în exploatare a fost garantată pe termene comparabile cu cele acordate pe plan mondial. Astfel, pe baza calității înalte realizate, o serie de producători au reușit să garanteze — ca o consecință firească — buna funcționare pentru întreaga gamă de produse fabricate: întreprinderea „Înfrățirea“-Oradea, întreprinderea mecanică navală din Galați, „Electrotimiș“-Timișoara, întreprinderea de motoare electrice din Pitești ș.a. În alte cazuri însă, în preocuparea pentru extinderea gamei de produse la care se acordă garanție, au trebuit trecute o serie de obstacole, fapt care a generat o risipă considerabilă de timp și energie. La întreprinderea metalurgică din Buzău și la cea de utilaj chimic și forjă din Rîmnicu Vilcea, de

ției globale“ este apreciată ca o necesitate a producției moderne, cu implicații favorabile directe la beneficiar (tabelul nr. 3), deoarece în prezent se resimte lipsa unui indicator sintetic, care să exprime operativ complexitatea calității unui produs. Marca de calitate ar urma să se acorde produselor care se situează la nivelul celor mai bune performanțe obținute pe plan mondial.

Este cert faptul că, față de cele prezentate, apare necesară o întărire a rolului C.T.C., al tuturor cadrelor tehnice pentru asigurarea calității produselor. Dat fiind însă că, practic, controlul nu „produce“ calitate, în ridicarea performanțelor produselor deosebit de importantă rămîne sporirea preocupărilor pentru ridicarea calificării cadrelor din producție, sporirea creativității tehnice de masă.

A. CODRU
A. BLAGA

SCURTAREA DRUMULUI DE LA IDEE LA PRODUS NOU (I)

INFAPTUIREA cu succes a obiectivelor cincinalului revoluției tehnico-științifice impune cu necesitate transformarea inovării tehnice și tehnologice într-o largă mișcare de masă, care să antreneze în grad înalt creativitatea muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor din fiecare întreprindere. Inovatorul, inventatorul trebuie să devină personaj-simbol, caracteristic pentru muncitorul economiei moderne românești.

Introducerea eficientă a progresului tehnic în producție impune o maximă operativitate în materializarea ideilor noi. Traseul idee-produs nou se cere curățat, cu fermitate, cu simț de răspundere, de toate obstacolele — și nu puține la număr — care mai stau încă în calea valorificării rapide în producție a invențiilor și inovațiilor. În condițiile în care numărul soluțiilor noi, valoroase, verificate ca invenții și

inovații, crește proporțional cu numărul de idei noi emise, creației tehnice de masă îi revine un dublu rol. Pe de o parte, de a reprezenta un generator „de mare putere” de idei noi, conectat eficient la rețeaua de energie creativă a națiunii și, pe de altă parte, de a instaura un climat de masă, înalt permeabil la nou, în care traseul idee-produs nou să fie cât mai rapid parcurs.

Pornind de la cerințele promovării accelerate a noului, ale scurtării drumului de la idee la produs nou, „Revista economică” și-a propus să continue și să amplifice investigațiile privind găsirea unor căi și modalități concrete de acțiune pentru stimularea creației tehnice de masă, organizând o anchetă privind dimensiunile procesului creativ în unele întreprinderi din industria constructoare de mașini. În acest număr — opiniile inventatorilor și inovatorilor.

Dinamica puternic ascendentă a inovării

EVOLUȚIA principalilor indicatori ce caracterizează creativitatea în industria constructoare de mașini vine să argumenteze preocuparea amplă ce există în întreprinderile acestei ramuri pentru crearea și introducerea rapidă în producție a unor soluții tehnice și tehnologice noi, originale. Înaintea oricăror cifre, tabele și grafice se cere menționat faptul că, începutul cincinalului revoluției științifice și tehnice a marcat și în acest sector un puternic demaraj al creativității, un adevărat „salt” față de realizările obținute în acest domeniu în ultimii ani ai cincinalului 1971—1975. Ascensiunea indicatorilor conturează o mișcare amplă în care numărul în creștere de inventatori, extinderea numărului de cercuri ale inovatorilor, sporirea substanțială a eficienței soluțiilor noi sint reperatele dinamice ale unei creativități în plină dezvoltare. Câteva observații privind evoluțiile unor indicatori caracteristici în 1976 față de 1975 (tabelul nr. 1) sint semnificative în acest sens:

- Numărul invențiilor și al inovațiilor a înregistrat în 1976 creșteri substanțiale față de anul anterior — de 25, respectiv, 38%.
- Ritmul de emisie a soluțiilor noi s-a accentuat considerabil, și — după cum a debutat anul 1977 — se prevede în continuare o creștere substanțială sporită.

- Volumul total al economiilor post-

Tabelul nr. 1
Evoluția unor indicatori caracteristici pentru creația tehnică în industria constructoare de mașini

Invenții		Inovații	
Indicatori	1976/ 1975 în %	Indicatori	1976/ 1975 în %
Numărul total al invențiilor existente	25	Numărul total al inovațiilor existente	38
Numărul total al invențiilor aplicate Cheltuieli pentru invenții (mii lei în 1976)	28 3572	Numărul total al inovațiilor aplicate Cheltuieli pentru inovații (mii lei în 1976)	2 1364
Volumul total al economiilor post-calculate pentru invenții	42	Volumul premiilor pentru inovatori (mii lei în 1976)	553,9
Volumul total al încasărilor valutare realizate prin valorificarea invențiilor	81	Volumul total al economiilor post-calculate din inovații	13

calculate a crescut la invenții cu 42%, iar la inovații cu 13%. A sporit simțitor valoarea globală a soluțiilor noi aplicate. Totodată, economia postcalculată pe invenție a crescut de la 313 la 348 lei, iar pe inovație de la 155 la 173 lei.

- **Eficiența soluțiilor noi** (economii postcalculate raportate la volumul cheltuielilor) a fost ridicată. În medie, întreprinderile beneficiare au economisit de 75 de ori mai mult decât au cheltuit pentru realizarea invențiilor și de 63 de ori mai mult pentru inovații.

- Numărul invențiilor aplicate a crescut față de 1975 cu 28%, iar al inovațiilor cu 2%. Raportul dintre numărul de soluții noi existente și cele apli-

cate s-a menținut pentru invenții (41%) și s-a diminuat la inovații de la 73% în 1975 la 54% în 1976.

Fără îndoială, aspectele semnalate vin să confirme rezultatele bune în dinamizarea creației tehnice, în creșterea proporției nucleului de inventatori și de inovatori, precum și a eficienței producției acestora. Nu este însă mai puțin adevărat faptul că, de la realizările prezentului, la o creație tehnică de masă, în stare să valorifice potențialul creativ al sutelor de mii de muncitori, ingineri și tehnicieni care își desfășoară activitatea în industria construcțiilor de mașini, mai este de parcurs un traseu ale cărui dimensiuni și obstacole se cer operativ diminuate.

50% decalaj între potențial și valorificare : de ce ?

ECONOMIA modernă solicită fiecărei întreprinderi o dinamică accelerată, puternic ascendentă, a procesului „de producție” a ideilor noi, o avalanșă de permanente înnoiri necesare pentru asigurarea competitivității, pentru satisfacerea necesităților mereu crescînde ale beneficiarilor. Față de aceste necesități, alături de realizări bune în numeroase cazuri, trebuie precizat că **mai există încă întreprinderi în care înnoirea se situează la un nivel scăzut, neco-**

Tabelul nr. 2

Media aprecierilor făcute la nivelul eșantionului

Etapile procesului de creație	Durata (%)	
	necesară pentru a mări actuală producția de idei noi	necesară pentru a mări actuală producția de idei noi
I. Găsirea și formularea ideii noi a unei invenții sau invenții	25	55
II. Materializarea ideii noi într-un produs	75	45
Total	100	100

responsabil. Așa cum a rezultat din anchetă, inovatorii pot produce mult mai multe idei. Sinteza, opiniile lor în această direcție evidențiază cu claritate acest lucru. **Marea majoritate (85%) a inovatorilor și inventatorilor apreciază ca nesatisfăcătoare productivitatea lor de idei noi, respectiv de invenții și inovații.**

Desigur, procentele prezentate trebuie reținute cu un anumit coeficient de corecție datorat faptului că, indiferent de performanța obținută, pentru inovatori este caracteristic un sentiment de permanentă nemulțumire față de realizările proprii. Convingerea că se poate și trebuie ca inovatorii să fie mai „productivi” rămîne însă perfect valabilă și ea este confirmată și de răspunsurile primite la o altă întrebare. Astfel, este de menționat faptul că **circa 80% din inovatorii care au format eșantionul investigației apreciază că creația lor actuală reprezintă 50% sau chiar mai puțin din adevărata lor capacitate de creație.**

Inovatorii au precizat că această situație se datorează, în principal, unor cauze care țin de :

- **operativitatea și eficiența cu care se desfășoară procesul creativ în întreprindere ;**
- **motivația și atitudinea creatoare a inovatorului ;**
- **relația creativitate individuală — creativitate de grup ;**
- **locul și rolul inovației în strategia de dezvoltare a întreprinderii.**

În principal, inovatorii și inventatorii care au apreciat ca nesatisfăcătoare activitatea creativă pe care au desfășurat-o motivează, în marea lor majori-

tate, acest calificativ prin faptul că ar fi putut produce mai mult **dacă ar fi fost mai corespunzător și stimulative cadrul organizatoric în care își desfășoară activitatea.** Și, pe bună dreptate. Nu puține au fost cazurile în care unele documentații conținând noi soluții tehnice valoroase au zăcut o perioadă îndelungată — uneori ani de zile — **pe traseul complicat al avizărilor și aprobărilor.** Deși asupra unor asemenea cazuri concrete vom reveni, o remarcă se impune. Dat fiind că în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, uzura morală a ideilor noi se produce în ritm alert, devine necesară o accelerare a preocupărilor pentru găsirea acelor soluții care — scurtînd substanțial traseul idee-produs — să stimuleze căutarea altor și altor soluții noi tehnice și tehnologice, creînd o atmosferă de permanentă emulație pentru „găsirea” noului și introducerea lui accelerată în producție.

În acest sens, un bogat prilej de reflecție oferă aprecierile inovatorilor în ce privește durata (actuală și cea necesară pentru a spori producția de idei noi) a fiecăreia dintre principalele mari etape ale procesului de realizare a unei invenții sau inovații în totalul duratei procesului creativ (tabelul nr. 2). Aprecierile inovatorilor relevă aspecte deosebit de interesante. În prezent, 75% din durată totală de realizare a unei inovații este afectată materializării într-un produs nou a ideii noi și numai 25% pentru găsirea și formularea ideii noi. Se apreciază că, **pentru a mări producția de idei noi, este necesar ca în totalul timpului să scadă substanțial durata etapei de materializare a ideii noi într-un produs (de la 75 la 45%) și să crească corespunzător ponderea etapei de găsire și formulare a ideilor noi.**

Pentru o „tehnologie” mai eficientă de valorificare a „aurului cenușiu”

ÎN CADRUL celei de-a doua mari etape a procesului de creație, și anume „materializarea ideii noi”, se observă de asemenea decalaje între durata actuală a diferitelor subetape și cea pe care inovatorii o apreciază ca necesară pentru a accelera înnoirea în întreprindere.

O durată mult prea mare spre exemplu s-a apreciat că o deține în prezent subetapele : „**testarea și avizarea ideii noi ca inovație**” și „**materializarea inovației sau invenției**”. Cauzele unei asemenea situații au la bază traseul lung și sinuos de avizare a dosarelor de invenții și inovații.

● **Analiza traseului unei invenții sau inovații înregistrate, de la idee la produs (inclusiv plata recompenselor), evidențiază o filieră complexă de avize, acorduri, verificări, aprobări, constituite în ideea de a se crea o „sită deasă” în calea falselor idei noi, sau a celor cu eficiență redusă.** Interesele economiei naționale, precum și experiența inovatorilor și a altor specialiști, pledea-

ză pentru a se realiza o scurtare și a drumului de la idee la materializare, o simplificare a numărului actual de verigi intermediare, fără a se diminua în ansamblu eficiența funcționării sistemului de testare și avizare.

Pentru **invenții** ar putea fi avută în vedere o acțiune energetică pentru creșterea operativității în avizarea studiilor de oportunitate și eficiență întocmite de către întreprinderi, în general a întregii documentații privind noile soluții tehnice și tehnologice.

Pentru **inovații** ar putea fi avute în vedere : 1) renunțarea la activitatea de repartizare la institutul de profil a dosarelor, efectuată de către minister. Întreprinderea le-ar putea îndruma direct la institutul de cercetări de profil cu condiția să cunoască bine ce se încadrează în specificul activității fiecărui institut ; 2) după întocmirea studiilor de eficiență și oportunitate, întreprinderea ar putea trece direct la experimentare și aplicare fără supraavizul institutului de profil, ea cunoscînd cel mai bine oportunitățile și eficiența posibilă etc ; 3) în final nu mai apare necesară nici aprobarea ministerului la plata premiilor pentru inovatori deoarece plata acestora se face din fondul de premiere, în distribuirea căruia consiliul oamenilor muncii din întreprindere este investit prin lege cu puteri depline, răspunzînd pentru buna lui gospodărire.

● **Legea invențiilor și inovațiilor din 1974 a completat filiera de aprobare a propunerilor de invenții și inovații cu o verigă nouă, și anume institutul central de cercetări și proiectări al ramurii.** În conformitate însă cu prevederile Decretului 162, anterior acestei legi, în structura organizatorică aprobată pentru aceste institute (și nici în întreprinderi) nu este prevăzut un cabinet tehnic sau nici măcar o persoană care să se ocupe de invenții, inovații, documentare, propagandă, organizări de expoziții, editare etc. Ca urmare, specialiștii care se ocupă totuși în prezent de această activitate în institute au în sarcina lor, concomitent, și alte activități, ceea ce face ca soluționarea dosarelor de invenții și inovații să nu fie prioritară și deci să se prelungească — nu de puține ori — nepermis de mult.

● **Eficiența cu care se desfășoară propaganda tehnică privind invențiile și inovațiile lasă încă mult de dorit, îngreunînd odată în plus operativitatea procesului de transformare a invenției într-un produs sau o tehnologie brevetată.** În prezent, întreaga această acțiune de propagandă tehnică revine titularului de invenții. Unii dintre aceștia, fac încă prea puțin în acest domeniu, preferînd să nu-și încerce costurile de producție și cu astfel de cheltuieli. O astfel de optică este profund dăunătoare, deoarece creează noi obstacole artificiale în calea materializării ideilor noi în produse originale brevetate. Trebuie să devină clar, pentru orice întreprindere beneficiară, că nici un efort nu este prea mare pentru promovarea noului în producție, că eficiența fabricației nu trebuie realizată în dauna înnoirii accelerate a nomenclaturii de fabricație.

Bogdan PĂDURE

PROMOVAREA TEHNICILOR MODERNE DE TRANSPORT ȘI DEPOZITARE (II)

Conducerea sistemului

COORDONAREA în domeniul activității de paletizare, pachetizare, containerizare și transcontainerizare revine, prin lege, Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe. Relațiile funcționale, pirghiile de conducere și domeniul coordonat sînt prezentate în schemă, (vezi partea I-a, R.E. nr. 7).

INDICATORII

O primă pirghie în conducerea sistemului o constituie **indicatorii de plan specifici**, care exprimă sintetic volume minime de mărfuri expediate paletizat, pachetizat, containerizat și transcontainerizat, pe titulari de plan (ministere și celelalte organe centrale și locale).

Avînd în vedere baza materială creată și experiența acumulată, prin program, sînt prevăzuți pentru perioada 1976—1980, indicatori de plan cu mult sporți față de cincinalul precedent. Astfel, **volumul mărfurilor expediate paletizat va crește de peste 2,5 ori, pachetizat aproape de 2 ori, containerizat de 3 ori, iar transcontainerizat de peste 4 ori.**

La ministerele producătoare de mărfuri cu pondere mare în transportul total de mărfuri, gradul de utilizare a tehnicilor moderne de expediție, va fi foarte ridicat: 99% din volumul mărfurilor pretabile la Ministerul Industriei Metalurgice, 88% la Ministerul Industriei Ușoare, 78% la Ministerul Industriei Chimice, 57% la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, 47% la Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții.

Diferențierea nivelurilor este determinată de specificul mărfurilor, de dispersarea teritorială a unităților furnizoare față de stațiile terminale auto-cale ferată, precum și de posibilitățile concrete de dotare cu mijloace tehnice și echipament specific. O preocupare sporită privind realizarea indicatorilor este necesară îndeosebi în industria alimentară și în rețeaua comercială.

De asemenea, unitățile din subordinea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor urmează să organizeze și să exploateze eficient parcul existent de palete de schimb, mijloace de transport, containere și transcontainerizate.

NORMATIVE ȘI STANDARDE

O altă pirghie de conducere, prin care se asigură unitatea și dezvoltarea echilibrată a sistemului, în concordanță cu cerințele economiei/ îl reprezintă **normativele**.

Astfel, **reglementările privind producția, re folosirea și gospodărirea paletelor și containerelor** urmăresc încadrarea în concepția sistemului de paletizare containerizare, prin respectarea standardelor, a normelor de consum de materiale etc.

Există, totuși, unități (mai frecvent în industria alimentară, sectorul de legume-fructe, construcții de mașini) care, contrar dispozițiilor legale, execută palete de uz general în întreprinderi nespecializate, cu abateri de la

standarde și cu consum exagerat de materiale; aceste palete nu pot fi utilizate în relațiile de schimb și ca urmare rămîn în stoc, nefolosite, atrăgînd litigii contractuale și influențînd negativ extinderea paletizării.

Un alt obiectiv al sistemului de paletizare-containerizare este **extinderea regimului de schimb al paletelor de uz general**, care conduce la simplificarea operațiilor, ca și la reducerea numărului de palete necesare în circuit, crescînd frecvența re folosirii lor ca unitate de încărcătură, în aceeași perioadă de timp.

Deși reglementările în vigoare sînt clare în această privință, practica arată că există încă rețineri în definitivarea contractelor, atît din partea regionalelor de cale ferată, cît și din partea beneficiarilor de transport; se invocă motivări cum ar fi insuficiența personalului, a dotării cu palete și utilaje, posibilități reduse de a ține evidența derulării paletelor etc.

Normativul de ambalare pe produse și grupe de produse, actualizat în fiecare an de M.A.C.F., prevede utilizarea paletelor, containerelor și transcontainerelor ori de cîte ori ambalajul de transport clasic poate fi eliminat sau folosit într-o variantă mai economică din punctul de vedere al rezistenței sau al materialului folosit.

Deși este evidentă economia de ambalaje și materiale de ambalare obținută prin aplicarea acestor normative, nu toate unitățile aleg soluția cea mai eficientă; din păcate, lipsa de preocupare și rutina continuă să-și manifeste prezența, în special în unele întreprinderi din industria construcțiilor de mașini, alimentară și chimică. (În legătură cu aceste probleme vezi și articolul din R.E. nr. 5/1977).

Reglementările privind depozitarea mărfurilor paletizate au în vedere etichetarea de manipulare, cît și construcția depozitelor. Aceste normative fie că sînt elaborate de către ministere pentru depozitele specifice ramurii — și au, deci, caracter departamental, fie că se referă la mărfuri generale, avînd aplicare în toată economia.

Este necesar ca proiectanții depozitelor paletizate să aplice întocmai prevederile normativelor, pentru a nu fi puși în situația respingerii soluțiilor prezentate organului de avizare a documentațiilor de investiții din cadrul ministerului coordonator în domeniu, așa cum s-a întîmplat în cazul unor depozite cu ridicata destinate rețelei comerciale.

Un rol deosebit au și **standardele de stat în domeniul depozitării, paletizării și containerizării mărfurilor**. În ultimii ani au fost elaborate standarde-cadru, standarde pe produse și standarde de încercare pentru palete și transcontainerizate. De asemenea, au intrat în vigoare standardele referitoare la depozitare și la utilajele specifice de manipulare. Credem că o atenție sporită trebuie acordată acestor standarde în construcția paletelor de schimb. Controale efectuate recent la unii producători de palete din lemn (de pildă, la I.P.L. Gugești) au arătat că se continuă introducerea în cir-

- Paletizare
- Pachetizare
- Containerizare
- Transcontainerizare

culație a unor palete din lemn necorespunzătoare, asamblate cu cuie în loc de șuruburi, fără a avea practicate teșiturile necesare trecerii roților transpaletei, precum și fără marcajul obligator (CFR—EUR). De asemenea, uneori paletele-ladă de tip european au abateri din punctul de vedere al dimensiunilor, greutateii, posibilității de deschidere a ușilor laterale, al materialului folosit.

Respectarea riguroasă a standardelor de palete, devine cu atît mai importantă, dacă avem în vedere **apropiata aderare a țării noastre la pool-ul european de schimb de palete**; pentru orice paletă necorespunzătoare, expedită cu marfă peste graniță, se vor plăti penalizări în valută.

CONTRACTELE ECONOMICE

Deoarece volumul mărfurilor de expedit paletizat, pachetizat, containerizat sau transcontainerizat este dat prin indicatorii de plan ca nivel minim de mărfuri, orice beneficiar sau expeditor de mărfuri, inclusiv bazele de aprovizionare și organizațiile comerciale, poate solicita prin contract livrarea sau expedierea cu astfel de mijloace.

În ce privește exportul paletizat, pachetizat și transcontainerizat prin porturile maritime și fluviale, contractele încheiate cu partenerul extern, cu Navrom, Navlomar și organizațiile de transport terestru urmează să cuprindă clauze corelate privind expedierca mărfurilor în sistem modernizat, astfel încît să asigure vehicularea unităților de încărcătură pînă la portul terminal — dacă beneficiarii și-au dat acordul — sau cel puțin pînă la bordul navelor în porturile noastre, în cazul în care partenerul extern nu este de acord să suporte costurile suplimentare sau dispune, la destinație, de mină de lucru suficientă și ieftină.

Analizele recent efectuate în porturi arată că deficiențele ce mai există în corelarea unor contracte și în aplicarea integrală a prevederilor acestora constituie una din cauzele care conduc la manipulări suplimentare, la blocarea mijloacelor de transport, a căilor de acces, depozitelor și danelor portuare; de aici rezultă întîrzieri în operarea navelor și, ca urmare, creșterea volumului de contrastalii plătite, scăzînd eficiența economică a exportului, respectiv importului de mărfuri generale.

DIN CELE de mai sus rezultă că, țînînd seama de prevederile programului aprobat, de baza materială existentă, de concepția sistemului, de cadrul organizatoric și normativ stabilit, sînt create toate condițiile ca sarcinile trasate de conducerea de partid și de stat, în ce privește dezvoltarea și generalizarea sistemului de paletizare, pachetizare, containerizare, să fie realizate. Aceasta va contribui la îmbunătățirea procesului de aprovizionare tehnico-materială, cu efecte economice și sociale favorabile pe întregă economie.

Romeo HAGIAC

director adjunct în Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe

În pregătirea Congresului consiliilor de conducere ale unităților agricole

● semnificații ● rezultate ● obiective

PERFECTIONAREA ACTIVITĂȚII CONSILIILOR INTERCOOPERATISTE

Sensul și importanța măsurilor stabilite recent de către conducerea de partid

LUCRĂRILE Congresului consiliilor de conducere ale unităților agricole urmează să se înscrie ca unul din cele mai de seamă evenimente în viața milioanei de țărani cooperatori, a întregului nostru popor. Satisfacția deosebită cu care este întâmpinat congresul are la bază succesele tot mai mari obținute de unitățile agricole cooperatiste în îndeplinirea programelor privind sporirea producției agricole, în creșterea contribuției acestora la dezvoltarea economiei naționale, la îmbunătățirea condițiilor materiale și spirituale ale țărănimii, la înflorirea satului românesc.

La aceste succese o contribuție însemnată au adus consiliile intercooperatiste, organisme create în anul 1971, în contextul ansamblului de măsuri inițiate de conducerea partidului pentru îmbunătățirea organizării, planificării și conducerii agriculturii.

Experiența dobândită pînă acum, propunerile făcute de lucrătorii din agricultură, ca și noile condiții materiale create producției agricole au impus perfecționarea activității consiliilor intercooperatiste. Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a analizat recent activitatea acestora și a aprobat noi și importante măsuri care să ducă la îmbunătățirea organizării și funcționării acestora, la creșterea rolului și răspunderii lor în îndeplinirea sarcinilor stabilite de Congresul al XI-lea al partidului privind dezvoltarea și modernizarea agriculturii.

PREOCUPÎNDU-SE de dezvoltarea acelor acțiuni pentru sporirea producției agricole și neagricole, a căror desfășurare depășește cadrul unei comune și necesită unirea eforturilor materiale și financiare ale mai multor unități, consiliile intercooperatiste acționează pentru extinderea cooperării și asocierii între cooperativele agricole de producție, între acestea și unități de stat și ale cooperăției de consum, în vederea creării de noi capacități de producție, care să contribuie la dezvoltarea activității economice și sociale în fiecare comună și sat de pe raza consiliului. Fiecare cooperativă agricolă de producție își păstrează personalitatea juridică, este titulară de plan și își menține autonomia gestionară în execuția planului. În aceste condiții, direcțiile generale județene pentru agricultură și industrie alimentară, celelalte organe județene de specialitate lucrează atît cu consiliul intercooperatist, cît și direct cu cooperativele agricole.

La rîndul lor, **consiliile intercooperatiste** — care au personalitate juridică — sînt titular de plan pentru îndicătorii asociațiilor economice intercooperatiste și ai unităților organizate prin cooperare și asociere cu unități agricole de stat, cu unități ale cooperăției de consum sau cu alte unități industriale. De asemenea, ele primesc de la comitetul executiv al consiliului popular județean — prin direcția generală agricolă — planul de producție și financiar al cooperativei agricole din raza lor de activitate și poartă răspunderea, împreună cu conducerea cooperativei, pentru activitatea acestora.

Pe raza fiecărui consiliu intercooperatist funcționează ote o stațiune pentru mecanizarea agriculturii, ale cărei mijloace de producție sînt proprietate de stat. **Stațiunea își desfășoară activitatea pe baza unui contract economic de cooperare în producție, încheiat cu consiliul intercooperatist.** Secțiile pentru mecanizarea agriculturii — pe baza imputernicirii date de S.M.A. — încheie contracte de cooperare, direct cu cooperativele agricole și asociațiile economice inter-

cooperatiste, atît pentru executarea lucrărilor agricole, cît și pentru alte activități ce pot fi realizate. Prin aceste contracte se asigură răspunderea economică comună, în realizarea sarcinilor de producție și financiare, planificate atît unităților pentru mecanizare, cît și cooperativei și asociațiilor economice intercooperatiste. Trebuie subliniat că **plata lucrărilor executate de secțiile pentru mecanizarea agriculturii se va face în raport direct cu producțiile realizate de unitățile agricole cooperatiste în care ele lucrează.**

AVÎNDU-SE ÎN VEDERE că îndeplinirea sarcinilor de plan, creșterea eficienței economice a activității din fiecare cooperativă agricolă și asociație, întărirea proprietății obștești și sporirea veniturilor bănești ale cooperativelor sînt organe legate de modul cum este organizată producția și cum se desfășoară munca, **consiliile intercooperatiste le revine sarcina să îndrume și să controleze aplicarea normelor privind constituirea și funcționarea fermelor, brigăzilor și sectoarelor, reducerea consumului de muncă și a cheltuielilor materiale, elaborarea unor planuri de producție și financiare prin care să se asigure cel puțin veniturile necesare acoperirii cheltuielilor de producție, îndeosebi a cheltuielilor cu forța de muncă.**

Dintre atribuțiile stabilite consiliilor intercooperatiste, de o importanță deosebită este și cea care se referă la **exercitarea, în cooperativele agricole și asociații, a controlului folosirii mijloacelor financiare și gestionare, la îndrumarea lînerii corecte a evidenței contabile, la preocuparea permanentă pentru simplificarea activității de evidență tehnico-operativă și contabilă, precum și pentru reducerea continuă a personalului administrativ.**

În exercitarea atribuțiilor privind dezvoltarea producției agricole și industriale și a activităților de prestări de servicii, precum și în organizarea aplicării măsurilor de zonare, concentrare și specializare a producției agricole, consiliile intercooperatiste urmează să acționeze pentru :

● **zonarea** — prin înțelegere cu conducerea cooperativei — a producției de cereale, plante tehnice și legume, pe terenurile care oferă condiții pentru obținerea unor producții sporite, în condiții de eficiență ridicată ;

● **dezvoltarea producției viti-pomicole**, de regulă în masive, prin organizarea de asociații economice intercooperatiste viticole și pomicole care să asigure aplicarea programelor de modernizare în plantațiile existente și înființarea de noi plantații ;

● **organizarea de ferme pentru producția de lapte**, în cooperative și asociații economice intercooperatiste, atît prin modernizarea capacităților de producție existente cît și prin construirea de noi complexe, în cadrul acelor consilii unde sînt condiții de realizare a unor asemenea obiective ;

● **sporirea și ameliorarea efectivelor de oi** în fiecare cooperativă agricolă, în ferme organizate prin modernizarea capacităților existente ;

● **creșterea și îngrășarea porcilor, a bovinelor și ovinelor pentru carne**, precum și creșterea păsărilor pentru carne și ouă, prin organizarea de ferme în amenajări gospodărești modernizate sau în complexe, atît în cooperativele agricole, cît și în asociațiile economice intercooperatiste.

Reține, în același timp, atenția sarcina trasată de conducerea partidului, ca fermele zootehnice și asociațiile economice intercooperatiste de diferite profile ce se realizează în cadrul consiliului intercooperatist, precum și activitățile industriale de prelucrare a produselor agricole și de prestări de servicii să fie amplasate în toate comunele și satele componente, pentru a li se asigura tututor acestora o dezvoltare economică și socială cît mai armonioasă, mai echilibrată.

DE MAXIMĂ IMPORTANȚĂ pentru orientarea activității curente și de perspectivă a consiliilor intercooperatiste sînt indicațiile care se referă la amplitudinea de profile ale activităților industriale ce pot fi dezvoltate pe teritoriul consiliului intercooperatist, pentru a se asigura creșterea rapidă a forței economice a cooperativei și, pe această bază, sporirea veniturilor cooperativei. Astfel, potrivit nevoilor locale și altor cerințe, se vor organiza unități pentru depozitarea și semi-industrializarea legumelor, fructelor și a altor materii prime agricole, potrivit prevederilor planului de stat. Se va dezvolta, în același timp, activitatea brutărilor, a secțiilor pentru tăierea și prepararea produselor animaliere ca prestări de servicii pentru populație, precum și pentru prelucrarea unei părți din producția de carne și lapte peste plan ; se vor organiza centre pentru răcirea și semiindustrializarea

**AI. STELIAN
Gh. DĂNĂILĂ**

(Continuare în pag. 32)

Posibilități de creștere suplimentară a productivității muncii

Resursele unui triptic: TEHNICĂ — TEHNOLOGIE — ORGANIZARE

AMPLA ACTIUNE ce se desfășoară în întreaga economie națională, din inițiativa conducerii de partid și de stat, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru a se obține încă din acest an un ritm de creștere a productivității muncii mai ridicat decât cel prevăzut în plan — acțiune menită să accelereze reducerea și lichidarea decalajului față de țările dezvoltate din punct de vedere economic — înscrie de pe acum primele roade. În luna ianuarie, cu două excepții, toate ministerele și-au îndeplinit sarcina planificată de mărire a productivității. În sute de întreprinderi, pe baza unei aprofundate analize a posibilităților, au fost elaborate programe care indică în mod concret, cu calcule precise, căile de obținere a sporului suplimentar preconizat pe 1977 și chiar de depășire a acestuia; la restul întreprinderilor întocmirea unor astfel de programe îmbunătățite se află în faza finală. Se creează premisele ca într-un termen scurt, de câțiva ani, săne aliniem cu o mare parte din producția industrială la cele mai înaintate niveluri de productivitate realizate pe plan internațional.

Revoluționarizarea concepției, valorificarea integrală a potențialului de creație

APORTUL esențial aparținând tehnicii, tehnologiei, organizării producției și a muncii, este necesar ca în fiecare unitate aceste domenii să fie abordate prioritare și explorate exhaustiv. Această înseamnă, pe de o parte, revoluționarizarea concepției, a înghițurilor de vedere. Unii s-au obișnuit să gindească și să susțină: noi realizăm operația x în opt minute, în fabrica y din străinătate durată ei este de numai două minute, dar acolo ei dispun de o mașină automată, pe care noi nu o avem. Bun, și ce ne împiedică s-o realizăm noi înșine? Ne lipsește oare capacitatea tehnică de concepție și de fabricație? Desigur că nu; lipsește însă suficientă inițiativă și mult mai multă incisivitate, curaj în abordarea problemelor dificile. Pe de altă parte, pentru o maximă fructificare a acestei capacități, care nu întotdeauna se regăsește cu toate componentele sale la nivelul fiecărei întreprinderi, se cer exploatate la maximum posibilitățile organizatorice ale cooperării în concepție și în realizare: cele de pe fluxul cercetare-proiectare-produție, cele din sistemul minister-centrală-întreprinderi, cele pe care le oferă pe plan orizontal integrarea eforturilor specialiștilor din mai multe unități, chiar de profil diferit (de pildă, prin intermediul cabinetelor teritoriale de organizare). În sfârșit, explorarea și punerea în valoare a rezervelor de creștere suplimentară a productivității este prin excelență o problemă de creație colectivă: unele vor fi rezultatele dacă o vom da în sarcina a 2-3 ingineri, oricât de pricepuți, și cu totul altele dacă vom organiza o cîm largă recoltă de idei, antrenînd alături de specialiști, oamenii de la locurile de muncă, deținători ai unei inepuizabile inițiative izvorite din experiența practică.

De la îmbunătățiri de detaliu, la rezolvări complexe

ÎN ACEST FEL se va putea asigura în mod obiectiv terenul pentru a tre-

ce de la îmbunătățiri de detaliu — importante și ele, dar neîndestulătoare pentru un salt calitativ — la preocupări de un nivel mai ridicat. La teme mai ample, la rezolvări cu efecte realtate de pondere.

Cîteva exemple care se circumscriu unor asemenea orientări le-am desprins din programele de creștere suplimentară a productivității, stabilite într-o serie de întreprinderi. Ele ilustrează bogăția arsenalului de metode și mijloace în slujba progresului tehnic, tehnologiei și organizării producției. Totodată, rezultă ca o caracteristică comună a abordarea complexă a imperativului eficienței economice, urmărindu-se ca noile soluții să imbine plusul de productivitate cu o folosire mai intensivă a capacităților de producție, cu modernizarea produselor și reducerea cheltuielilor materiale.

A patra instalație de metanol de la Combinatul chimic din Rimnicu Vilcea, intrată nu demult în funcțiune, se bazează pe o tehnologie nouă, la nivelul tehnicii mondiale, creată în urma unei strînse conlucrări între cercetători, proiectanți și cadrele din producție. În comparație cu instalația nr. 3 (considerată = 100), care datează de un deceniu, ea se caracterizează prin parametri considerabil ameliorați: capacitate = 420%, producția specifică (tone/mp/an) = 428%, consum de energie electrică (kWh/t) = 40%, consum de combustibil (tone c.c./t) = 87%, productivitate (t/om/an) = 267%, preț de cost (lei/t) = 58%.

De remarcat că modernizarea tehnologiilor — proces ce situează, în lume, industria chimică pe unul din primele locuri în ce privește ritmul de înnoire — are, la combinatul vilcean, baze mai vechi în colaborarea cu cercetarea: în 1975, la fabricarea clorurii de vinil s-a introdus un procedeu care, față de cel din generația anterioară (aplicat, la acea dată, de 6 ani), a mărit productivitatea muncii de 3,2 ori, a redus consumul de materii prime, cel de abur tehnologic (de 3,8 ori), costurile de producție, a diminuat poluarea atmosferei și apelor.

Teoria și practica, integrate sub imperativul eficienței

Preocupările pentru creșterea eficienței economice a producției antrenează tot mai intens aportul însemnatului potențial de cercetare din învățămînt. Studiile întreprinse de catedra de Organizare și conducere industrială de la Institutul politehnic București, privind optimizarea parametrilor programării operative a producției de serie în construcția de mașini, și-au găsit aplicație exemplificativă în cadrul contractului de cercetare științifică încheiat cu Întreprinderea de pompe din Capitală. Utilizarea algoritmilor de optimizare, cu ajutorul calculatorului electronic, nu numai că a simplificat activitatea de pregătire a fabricației (productivitatea muncii în compartimentul respectiv s-a triplat), dar a pus-o pe baze științifice, rezultînd creșterea gradului de folosire a capacității utilajelor cu 3,5%, reducerea duratei ciclurilor de fabricație cu o zecime, economii ce se ridică lunar la o jumătate de milion de lei. Necuanțificabil, dar lesne de dedus este și efectul asupra pregătirii studenților, viitori ingineri, care au fost antrenați alături de cadrele didactice în efectuarea studiului.

Cuplul învățămînt-produție își demonstrează tot mai pregnant forța de creație și prin activitatea desfășurată de specialiștii — instructori și cursanți deopotrivă — de la Academia „Ștefan Gheorghiu”. Cităm exemple dintr-un domeniu considerat încă, pe alocuri, ca minor: metode de organizare și ergonomie a muncii, 16% spor de productivitate prin raționalizarea procesului de montaj la un subansamblu (releu) al întrerupătorului automat ISOL 500, la „Electroaparataj” — București; 18% prin amenajarea ergonomică a atelierului de carcase pentru panouri mari prefabricate la Întreprinderea de materiale de construcții — Brașov; 25,6% printr-o nouă organizare a muncii în secția de impermeabile de la Întreprinderea de confecții și tricotate — București.

Arie largă de investigație palea bogată de tehnici și metode

DIVERSIFICAREA preocupărilor, îmbogățirea instrumentarului de studiu și creșterea nivelului calitativ al rezolvărilor caracterizează în numeroase cazuri aportul cabinetelor teritoriale de organizare la fundamentarea programelor de creștere suplimentară a productivității muncii din unități.

În elaborarea studiului de amplasare și organizare a fluxului de producție la **Întreprinderea de prelucrare a lemnului-Constanța**, cabinetul județean a folosit un complex de tehnici și metode — cheia PORST pentru soluționarea problemelor de amplasare, metoda verigilor, cea a gamelor fictive, diagrama operațiilor, graficul de analiză generală a procesului, graficul de circulație, graficul om-mașină, metoda observărilor instantanee — fiecare din ele furnizând anumite elemente din a căror însumare organică a rezultat noua soluție. Aceasta aduce un spor de productivitate de 14% : forța de muncă ce va deveni disponibilă va putea fi utilizată în cadrul capacității de producție suplimentare ce se va amenaja pe cei 2100 mp de suprafață tehnologică, eliberați în urma r organizării fluxului. C.T.O.-Argeș a abordat, la **Combinatul de prelucrare a lemnului-Pitești**, o problemă cu vaste implicații în valorificarea resurselor primare, imediate de sporire a randamentului : influența factorilor socio-profesionali asupra utilizării eficiente a forței de muncă. Din chestionarea a 78% din totalul lucrătorilor, pe baza unui model interpretat de calculator, au rezultat posibilități pentru o importantă mărire a producției, pentru o creștere a productivității, până în 1980, cu o treime față de cea din anul trecut.

La Iași, cabinetul teritorial a demonstrat, în beneficiul **Întreprinderii de confecții**, avantajele utilizării sistemului de timpi predeterminați MTM-1 la organizarea unui loc de muncă : un ciștig de peste 2 milioane de lei anual la valoarea producției globale, de circa 20% la productivitatea muncii, 7 procente în plus la producția fizică, o productivitate cu 48,8% mai mare aduce **Întreprinderii de materiale de construcții-Roman** aplicarea studiului elaborat sub egida cabinetului municipal, privind organizarea rațională a producției și a muncii la atelierul de tuburi din beton precomprimat ; îmbunătățirile tehnologice efectuate — printr-o care modificare a unor mașini în vederea executării mai multor operații, combinarea unor faze de lucru, introducerea transportului pneumatic al betonului — asigură și economii de investiții, reducerea consumurilor specifice.

Valoarea rezolvărilor de genul celor menționate nu constă numai în efectele directe ; trebuie fructificată pe deplin și capacitatea lor de a sugera noi preocupări similare la nivelul unităților respective și la altele, de a orienta gândirea tehnologică și organizatorică spre modalitățile cele mai eficiente de economisire a muncii. Într-o întreprindere modernă, automatizarea unor operații, raționalizarea avansată a fluxurilor, programarea pe calculator nu pot co-exista cu risipa de manoperă în transporturile interne și în depozite, cu menținerea unor echipe de întreținere folosite când și când, cu supradimensionarea aparatului funcționăresc. Este necesară o concepție integrală asupra creșterii productivității, așa cum trebuie creată în întreprinderile model și generalizată la scara fiecărei ramuri, a întregii economii.

Dorin CONSTANTINESCU

● Un avantaj complementar, deloc neglijabil : sporul de productivitate.

Alături de reducerea cheltuielilor materiale, creșterea productivității muncii reprezintă un obiectiv distinct urmărit tot mai insistent în fabricație la conceperea sau reproiectarea produselor prin analiza tehnică a valorii. Iată două exemple care ilustrează în mod elocvent această abordare complexă a problemei eficienței economice.

La **Întreprinderea de mașini agricole „Semănătoarea”** — București, reproiectarea soluției constructive a combinei autopropulsate C12, prin îmbunătățirea sistemului de transport al știulețelor la depănșator, aduce economii anuale totale de circa 1,6 milioane de lei, din care o cincime la manoperă, ceea ce reprezintă un spor de productivitate de 34%.

Reducerea complexității constructive a robinetului cu ventil pentru tuburi de oxigen — soluție ce poate fi generalizată la fabricarea armăturilor sanitare — a asigurat **Întreprinderii de industrie locală — Tirgoviște** micșorarea costurilor de producție pe bucată cu 12,60%, a consumului de materiale deficitare cu 9,66%, a timpului de lucru cu 30,40%, creșterea productivității muncii cu 42% și a duratei de viață a produsului cu 50%. Se economisesc anual 36,8 tone de aluminiu, laminate din alamă, oțel și alte metale. Eficiența economică anuală echivalează cu 287 lei pentru 1 leu cheltuieli de aplicare a studiului.

● Sinergia economiei și a ingineriei tehnologice

Noua concepție a plugului purtat PP 3, produs al **Întreprinderii de tractoare și mașini agricole — Craiova**, cuprinde o substanțială încărcătură de inginerie tehnologică în rezolvarea problemelor ridicate de studiu de analiza valorii, efectuat de către Cabinetul teritorial de organizare-Dolj. Tipizarea a 30% din reperi, standardizarea a jumătate din organele de asamblare, reducerea cu 40% a tipodimensiunilor acestora, optimizarea planurilor de croire, extinderea folosirii semifabricatelor indigene, intro-

ducerea în fabricație a unor tehnologii cu productivitate ridicată, aplicarea călirii cu curenți de înaltă frecvență pentru prelungirea duratei de viață a elementelor de uzură au fost principalele căi prin care s-au creat premisele reducerii cu 14—15% a cheltuielilor materiale și a costurilor de producție, micșorării consumului de metal cu 650 t/an, creșterii productivității muncii cu 7,8%. S-a realizat astfel și cel mai important pas spre generalizarea îmbunătățirilor constructive și teh-

ANALIZA VALORII ÎN ACȚIUNE

nologice la toate tipurile de pluguri, ceea ce poate echivala cu o economie anuală de 12,5 milioane de lei la cheltuielile de producție, peste 3100 tone de metal, 246 de lucrători.

● Semnificațiile economice ale unor substituții

La realizarea rezervoarelor sferice de 1000 mc, ce fac parte din echipamentul tehnologic curent al uzinelor petrochimice, se utilizau până acum stâlpi de susținere din țevă procurată din import. Reproiectarea pe baza analizei tehnice a valorii, în cadrul Institutului de cercetări și proiectări „Faur”, a avut ca rezultat o nouă soluție constructivă în care — pe lângă înlocuirea metalului din import cu țevă sudată elicoidal, fabricată în țară — s-au reconsiderat coeficientii de siguranță, ceea ce a permis să se micșoreze grosimea peretelui sferei, iar estacada de acces a fost considerabil simplificată ; greutatea unui rezervor se reduce astfel cu 186 de tone. La nivelul producției de rezervoare sferice din acest an, eficiența se exprimă în diminuarea consumului de metal cu aproape 4500 de tone, eliminarea unui import în valoare de 10 milioane de lei valută, o economie totală de 17,5 milioane de lei.

Un alt studiu de „A.V.” a avut ca temă reproiectarea suportului de susținere și transport pentru segmentele rezervoarelor

sferice. Aplicarea unei concepții care echilibrează mai bine costurile cu importanța funcțiilor a condus la posibilitatea de a mări productivitatea în execuție cu 40,4% și a economisi în acest an 1,5 milioane de lei.

Și tot de la „Faur” : noul tip de compresor orizontal cu cilindri opuși, realizat în urma analizei valorii, oferă aceleași caracteristici funcționale în condițiile reducerii greutății produsului cu 31,5% (diminuându-se în mod corespunzător consumul de metal), cu un spor de productivitate la fabricație de 47,8%, economiile anticipate pe acest an ridicându-se la 12,3 milioane de lei.

● O soluție pentru produsele de serie mică

Aplicarea analizei valorii este pe deplin justificată în cazul unei serii mari de fabricație ; chiar la o reducere minoră a cheltuielilor pe unitatea de produs, economiile însumate ajung la un total important. Dar în cazul unei producții limitate ca serie ?

O firmă franceză de aparate electrice a demonstrat că și în această ipoteză eficiența economică nu este de neglijat, cu condiția ca metoda analizei valorii să fie supusă ea însăși unei... analize a valorii, pentru a reduce costul examinării funcțiilor (timpul consumat de colectivele de analiză, cheltuielile pentru procurarea de informații, pentru confecționarea de prototipuri). Aceasta, printr-o aplicare parțială a „A.V.” — examinându-se, din totalul funcțiilor (de regulă 6—8), numai cele 3 mai costisitoare (deținând împreună o pondere de până la 80% din cheltuieli). De obicei acestea sînt legate de transmisie, funcția de lucru și suport. Analiza lor la un aparat de încercare a permis o reducere cu 47% a costurilor totale, cheltuielile pentru „A.V.” fiind recuperate prin producerea a numai 15 bucăți. Pentru restul funcțiilor, reperatele corespunzătoare pot fi ieftinite prin simplă reproiectare.

„A.V.” parțială dă posibilitatea de a reconcepe mai multe produse într-un timp mai scurt. În ce privește rezolvarea tehnico-constructivă se recurge în principal la folosirea de materiale cu dimensiuni tipizate, evitarea pe cât posibil a prelucrărilor mecanice, reducerea numărului pieselor de montaj, îndeplinirea cit mai multor funcții de către aceeași parte componentă a produsului.

În sprijinul celor care studiază în învățămîntul politico-ideologic de partid

CICLUL :

Socialismul
științific

și problemele
dezvoltării

economico-sociale

a României

ȘTIINȚA ȘI TEHNICA ÎNAINȚATĂ — FACTORI ESENȚIALI AI DEZVOLTĂRII ECONOMIEI SOCIALISTE

Politica P.C.R. de dezvoltare a științei și de promovare a progresului tehnic.
Cincinalul 1976 — 1980, cincinalul revoluției tehnico-științifice în România

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN pornește de la postulatul fundamental că edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism se bazează pe introducerea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii în toate ramurile economiei naționale. Aceasta constituie o sarcină grandioasă, profund transformatoare, la realizarea căreia trebuie să-și aducă contribuția întregul popor, un rol deosebit de important revenind — cum este și firesc — cercetării științifice. În expunerea la Congresul educației politice și al culturii socialiste, din iunie 1976, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru sublinia astfel că : „știința românească toți oamenii muncii trebuie să facă totul pentru îndeplinirea directivelor Congresului al XI-lea de afirmare plenară în acest cincinal a revoluției tehnico-științifice în toate domeniile de activitate”.

Rolul conducător al partidului în îndeplinirea progresului tehnico-științific în România

ÎNCĂ ÎN ANII grei ai refacerii economiei de după 23 August 1944 și, ulterior, în condițiile trecerii la construcția noii orînduirii, Partidul Comunist Român a militat consecvent pentru dezvoltarea puternică a forțelor de producție pe baza științei și tehnicii moderne. Astăzi se discută frecvent de performanțele revoluției tehnico-științifice în diferite domenii și aproape nimeni nu mai este surprins că economia românească se racordează la cele mai înalte exigențe ale epocii noastre. Dar cu mai bine de zece ani în urmă, atunci cînd revoluția tehnico-științifică se afla la primele ei manifestări mai importante în țările dezvoltate, cînd în procesul dezvoltării țării se întîmpinau încă numeroase greutăți obiective și subiective, hotărîrea partidului de a introduce, în toate ramurile, știința și tehnica CEA MAI ÎNAINȚATĂ, a fost un act cu adevărat temerar, realist și de perspectivă, de imensă însemnătate economică și politică. Nu numai că se infirmau pe deplin tezele reacționare ale pretensei predestinări a României de a rămîne o țară agrară, ci era infirmată și poziția retrogradă a unor teoreticieni de peste hotare care încercau să acrediteze ideea că nu tehnica cea mai avansată ci tehnica medie ar fi mai „avantajoasă” pentru țările cu o economie slab dezvoltată, care nu dispun de investiții suficiente și cadrele necesare.

Partidul Comunist Român a demonstrat practic că este posibil să se obțină un ritm rapid de dezvoltare social-economică, și lichidarea treptată a rămînelor în urmă, printr-o politică judicioasă de mobilizare a forțelor interne, promovînd ferm știința și tehnica de prim rang, participînd activ la cooperarea economică internațională, la schimbul mondial de valori. Justețea acestui punct de vedere este pe deplin confirmată de realizările remarcabile ale economiei românești obținute, cu deosebire după 1965, de perspectivele largi deschise întregii țări de Congresul al XI-lea al partidului.

Introducînd larg în toate ramurile cuceririle științei și tehnicii celei mai înaintate, România s-a transformat, într-o perioadă istorică scurtă, dintr-o țară agrară, slab dezvoltată, într-un stat industrial-agrar, cu o industrie dinamică, cu o agricultură în plin progres. Valoarea producției industriale a României depășește de circa 31 de ori pe cea dinainte de război. În 1938 industria producea 39% din produsul social al României, iar în 1975 circa 65%. Pornind de la o asemenea bază — în care industria a devenit principalul domeniu al producției noastre — de la muta-

țiile adînci petrecute în structura industriei și a economiei Programul partidului prevede, ca primă și principală direcție în care se va acționa în viitor „creșterea puternică a forțelor de producție, pe baza cuceririlor revoluției tehnico-științifice, astfel încît să se poată asigura sporirea continuă a producției de bunuri materiale în vederea satisfacerii largi a necesităților de consum ale întregului popor, dezvoltarea multilaterală a întregii societăți”.

Cele mai înalte ritmuri de dezvoltare vor avea ramurile hotărîtoare pentru modernizarea întregii economii naționale — construcțiile de mașini și chimia —, care în 1980 vor da împreună aproape jumătate din producția industrială a țării. Cea mai mare parte a creșterii productivității muncii se va realiza pe seama progresului tehnic. În 1980, circa 45% din valoarea producției industriale urmează să o reprezinte produsele noi și perfectionate. Înfăptuind plenar cerințele revoluției tehnico-științifice, forța economică a țării va crește atît de mult încît după cum arată calculele, în anul 1990 România va realiza doar în 2 zile întreaga producție industrială a anului 1938 — anul cu cea mai ridicată producție din perioada antebelică.

Așadar, introducerea largă în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii constituie o CONSTANTĂ a politicii partidului nostru și nu o problemă de conjunctură. România este stimulată să meargă în această direcție nu numai de rezultatele obținute pînă acum, dar și de specificul actualei etape, în care accentul cade pe dezvoltarea intensivă și multilaterală a economiei. Sarcina de a face din cincinalul 1976—1980 cincinalul afirmării plenare a revoluției tehnico-științifice în România arată hotărîrea partidului și a întregului nostru popor de a realiza o cotitură în legătură cu sporirea eficienței întregii activități economice. Așa cum s-a arătat la Congresul al XI-lea prioritară devine, astfel, latura CALITATIVĂ a întregii activități economico-sociale.

Rolul conducător al partidului în îndeplinirea progresului tehnico-științific în România — rol care s-a manifestat amplu în toate etapele de dezvoltare a țării — și-a găsit o deplină concretizare în Programul partidului și celelalte documente adoptate de Congresul al XI-lea. Partidul concepe îndeplinirea plenară a revoluției tehnico-științifice nu ca o simplă „cerință generală”, ci ca o sarcină concretă a cărei soluționare trece prin toți „porii” operei de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintate a României spre comunism. Promovarea largă a științei și tehnicii moderne constituie o sarcină de prim ordin a organizațiilor de partid și comuniștilor din unitățile economice, din institutele de cercetări, proiectări și de inginerie tehnologică, din instituțiile de învățămînt superior, o sarcină de prim ordin a tuturor oamenilor muncii, din întreaga economie.

Acționînd în spiritul hotărîrilor Congresului al XI-lea, Plenara C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie 1976 a stabilit măsuri pentru intensificarea progresului tehnico-științific în toate domeniile de activitate. Acest lucru a fost subliniat și la Consfățuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 27—28 decembrie 1976. „În mod deosebit — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Consfățuire —, în cursul anului viitor (1977 — n.n.) trebuie să obținem o creștere mai substanțială a nivelului tehnic și calitativ al întregii noastre industrii. Un accent deosebit va trebui să punem pe asimilarea și introducerea rapidă în producție a rezultatelor cercetărilor științifice, a noilor tehnologii și a produselor cu caracteristici tehnico-calitative și economice superioare”. În anul 1977, productivitatea muncii va trebui să crească astfel mai mult decît prevede planul, îndeosebi pe calea mecanizării și automatizării proceselor de producție.

Programul P.C.R. despre direcțiile principale ale cercetării științifice și progresului tehnic în etapa actuală

AMPLUL PROCES de desfășurare a revoluției contemporane în știință și tehnică confirmă teoria marxistă despre rolul hotărâtor al forțelor de producție în dezvoltarea societății, despre creșterea continuă a rolului științei și unirea ei cu producția, despre transformarea producției, după expresia lui Marx, într-o „știință experimentală, știință material creatoare, știință înfăptuirii concrete”, iar a științei într-o „nemijlocită forță de producție”. Știința constituie factorul primordial al progresului contemporan. De aceea, cercetarea științifică este o componentă intrinsecă a procesului vast de afirmare plenară a revoluției tehnico-științifice în România.

Pornind de la sarcinile concrete ale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism, Programul partidului stabilește că principalele direcții ale cercetării științifice și progresului tehnic în etapa actuală sînt următoarele :

a) Organizarea cercetării științifice în strînsă concordanță cu cerințele producției materiale și activității sociale. Aceasta înseamnă că cercetarea științifică trebuie să **premerge** obiectivelor și necesităților dezvoltării societății, prevăzute în Programul partidului, în planurile cincinale și prognozele pe termen lung, să **ofere** soluții din timp și bine fundamentate pe criteriile de eficiență imediată și de perspectivă. De asemenea, Programul partidului subliniază necesitatea asigurării unei dezvoltări corespunzătoare, atît a cercetării aplicative, cît și a cercetării fundamentale. Neglijarea unui aspect sau altuia al cercetării științifice devine, în condițiile revoluției tehnico-științifice rapide din zilele noastre, o piedică în calea progresului real și eficient. Cu atît mai mult cu cît în cursul cercetărilor aplicative apar probleme care solicită eforturi cercetării fundamentale, iar aceasta din urmă contribuie, adesea, la rezolvarea unor aspecte practice imediate.

b) Orientarea cu prioritate a cercetării științifice spre cunoașterea și valorificarea superioară a tuturor resurselor naturale de care dispune țara noastră. În acest sens :

— se va intensifica activitatea de prospectare și identificare a noi surse de materii prime și energie, urmărindu-se punerea în valoare a tuturor resurselor posibile, în vederea asigurării în țară, într-o măsură tot mai însemnată, a mijloacelor necesare economiei naționale ;

— se vor elabora tehnologii corespunzătoare pentru punerea în valoare și folosirea cu rezultate economice optime a tuturor resurselor energetice și de materii prime ;

— se va acorda o atenție deosebită descoperirii unor noi surse de apă, precum și trecerii la desalinizarea apei de mare.

c) Intensificarea cercetării științifice și a producerii pe calea sintetică a unor noi materiale necesare economiei naționale. Aceasta este o problemă de mare importanță, care se pune cu acuitate pe întregul glob în condițiile consumurilor enorme de materii prime și materiale specifice producției moderne.

d) Perfecționarea tehnologiilor de fabricație și descoperirea altora noi care să contribuie la reducerea substanțială a consumurilor specifice, creșterea randamentului și simplificarea proceselor de producție.

e) Creșterea contribuției cercetării științifice la producerea de noi utilaje, mașini-unelte, mijloace electronice de conducere a activității de producție și economice. În agricultură, cercetarea științifică va fi orientată spre producerea de noi soiuri de plante de înaltă productivitate, precum și spre ameliorarea raselor de animale.

f) Participarea cercetării științifice la soluționarea mai rapidă a problemelor complexe de care depinde dezvoltarea în ritm susținut a forțelor de producție, creșterea eficienței economice, sporirea bunăstării poporului.

g) Sporirea contribuției diferitelor domenii ale cercetării științifice la rezolvarea unor probleme de mare perspectivă. Astfel :

— științele economice și sociale vor trebui să acționeze în mai mare măsură pentru studierea, cunoașterea și înțelegerea legăturilor generale ale dezvoltării societății și, îndeosebi, pentru aplicarea acestora la condițiile concrete ale României ;

— științele biologice vor trebui să pună accentul principal pe studierea multilaterală a organismului uman, a fenomenelor generate de raporturile omului cu natura înconjurătoare ;

— fizica, chimia, matematicile au sarcina să abordeze cu mai multă îndrăzneală problemele noi și de perspectivă, astfel încît să îndeplinească un rol de avangardă în știință.

h) Creșterea contribuției științei românești la activitatea de cunoaștere științifică care se desfășoară pe plan internațional. Programul partidului prevede participarea tot mai activă a oa-

menilor de știință din țara noastră la eforturile ce se desfășoară în diferite țări pentru cunoașterea unor noi aspecte ale universului. În conformitate cu principiile care călăuzesc politica externă a României, știința românească a primit sarcina să **coopereze strîns** în toate domeniile cercetării cu celelalte țări ale lumii.

Sarcinile stabilite în cincinalul 1976—1980 pentru dezvoltarea cercetării științifice și promovarea progresului tehnic

LEGEA pentru adoptarea planului național unic de dezvoltare economico-socială a României pe perioada 1976—1980 prevede (la art. 24) că activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic va fi orientată cu precădere în următoarele direcții :

a) intensificarea cercetărilor pentru identificarea de noi resurse naturale, stabilirea tehnologiilor de valorificare cu eficiență ridicată a acestora, precum și a resurselor secundare energetice, de materii prime și materiale ;

b) crearea de noi produse și tehnologii destinate să asigure perfecționarea nivelului tehnic și ridicarea calității producției, creșterea eficienței economice ;

c) dezvoltarea și perfecționarea proceselor intensive în agricultură, îndeosebi a tehnologiilor privind culturile irigate și creșterea animalelor în sistem industrial, îmbunătățirea și amplificarea proceselor de ameliorare a solului ;

d) realizarea unor noi tehnologii biomedicale pentru prevenirea bolilor și asigurarea unui înalt indice de sănătate a întregii populații ;

e) îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă și a protecției mediului înconjurător ;

f) desfășurarea de cercetări în domenii de bază ale științelor naturii, cum sînt : chimia, fizica, științele tehnice, biologia și altele, precum și intensificarea activității de cercetare în domeniul științelor economice și sociale.

În perioada 1976—1980 vor fi executate 727 obiective principale de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, din care 673 se vor încheia și aplica pînă la sfîrșitul cincinalului. Pentru a se asigura tehnologiile necesare noilor obiective de investiții și modernizarea celor existente, se vor aplica 275 tehnologii noi și se vor extinde 86 tehnologii avansate ; din acestea aproape 88% vor fi elaborate pe bază de concepție proprie. Pentru dezvoltarea bazei materiale a unităților de cercetare și proiectare s-au prevăzută pentru perioada 1976—1980 fonduri de investiții de aproape 2 ori mai mari față de anii 1971—1975. În 1980, în activitatea de cercetare științifică și de dezvoltare tehnologică vor lucra circa 190 000 persoane, din care peste 108 000 cadre vor fi cuprinse în activitatea de cercetare științifică și proiectare tehnologică.

Să urmărim acum reflexele și semnificațiile însemnate și multiple ale acestor importante orientări. Este cunoscut că în vederea realizării obiectivelor trasate de Congresul al XI-lea privind dezvoltarea economico-socială a țării, în centrul preocupărilor partidului și statului, ale întregului popor, se află **creșterea eficienței întregii activități**. Or, cercetarea științifică trebuie să reflecte această cerință și, din această perspectivă, să contribuie la ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, la sporirea în ritm susținut a productivității muncii. Despre efectele practice ale unei asemenea orientări vorbește de la sine faptul că, în timp ce în anul 1950 un procent al creșterii productivității muncii echivala cu un spor de producție industrială de circa 200 milioane lei, în anul 1975 același procent s-a materializat într-o producție în valoare de 5,8 miliarde lei, iar în anul 1980 va reprezenta circa 10 miliarde lei. Un accent deosebit se pune pe **reducerea, în continuare, a consumurilor materiale și a costurilor investițiilor**. Prin reproiectarea unor materiale de construcții și stabilirea de noi tehnologii se prevăd reduceri de consumuri materiale de circa 30%, care se ridică pe întregul cincinal la economii de circa 85—90 miliarde lei.

Succesele obținute în anul 1976, primul an al cincinalului actual, confirmă justetea orientărilor stabilite de Congresul al XI-lea pentru toate domeniile, inclusiv pentru cercetarea științifică. Pe această bază, și ținînd totodată seama de **necesitatea intensificării contribuției cercetării științifice la îndeplinirea cincinalului**, Plenara C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie 1976 a stabilit sarcini deosebite pentru cercetători și tehnologi, precum și pentru introducerea în producție a rezultatelor cercetării. În cuvîntarea rostită la plenară, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat : „Se impune ca, încă din 1977, să obținem o schimbare radicală a mentalității în acest domeniu, să realizăm o adevărată revoluție în gîndirea cercetătorilor și inginerilor tehnologi”.

S-a stabilit, astfel, să se acționeze mai ferm pentru adopta-

rea tehnologiilor celor mai bune, care să contribuie la creșterea eficienței economice, pentru concentrarea forțelor de cercetare asupra problemelor principale. Cercetătorii și tehnologii să poarte răspunderea pentru produsele și mașinile realizate, pînă la fabricarea lor, pînă la realizarea producției în conformitate cu tehnologiile elaborate. În legătură cu aceasta, să se treacă la un sistem de retribuție mai strins legat de introducerea în producție a rezultatelor cercetării, de eficiența economică a acestora.

Eforturile de mobilizare intensă, de punere în valoare integrală a capacității de creație a oamenilor noștri de știință, trebuie să fie însoțite de o largă deschidere spre realizările cele mai de seamă ale științei și tehnologiei de pretutindeni, de dezvoltarea colaborării cu cercetătorii și oamenii de știință din alte țări. Această activitate trebuie să se desfășoare în spiritul politicii internaționale promovate de partidul și statul nostru, de extindere a colaborării cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduirea socială.

Măsuri stabilite în lumina documentelor Congresului al XI-lea pentru integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția

REVOLUȚIA TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ din zilele noastre a pus, mai mult decît oricare epocă istorică trecută, **problema uniunii, a îngemănării învățămîntului cu cercetarea științifică și producția**: În Programul partidului se arată: „Întregul proces de pregătire în școlile superioare trebuie astfel organizat încît profesorii și studenții să participe atît la activitatea de învățămînt, cit și la cercetare și producție, facultățile devenind puternice centre de învățămînt, cercetare și producție, capabile să aducă o contribuție însemnată la dezvoltarea generală a societății”. În concepția partidului și statului nostru, **integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția nu constituie o simplă unire mecanică, o contopire organizatorică a unor unități care funcționau înainte separat, ci o schimbare radicală a structurii și relațiilor dintre aceste domenii de activitate socială**, chemate să-și sporească aportul la progresul general al societății noastre socialiste.

În scopul realizării acestei îngemănări în anul universitar 1975—1976 s-a adoptat o Hotărîre a Consiliului de Miniștri privind înființarea stațiilor didactice experimentale de pe lîngă institutele și facultățile de învățămînt superior agricol, ale cărei prevederi au fost transpuse în viață cu bune rezultate. De asemenea, printr-un decret au fost reglementate înființarea, organizarea și funcționarea unităților agricole, cercetare, proiectare și servicii pentru integrarea învățămîntului superior cu producția și cercetarea științifică. Pe baza propunerilor instituțiilor de învățămînt superior, elaborate de comun acord cu unitățile de cercetare-proiectare și alte instituții interesate, Ministerul Educației și Învățămîntului a purtat discuții cu conducerea ministerelor și organelor de dublă subordonare în vederea înființării a 107 unități integratoare de diferite tipuri (de tip a, b, și c, conform prevederilor Decretului nr. 14/1976). Pentru stabilirea cadrului organizatoric de funcționare a integrării, de o mare importanță este apariția Normelor metodologice privind planificarea, evidența, finanțarea și raportarea activităților de integrare din instituțiile de învățămînt superior și aprovizionarea lor tehnico-materială.

Pentru realizarea integrării învățămîntului cu cercetarea și producția, se prevede ca în anii 1976—1980 să se întreprindă următoarele acțiuni:

- Îmbunătățirea, în continuare, a activităților aplicative și a conținutului lucrărilor de laborator, a activității productive, de proiectare și cercetare în toate sectoarele și la toate profilele de învățămînt. În acest sens au fost elaborate pentru **învățămîntul superior tehnic și agronomic** soluții complexe de perspectivă, chemate să contribuie la o integrare deplină a învățămîntului cu cercetarea și producția. Se va continua acțiunea de înființare și organizare a unităților de producție, cercetare, proiectare și servicii și se vor consolida cele existente, pentru cuprinderea și participarea studenților și cadrelor didactice la reînfrățirea obiectivelor prevăzute în planul național unic de dezvoltare economică și socială a țării, la realizarea și asimilarea de noi produse și tehnologii, care să contribuie la introducerea mai rapidă a progresului tehnic și la reducerea importurilor.

S-au luat măsuri ca, începînd cu anul universitar 1976—1977, studenții din anii IV și V să participe, concomitent cu pregătirea profesională, la activități de proiectare și cercetare pe perioade de 3—4 luni, prin practică continuă și compactă, diferențiată în funcție de profil și de sarcinile de proiectare și

cercetare. De asemenea, studenții din anii I—III desfășoară activități în perioade productive compacte, modulare, de 2—6 săptămîni, în ateliere proprii ale instituțiilor de învățămînt superior sau în cele ale întreprinderilor de profil, asigurînd continuitatea producției în timpul anului.

În **învățămîntul superior economic**, integrarea este chemată să contribuie la mai buna organizare și funcționare a birourilor de expertiză și controale contabile. S-au luat măsuri ca studenții să lucreze în sectoarele de activitate economică concretă, să efectueze studii de organizare sau economico-financiare pentru unitățile economice, expertize contabile sau merceologice.

În **învățămîntul medico-farmaceutic**, se va perfecționa adînci sistemul învățămîntului clinic. Studenții din anii mai prestează, chiar de pe acum, activități în unități de servicii medicale a populației, ca și în unități farmaceutice.

În **domeniul științelor sociale**, unitățile de cercetări au fost integrate în învățămînt; s-a elaborat — pentru prima oară în țara noastră — planul integrat de cercetare științifică în domeniul științelor sociale, care concentrează principalele forțe pe temele prioritare de cercetare aprobate de conducerea partidului. Studenții din anii III—IV participă la realizarea planului integrat de cercetare științifică. Toate cadrele didactice și studenții din anii I—II desfășoară activități social-politice în întreprinderi și instituții, la cabinetele de partid, sprijină munca practică a organelor locale de partid și de stat.

- Realizarea unui vast program de dezvoltare și dotare a laboratoarelor.

- Extinderea participării studenților la conducerea și organizarea activității în unități productive organizate pe lîngă institutele de învățămînt superior, în scopul formării și dezvoltării gândirii tehnologice avansate, al educării spiritului de răspundere.

REVOLUȚIA TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ înseamnă o permanentă luptă cu inerția, cu șablonul, înseamnă realism și curaj. De aceea, cercetarea științifică capătă în actualele condiții dimensiuni noi. Ea obligă, totodată, la o permanentă preocupare pentru perfecționarea pregătirii profesionale, politice și ideologice.

prof. dr. Gheorghe P. APOSTOL

ÎNTREBĂRI

1. În ce constă conducerea de către partid a procesului de promovare a progresului tehnico-științific în țara noastră?
2. Care sînt principalele direcții ale cercetării științifice și progresului tehnic în etapa actuală?
3. Ce sarcini stabilește cîncinalul 1976—1980 pentru dezvoltarea cercetării științifice și promovarea progresului tehnic?
4. Ce probleme concrete a pus în fața cercetării științifice și ingineriei tehnologice, Plenara C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie 1976?
5. De ce este necesară integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția și ce măsuri s-au luat în acest sens?

BIBLIOGRAFIE

Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea a României spre comunism, Editura politică București, 1975, p. 95—97.

Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R. cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981—1990, Editura politică, București, 1974, p. 57—68; 78—92.

Nicolae Ceaușescu: Raport la cel de-al XI-lea Congres al P.C.R. Editura politică, București, 1974, p. 60—63.

Nicolae Ceaușescu: Cuvîntare la Plenara C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie 1976, Editura politică, București, 1976.

Nicolae Ceaușescu: Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 27—28 decembrie 1976, în „Știința”, nr. 10688 din 30 decembrie 1976.

Legea nr. 28/1969 privind organizarea activității de cercetare științifică în Republica Socialistă România, în „Buletinul oficial” nr. 148/1969.

Legea pentru adoptarea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1976—1980, în „Știința” nr. 10 534 din 3 iulie 1976.

Mai pot fi consultate: Gh. Oprca, Progresul tehnic și accelerarea dezvoltării, în „Revista economică” nr. 19/1976; Octavian Groza, Creșterea contribuției cercetării și proiectării la accelerarea progresului economic, în „Revista economică”, nr. 44/1976.

ECONOMIȘTI ANTRENAȚI ÎN DIALOGUL CONSTRUCTIV ASUPRA CĂILOR ÎNFĂPTUIRII NOII ORDINI ECONOMICE INTERNAȚIONALE

POATE CĂ NICIODATĂ omenirea, în ansamblul său, nu a fost confruntată cu o multitudine de probleme ca cele decurgând din imaginea contradictorie pe care o prezintă azi harta mondială a nevoilor și aspirațiilor umane, marcată de criza alimentară, de crizele de energie și de materii prime, de îngrijorătoarea adâncire a decalajelor economice dintre state, de accelerarea cursei înarmărilor, de perturbările sistemului ecologic etc., etc.

O dezbatere vitală a timpului nostru

ÎN ACEASTA REZIDĂ și explicația faptului că în zilele noastre cercuri tot mai largi ale opiniei publice mondiale sînt preocupate de soluționarea grabnică a problemelor vitale ca lichidarea subdezvoltării și așezarea relațiilor economice și politice dintre state pe baze noi, de deplină egalitate și echitate. Președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat în nenumărate rînduri necesitatea ca toate statele, indiferent de orînduirea lor socială, să participe activ la rezolvarea marilor probleme ale omenirii: „Împrecună cu toate țările iubitoare de pace, acționăm pentru abolirea definitivă a psihticiei imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, pentru lichidarea stării de subdezvoltare în care se află cea mai mare parte a lumii, pentru o politică nouă și o nouă ordine economică mondială, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, care să asigure fiecărei națiuni dreptul la dezvoltare liberă, independentă, la bunăstare și fericire”¹⁾.

Contribuția României, a președintelui Nicolae Ceaușescu la analiza situației internaționale și a raportului de forțe pe plan mondial, la fundamentarea ansamblului de principii echitabile ce se cer așezate la baza relațiilor interstatale, care au fost incluse și în „Carta Drepturilor și Indatoririlor Economice ale Statelor” (12 dec. 1974), inițiativele țării noastre în organismele internaționale referitoare la necesitatea schimbării ordinii economice actuale într-unesc o amplă apreciere și audiență în cercurile largi ale opiniei publice mondiale. Contribuția remarcabilă pe care România și, în primul rînd, președintele său, prin gîndirea și activitatea sa politică, au adus-o la fundamentarea, cristalizarea și promovarea conceptului de nouă ordine economică internațională sînt bine cunoscute. Această constituie și rațiunea pentru care una din importantele dezbateri interna-

ționale pe această temă — organizată de Institutul pentru problemele unei noi ordini economice internaționale în decembrie 1975 — a fost consacrată analizei „Concepției președintelui Nicolae Ceaușescu despre noua ordine economică internațională”²⁾.

În scopul intensificării eforturilor pentru restructurarea relațiilor internaționale, în special în domeniul economic, în concordanță cu preocupările de stringentă actualitate ale unui mare număr de state și în primul rînd ale țărilor în curs de dezvoltare, ale O.N.U. și ale altor organizații internaționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a relevat însemnătatea colaborării dintre economiști și alți oameni de știință în lupta pentru promovarea noii ordini economice și politice, în interesul tuturor popoarelor, al cauzei generale a păcii și progresului social. Economiștii români au participat la numeroase manifestări internaționale — Bucureștiul a găzduit și un seminar al tinerilor economiști din țările socialiste pe această temă — au contribuit la elaborarea și publicarea a numeroase lucrări, studii, articole despre aspectele esențiale ale conceptului de nouă ordine și a căilor de înfăptuire a ei.

În ultimii ani se constată o preocupare tot mai arzătoare și din partea economiștilor și altor oameni de știință de pretutindeni pentru examinarea și aprofundarea problemelor noii ordini economice și politice internaționale. Au loc numeroase manifestări științifice, congrese, colocvii, seminarii, dezbateri etc., sînt elaborate ample studii, modele, lucrări în care, pe baza unor temeinice analize a realităților economice contemporane, se aduc argumente prin care se demonstrează că soluționarea problemelor cu care este confruntată omenirea nu este posibilă decît prin schimbarea ordinii economice existente.

Din ampla dezbatere internațională asupra acestor probleme se remarcă o mare diversitate de orientări politico-ideologice, firească dacă ținem seama de coexistența pe planetă a unor țări cu orînduiri sociale diferite.

Sînt exprimate numeroase opinii și puncte de vedere diferite, adesea contradictorii, asupra trăsăturilor sale caracteristice, a unor concepte esențiale, a formelor și metodelor de înfăptuire a noii ordini economice mondiale. Asupra problemelor de fond însă apar și puncte de convergență. Complexitatea problematicii, existența unor opinii diferite, necesitatea de a clarifica și aprofunda rațiunile, cauzele, soluțiile, implicațiile și semnificațiile lor sînt tot atîtea argumente care pledează în fa-

voarea extinderii unui dialog constructiv, fundamentat pe un efort de maximă obiectivitate, într-un spirit responsabil și larg cooperativ.

Schimbarea imaginii despre trecut și a viziunii despre viitor

PE FUNDALUL adîncirii fenomenelor de criză cu care sînt confruntate statele capitaliste, preocuparea pentru viitorul ordinii mondiale a luat proporții și în aceste țări. Caracteristică pentru majoritatea lucrărilor elaborate în ultimul an este modificarea imaginii idilice despre societatea capitalistă și perspectivele ei. Iluziile despre infailibilitatea capitalismului în rezolvarea problemelor creșterii economice, despre societatea de consum, postindustrială, au început să se spulbere, locul lor luîndu-l de multe ori o atitudine de scrutare mai realistă a problemelor contemporane, o analiză mai lucidă a cauzelor și implicațiilor adîncirii decalajelor economice dintre state. Ultimul Raport către Clubul de la Roma (coordonat de laureatul premiului Nobel pentru economie — Jan Tinbergen) discutat la întrunirea de la Alger avînd drept temă schimbarea ordinii internaționale (R.I.O.) și nu numai el, relevă — pe baza unui bogat material documentar — că actualele decalaje sînt urmarea unor secole întregi de exploatare și dominație colonială, a faptului că actualele mecanisme și organisme economice internaționale au fost concepute astfel încît să acționeze în favoarea țărilor capitaliste dezvoltate industrial. Cu date convingătoare sînt demonstrate mecanismele prin care zecimea bogată a lumii și-a însușit și își însușește încă roadele eforturilor popoarelor din țările slab dezvoltate economic.

Este simptomatic faptul că, în zilele noastre, discuțiile despre viitor se concentrează pînă la urmă în jurul problemelor schimbării ordinii economice mondiale. La sfîrșitul lunii septembrie 1976 s-au întrunit la Killarney³⁾, în

¹⁾ Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea pe țară a unităților de control al oamenilor muncii, „Știința” din 18 II 1977.

²⁾ Lucrările sesiunii au fost publicate în amplul volum „Problemele unei noi ordini economice internaționale. Concepția președintelui Nicolae Ceaușescu despre noua ordine economică internațională”. Editura Politică, București, 1976.

³⁾ „Le débat de Killarney”, l'Express nr. 1316/27. IX. — 3.X. 1976.

Irlanda, oameni de știință și câteva sute de șefi de întreprinderi din statele capitaliste pentru a discuta despre viitorul sistemului economic mondial. Cu acel prilej Samuel Pizar — autorul cărții „Armele păcii” — care a condus dezbaterile — aprecia că „Oricare ar fi divergențele care se exprimă, în mod firesc, asupra viitorului, noi am căzut de acord asupra unui punct esențial: ordinea economică mondială de mine nu va mai fi niciodată așa cum a fost înainte”, discuțiile urmînd să abordeze pe de o parte ce ar trebui să fie această ordine mondială și pe de altă parte cum va fi ea, cel mai probabil. Subliniind faptul că de o jumătate de secol lumea socialistă a introdus în raporturile economice un foarte mare număr de inovații, un model radical nou de organizare a economiei naționale a unor state ce cuprind aproape jumătate din omenire, S. P. invita la realism în studierea consecințelor pe termen mediu și lung ale noilor realități.

Cu același prilej Jacques Attali aprecia că „Fiecare țară are o manieră a ei de a se restructura pentru a construi această ordine. În Europa, și în Franța în particular, se impune din ce în ce mai mult ideea că un socialism novator poate să fie o contribuție eficace, nu numai la bunăstarea francezilor ci la pacea lumii”. Mai departe el avertizează că dacă prefacerile economice nu vor fi impuse de imensele majorități ale populației din aceste țări, ele vor fi cert impuse de imensele majorități din țările în curs de dezvoltare care suferă văzînd creșterea firmelor capitaliste bazată pe exploatarea lor.

Unele încercări meritorii de analiză a cauzelor care au determinat ordinea nedreaptă, inechitabilă și nerațională a lumii capitaliste i-au condus pe autorii lor occidentali la concluzia că însuși sistemul de valori actual existent în acele țări nu mai corespunde condițiilor noi și exigențelor de viitor. Paul Chafer,⁴⁾ critică tendințele unora de a apăra valorile existente. Din păcate, elementele de raționalitate nu se finalizează la unii autori și aceasta mai ales datorită faptului că nu reușesc să pătrundă esența fenomenelor și nu înțeleg că relațiile de producție sînt acelea care generează sistemul de valori propriu fiecărei societăți. Bunăoară, Paul Chafer apreciază că sistemul de valori actual bazat pe științele economice și politice nu mai corespunde, dar pentru soluționarea problemei propune un sistem bazat pe disciplinele artistice! Cum reiese din cele de mai sus, unele teze vădesc optica deformată și limitată de poziția ideologică, mergînd pînă la încercări de apărare a tendințelor de dominație și obținere a unor avantaje unilaterale de către unele state pe seama spoliierii altora etc. Asemenea puncte de vedere contravin înseși cerințelor obiective ale progresului economico-social general, contravin aspirațiilor celor mai arzătoare ale popoarelor, eliberate de colonialism, de a se înscrie pe calea progresului economico-social, contravin intereselor celor mai profunde ale tuturor popoarelor lumii de a trăi în condiții de pace. Împotriva unor atari tendințe se ridică cu fermitate economiștii și oamenii de știință progresiști, toți cei ce se situează pe poziții avansate, și care enunță soluții radicale, cu caracter revoluționar, militînd pentru așezarea relațiilor internaționale pe baza unor principii echitabile.

Cultivarea spiritului de înțelegere și cooperare menit să sprijine acțiunea

DEZBATERILE nu trebuie să fie animate doar de un spirit academic sau etico-moral. Dimpotrivă ele sînt menite să sprijine acțiunea, să-i creeze fundamentarea și perspectiva necesară. Necesitatea instaurării unei noi ordini economice internaționale este astăzi cvasiunanim recunoscută, dar simpla recunoaștere nu mai este satisfăcătoare. Se resimte tot mai imperios și urgent nevoia de acțiune. Cum arată un economist dintr-o țară socialistă, fără realizarea unor noi structuri, a unei noi diviziuni internaționale a muncii, a eliminării injustiției și sărăciei, noua ordine rămîne doar un slogan cu un set de principii frumos formulate⁵⁾.

Problematika noii ordini — incluzînd teme mari și fundamentale ale contemporaneității, teme de acut interes pentru fiecare om și pentru strategia fiecărui stat și a umanității în ansamblu — oferă o bază reală de dialog și de destindere în lume, o fructuoasă alternativă pașnică la politica de forță și confruntări. Prin natura și anvergura lor aceste dezbateri sînt în măsură să contribuie la formarea unei viziuni realiste despre viitor, impregnată de simțul echității și dreptății, constituînd un prilej de cultivare a spiritului umanist, a spiritului de înțelegere, colaborare și cooperare între popoare.

Prin eforturile comune ale unui număr cît mai mare de economiști și a altor oameni de știință, se poate ajunge la conceperea unei mari varietăți de căi și direcții în care se cere acționat pentru înfăptuirea unei ordini economice și politice adevărat noi, echitabile și raționale. Investigațiile economiștilor de pretutindeni constituie contribuții prețioase la progresul însuși al științelor economice, aceste importante discipline menite să studieze aspectele noi ale lumii economice contemporane, să formuleze ipoteze și concepte de înalt nivel de gîndire filozofică și economică, apte să genereze propuneri de acțiuni practice eficiente. În zilele noastre în fața științelor economice stau exigențe sporite; ele trebuie să dezvăluie din hățîșul de contradicții ale vieții economice, modul cum acționează cerințele legilor obiective ale progresului pentru a putea prezenta în fața oamenilor politici din țările respective variante de soluții, măsuri ce pot fi adoptate pentru a se înscrie pe traiectoria progresului și a răspunderii față de exigențele și aspirațiile cele mai nobile ale tuturor popoarelor lumii.

Eforturile conjugate ale economiștilor de pretutindeni, schimburile lor de opinii sînt de natură să contribuie la analizarea cu obiectivitate a proceselor caracteristice ale evoluției economiei mondiale care să reliefeze faptul că menținerea unui echilibru economic dinamic în lume devine din ce în ce mai dificilă în condițiile marilor decalaje existente azi între nivelurile economice ale diverselor state. Schimburile de opinii dintre economiști de diferite orientări și formații, colaborarea și cooperarea lor, sînt de natură să contribuie la evitarea unor ciocniri care pot deveni violente, la găsirea unor căi, forme, mijloace de organizare a rela-

țiilor economice care să confere deplină egalitate în drepturi tuturor statelor lumii. În acest mod economiștii se pot afirma mai puternic în ampla mișcare în care sînt angajate forțe sociale uriașe, holărite să acționeze pentru crearea unui cadru favorizant înfăptuirii aspirațiilor de progres ale popoarelor, pot contribui mai eficient la fundamentarea și adoptarea deciziilor economice și politice la nivel național și internațional, menite să asigure edificarea unei noi ordini economice, a unei lumi mai bune și mai drepte.

Amploarea și seriozitatea mării dezbateri internaționale despre noua ordine, rolul acesteia în influențarea deciziilor politice la nivel național și planșetar favorabile instaurării unor relații noi, cu adevărat echitabile între state, care să asigure progresul rapid al tuturor popoarelor, impun o participare și mai activă și din partea economiștilor din țara noastră. Experiența de pînă acum a economiștilor noștri se cere valorificată și amplificată pentru ca dialogul la nivel mondial să devină un teren de afirmare a concepției avansate a partidului nostru care se bucură de o largă audiență în întreaga lume, un cadru de prezentare a poziției consecvente și energice a României și a fructuoasei sale experiențe de colaborare și cooperare cu toate statele lumii pe baza principiilor ce se cer așezate la baza unei ordini noi, echitabile a lumii.

Însăși politica nouă la care aspirăm face absolut necesară dezvoltarea unei strînse colaborări și cooperări și a economiștilor și celorlalți oameni de știință pentru ca toate problemele complexe ale lumii contemporane, cu profunde implicații pentru întreaga evoluție a umanității, pentru cauza progresului, colaborării și păcii internaționale să-și găsească o soluționare, concretă, în procesul creării unei noi ordini economice internaționale.

Acuitatea și complexitatea problemelor economice ale lumii contemporane impun căutarea unor soluții noi, găsirea căilor de realizare a unui acord comun — în spiritul înțelegerii, colaborării și cooperării internaționale caracteristic și documentelor Conferinței de la Helsinki la care România a subscris și pe care le susține cu fermitate. Economiștii din țara noastră sînt hotărîți să răspundă cu promptitudine și competență acestui înalt comandament al epocii noastre, să militeze cu convingere pentru realizarea aspirațiilor politicii de pace și concurență internațională, să prezinte în dezbaterile economiștilor lumii experiența eforturilor României de depășire a subdezvoltării, de făurire a unei economii socialiste, unitare, avansate în condițiile colaborării și cooperării strînse cu toate statele lumii, ale concurenței neobosite pentru făurirea unei lumi mai drepte și echitabile, a unei noi ordini economice internaționale.

dr. Maria D. POPESCU

⁴⁾ Paul Chafer: Vers un nouvel ordre mondial: l'ère culturelle. În Cultures, vol. II, no. 3 1975, p. 14—29.

⁵⁾ Intervenția lui T. Szentes de la Institutul de economie mondială din Budapesta, în cadrul lucrărilor colocalizate „Symposium a new international economic order”, report the Haga the Netherlands, 22—24 mai 1975, p. 30—38.

1907 — 1977: dimensiuni economico-sociale ale problemei agrare în România

AGRICULTURA ROMÂNEASCĂ PE TRAIECTORIA PROGRESULUI ECONOMIC

De la exploatare, împilări și răscoale, la o agricultură modernă, socialistă

prof. Bucur ȘCHIOPU

SE ÎMPLINESC 70 DE ANI de la răsunătoarele răscoale care marcat începutul acestui veac cu singeroasele sacrificii ale nimii în lupta sa pentru pământ, pentru lichidarea gravelor realități sociale și economice care caracterizau relațiile agrare țara noastră.

Nici reforma agrară din 1864, nici înăbușirea singeroasă a coalelor și nici reforma agrară din 1921 nu au rezolvat problema agrară în țara noastră. Pe de altă parte reforma agrară din 1945 a lichidat doar rămășițele relațiilor agrare feudale, să rezolve însă problemele legate de structura agrară, care caracteriza prin existența unui mare număr de gospodării eficiente economic. Organizarea sectorului socialist de stat în agricultură, începând cu 1948, și cooperativizarea treptată a gospodăriilor țărănești a constituit cotitura radicală a agriculturii țării de la o agricultură țărănească de subzistență, la agricultura socialistă, deschizând larg perspectivele progresului tehnic-economic și social în agricultură.

Modernizarea agriculturii românești este unul din fenomenele caracteristice evoluției în perioada postbelică. Anii '60 au constituit practic începutul procesului de mecanizare complexă a agriculturii românești, fenomen ce s-a desfășurat și se desfășură cu viteză, ca urmare a dezvoltării unei puternice industrii mașini. Astfel, de la 1 milion C.P. forță animală și 183 000 P. forță mecanică în 1948, s-a ajuns la 400 000 C.P. forță animală și la 8 milioane C.P. forță mecanică în 1975. În prezent, folosesc în agricultura țării aproape 44 000 combine, circa 900 semănători (față de numai 5 100 folosite în 1948), precum și alte mașini și utilaje de mare randament.

Modernizarea agriculturii noastre nu rezidă însă numai în mecanizare, chimizare, irigații, ameliorarea plantelor și a raselor animale, respectiv din modernizarea factorilor de producție, și din schimbarea sistemului de agricultură, a metodelor de gestiune, organizare și planificare a producției. Sistemele de agricultură practicate în țara noastră sunt caracteristice perioadei de tranziție de la sisteme tradiționale la sisteme intensive moderne, la agricultura de tip industrial. Sub impulsul creșterii cererii de consum, ca urmare a procesului de urbanizare, agricultura se transformă tot mai mult într-un mare consumator de tehnologii noi, adaptând la nevoile sale metode de producție industriale. Agricultura de tip industrial a apărut în țara noastră în întreprinderile agricole de stat în special în ramurile creșterii animalelor, prin crearea **combinatelor industriale de creștere a păsărilor, porcilor și taurinelor**, iar în producția vegetală prin construirea de **sere moderne**. Treptat, aceste tehnologii noi se extind și în sectorul cooperatist al agriculturii. Evoluția relațiilor din agricultura socialistă, dintre aceasta și întreaga economie creează largi posibilități pentru dezvoltarea forțelor de producție în toate ramurile economice printru stabilirea unor raporturi optime între diferitele ramuri de producție și între diferite sectoare de activitate, pentru schimbarea mentalității, a comportamentului uman, a nivelului de formare și calificare al tuturor membrilor societății.

Trecerea la un sistem intensiv de agricultură a adus pe primul plan preocupărilor problema specializării producției la nivelul unităților de producție (al fermelor), în primul rând în întreprinderile agricole de stat. Dar, o dată cu specializarea fermelor se impune, tot mai mult procesul de integrare a acestora într-un sistem de legături economice care să asigure deopotrivă eficacitatea aprovizionării lor cu factori de producție și ritmicitatea preluării producției. Câtă vreme agricultura se reproducea în mare măsură în sine însăși — cazul agriculturii tradiționale extensive polivalente — imbinarea rațională a ramurilor de producție constituia preocuparea de competență. În condițiile agriculturii intensive, specializate, legăturile acestea cu sectoarele din amonte și din aval capătă o importanță de prim rang, deoarece factorii de producție se cumpără tot mai mult în afara agriculturii, iar producția agricolă este destinată în mare măsură tot mai mare sectoarelor neagricole.

Activitatea în agricultură — tot mai mult o variantă a muncii industriale

UNUL DINTRE FACTORII fundamentali sub impactul căruia se dezvoltă în ultimele decenii întregul sistem agroali-

mentar, este progresul științei și al tehnicii. Apariția și generalizarea rapidă a unei avalanșe de inovații și perfecționări tehnice a dat un nou și însemnat impuls transformărilor structurale ale producției de alimente. Concentrarea și specializarea producției agricole constituie consecința directă a progresului tehnic contemporan iar diviziunea muncii și specializarea, constituie bazele progresului economic în oricare din sectoarele unei economii avansate, inclusiv în agricultură.

Ramurile din amonte și din avalul producției agricole se diversifică și se specializează din ce în ce mai mult. La rîndul ei, agricultura, care devine din ce în ce mai mult cîmpul de transplantare a unor tehnologii și metode industriale de producție, cunoaște un proces important de specializare. Vechile structuri de producție agricolă sînt înlocuite cu structuri noi, mai dinamice, capabile să favorizeze introducerea tehnologiilor moderne de producție, furnizate de știință, devenită o importantă forță de producție, motor al progresului tehnic și economic.

Adaptarea sistemelor de agricultură tradițională la exigențele tehnologiilor de tip industrial, **transformarea, treptată, pe această bază a producției agricole într-o variantă a producției industriale**, constituie unul din efectele esențiale ale pătrunderii progresului tehnic contemporan în agricultură.

Parcursarea acestui drum s-a bazat însă pe realizarea și aplicarea unei serii întregi de descoperiri în domeniul științei care pot fi grupate în următoarele categorii: a) în domeniul geneticii — producerea de „măci“ sau populații omogene apte de a fi crescute și tratate în mod omogen; b) în domeniul nutriției — producerea de alimente compuse, standardizate și adaptate diferitelor perioade de creștere și de producție a păsărilor; c) în domeniul mecanizării — mecanizarea și automatizarea totală a ansamblului de operații; d) în domeniul organizării muncii — diviziunea tehnologică a muncii, în raport cu ciclul biologic al animalelor, care permite separarea diferitelor faze ale procesului de producție în secții sau ferme diferite.

Avicultura este ramura producției animale în care industrializarea procesului de producție a pătruns cel mai adînc, în comparație cu alte ramuri. Procesul de industrializare se răspîndește însă rapid: creșterea porcilor în complexe de tip industrial, complexe industriale de vaci de lapte și îngrășarea taurinelor și ovinelor, de asemenea se dezvoltă în ritm susținut combinatele agroindustriale în domeniul legumelor și fructelor integrate cu fabricile de conserve, etc. **Caracteristica esențială a acestor unități care reprezintă germele unei agriculturii noi, este dată de faptul că producția este fondată pe obiectivele, metodele și structurile economiei industriale**. Astfel în complexe de sere, productivitatea muncii este de 9—10 ori mai mare decît în cultura de cîmp, fiecare hectar de sere economisind 9 hectare teren, ceea ce înseamnă că 1 000 hectare de seră măresc suprafața agricolă cu 9 000 hectare, disponibile pentru alte culturi.

Structurile tradiționale ale agriculturii artisanale „trosnesc din toate încheieturile“, sub presiunea forțelor multiple, dintre care amintim principalele: investițiile masive în domeniul educației, instruirii și științei; descoperirile științei și inovațiile tehnologice în domeniul agricol; dezvoltarea economiei industriale care determină transferurile fundamentale de resurse; modificarea structurală a ramurilor care înconjoară agricultura și intervenția lor în procesele agricole de producție.

Dezvoltarea economiei naționale și în primul rînd a industriei antrenează agricultura în importante transformări ale căror efecte se manifestă mai ales prin: micșorarea populației active, creșterea cererii alimentare ca urmare a transformării majorității populației active din producători de alimente în consumatori; spiritul de creativitate și inovație, care atinge direct agricultura, prin ansamblul mijloacelor pe care sectoarele neagricole le pun la dispoziția sa, prin spiritul pe care îl propagă în final industria în toate sectoarele. Sectoarele din amonte și din aval, și mai ales industria ca forță economică motrice, joacă, față de agricultură, un rol inovator important în cursul acestor transformări tehnice și structurale. Astfel apare în deplină evidență faptul că **industria este cea care industrializează agricultura**.

Experiența țării noastre arată că în condițiile economiei so-

cialiste, industrializarea agriculturii poate începe de îndată ce industria este capabilă să asigure baza tehnică a acestui proces și se dezvoltă mai repede decât în condițiile economiei capitaliste occidentale. Economia socialistă oferă, pe de o parte, o structură agrară deosebit de favorabilă creării unor mari întreprinderi agricole de tip industrial, capabile să dea importante cantități de produse standardizate. Pe de altă parte, sistemul economic socialist poate să concentreze mai rapid mijloacele economice și financiare necesare marilor investiții de cultură și intervenția lor în procesele agricole de producție.

Trecerea la o agricultură de tip industrial are și o latură socială, deosebit de importantă. Ea creează condițiile necesare pentru transformarea treptată a producției și a muncii agricole într-o variantă a producției industriale. Pe această temelie se desfășoară însuși procesul de urbanizare a mediului rural, proces ce are drept urmare lichidarea agriculturii ca mod de viață tradițional și profesionalizarea acestui sector, modificarea mentalității, a modului de viață și nivelului de trai al agricultorilor.

Organizarea producției agricole se aseamănă tot mai mult cu organizarea producției industriale. Crește tot mai mult ponderea și contribuția cadrelor cu calificare superioară în domeniul tehnologiei și al conducerii. Odată cu aceasta, conducerea proceselor de producție din agricultura de tip industrial trece într-o fază nouă, de la modelul tehnologic la un model nou bazat pe știința conducerii (management).

Conducerea unui combinat agroindustrial are nevoie de un sector de cercetare aplicativă iar cercetarea și ingineria în genetică, biologie și nutriție, ca și în economia și organizarea conducerii trebuie să capete o pondere însemnată. În noile condiții, în combinatele agroindustriale, actul de conducere nu mai poate fi conceput fără o fundamentare științifică menită să asigure atît elementele tehnice cît și orientările strategice ale dezvoltării producției combinatului în cadrul planului.

Procesul de producție agroindustrial trebuie să integreze și la noi — ca și în alte țări cu agricultură dezvoltată — cercetarea aplicativă necesară rezolvării problemelor la nivelul verigilor economice și tehnologice ale lanțului de producție integrată. Revoluția științifică în biologie, genetică și nutriția animală a dus la creșterea randamentului în producția vegetală și la reducerea consumului de furaje pentru producerea unui kg de carne, lapte etc. Astfel dacă pentru producerea a 100 000 tone carne în sistemul gospodăresc erau necesare 500—600 mii tone concentrate care se realizau pe 150—200 mii ha cultivate cu porumb, în combinatele agroindustriale, sînt necesare numai 350 mii tone, care pot fi realizate pe numai 50 mii hectare. Crearea porumbului hibrid, a unor rase hibride de porci și păsări, descoperirile realizate de știința nutriției în acest sector, permite concomitent cu creșterea productivității muncii (de 6—8 ori) economisirea și a circa 150 mii ha pămînt care pot fi destinate altor culturi. Această economie a pămîntului, prin creșterea producției agricole la ha reprezintă pentru țara noastră o sarcină prioritară.

Pe plan social, progresul tehnic se soldează cu eliberarea forței de muncă din agricultură pentru industrie. Pe măsură ce se organizează și se industrializează, agricultura, spre deosebire de celelalte ramuri ale economiei naționale, are nevoie în mod relativ și absolut de mai puțină forță de muncă pentru a cultiva aceeași suprafață de teren, pentru a crește același efectiv de animale și deci pentru a obține același volum de produse agricole. Cu toate acestea trebuie ținut seama de faptul că deși nevoile de forță de muncă ale agriculturii propriuzise — redusă doar la producția vegetală și animală — scad în mod relativ și absolut, nu trebuie neglijat faptul că producția de alimente este o sarcină a sistemului agroalimentar care cuprinde chiar și în S.U.A. circa 1/3 din populația activă a țării. Cu cît se reduce poziția agriculturii propriu-zise în ansamblul populației active din totalul economiei naționale, cu atît crește, pînă la un anumit nivel, ponderea celorlalte sectoare ale sistemului agroalimentar, din amonte și avalul agriculturii.

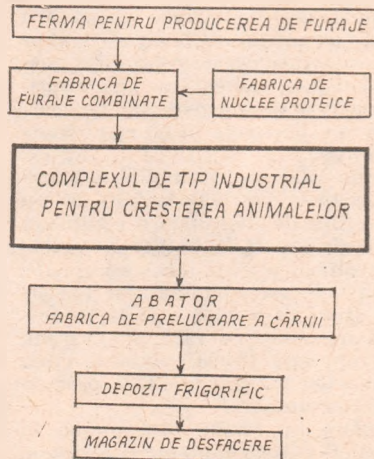
Procesul de industrializare al agriculturii creează condiții de creștere a productivității muncii agricole ca și a ritmului de creștere a productivității acesteia. Este un fenomen care confirmă previziunea făcută de K. Marx, anume că „...pe o anumită treaptă de dezvoltare a industriei, această disproporție trebuie să înceapă să scadă, adică productivitatea agriculturii trebuie să crească relativ mai repede decât productivitatea industriei”.

Dialectica integrării agroindustriale

DACĂ ÎN ECONOMIA FEUDALĂ agricultura și industria agricolă erau integrate — pe marile moși existau fabrici de spirit, bere și alte întreprinderi de prelucrare — prima revoluție industrială le-a dezintegrat, și le-a plasat pe traiectorii de dezvoltare diferite ca ritm, ceea ce a dus la adîncirea contradicțiilor dintre aceste verigi ale procesului unitar al pro-

ducției agriculturii și industriei. Cea de a doua revoluție industrială, creează însă condițiile reunirii agriculturii și industriei pe o bază tehnologică și științifică superioară, restabilind echilibrul și dependența reciprocă dintre aceste două sectoare. Pe baza noii de organizare născută din procesul dialectic de evoluție a relațiilor agroindustriale o constituie combinatul agroindustrial.

Dezvoltarea agriculturii de tip industrial, a dus la crearea agrozootehniei de tip industrial care integrează ferme avînd ca obiect al activității diferite stadii ale ciclului biologic de producție a animalelor și păsărilor, stadii separate prin diviziunea tehnologică a muncii în acest tip de unități. Numărul combinatelor agroindustriale integrate total sau parțial numărul în sectorul agriculturii de stat se ridică la peste 125 de unități. Creșterea păsărilor pentru carne și ouă se dezvoltă în cea mai mare parte în sectorul de stat în aceste forme integrate de organizare a producției. A început să ia o dezvoltare din ce în ce mai mare pătrunderea tehnologiilor de tip industrial în sectorul de creștere a taurinelor și ovinelor. Exigențele marilor ferme în ceea ce privește cunoștințele tehnice au generat aceste unități cu un înalt grad de specializare a producției și a muncii. Experiența și a altor țări a scos în evidență, de pildă, faptul

că un mare complex avînd fără fabrică proprie de furaje combinate, fără abator propriu, fără depozite frigorifice proprii și fără magazine proprii de desfăcere poate fi confruntat cu unele dificultăți în desfășurarea normală și regulată a fluxului producției. Trebuie subliniat, de asemenea, că ritmicitatea impusă de tehnologia de tip industrial impune respectarea cu strictețe a contractelor, pentru că altfel se produc pierderi în circuitul economic.

Pornind de la aceste considerente, ținînd cont de legăturile ce trebuie stabilite între diferitele verigi ale

unui lanț de producție în cadrul sistemului de creștere de tip industrial, apare posibilă crearea unui complex integral agroindustrial care să recunoască verigile ilustrate în schemă.

Integrarea celor două verigi din amonte ale complexului este necesară deoarece, pe lângă cantitatea furajelor, o importanță deosebită o prezintă calitatea acestora, calitatea cărnii, a ouălor, eficiența economică fiind direct influențată de calitatea furajelor.

Eficiență ridicată în activitatea combinatele agroindustriale

PRIMELE combinate agroindustriale au apărut în țara noastră încă de prin anii 1950. Astfel, Combinatul agroindustrial „30 Decembrie” a fost organizat ca o unitate complexă încă la începutul lui 1950. În afară de suprafața agricolă pe care cultiva legume avea o fabrică de conserve, o fabrică de produse lactate, o fermă de vaci cu lapte și un abator cu un atelier pentru preparate de carne. Din producția totală, sectorul industrial reprezenta aproape 70%, zootehnia 10%, iar cultura de cîmp 20%. În 1965 au fost construite încă 11 ha sere moderne pentru cultura tomatelor. În anul 1975 producția a crescut de cca. 4 ori, iar fondurile fixe de cca. 7 ori față de 1964 ca urmare a creșterii suprafețelor cultivate cu tomate în sere la 20 de ha și construcției unei ferme de 100 mii găini pentru ouă. A fost construită, de asemenea, o fermă de creștere și îngrășare a 30 mii porci: s-a dezvoltat plantația de pomi, mai ales de piersici. Combinatul s-a mai integrat în ultimul an cu o secție de un milion de puști pentru carne, și-a lărgit mult capacitățile în industrie și în desfășurarea produselor proprii. Dacă ar primi din nou ferma de vaci de lapte, care a fost trecută unei alte întreprinderi, și ar construi o fabrică de furaje combinate, acest combinat agroindustrial ar avea un profil complet, ceea ce ar conduce la bune rezultate economice și financiare. Desigur că printr-o mai bună organizare a muncii și o utilizare mai eficientă a fondurilor fixe Combinatul agroindustrial „30 Decembrie” va putea să se apropie ca eficiență de noile combinate cu mecanizare mai avansată.

Un alt combinat agroindustrial care a fost organizat cam tot în aceeași perioadă este Combinatul agroindustrial Prejmer. Acest combinat are culturi de cîmp, vaci de lapte, și un sector industrial. Deosebit de eficiente la acest combinat sînt ferma

urci unde productivitatea anuală a muncii depășește 400 lei și secția industrială — 500 mii lei.

În agricultură au fost construite după 1960 peste 25 de combinate agroindustriale pentru producția de ouă și carne de porc. Nivelul investițiilor și al productivității muncii pe un muncitor în aceste unități agroindustriale sînt net superioare de toate sistemele tradiționale de creștere a păsărilor. Astăzi **Combinatul agroindustrial Crevedia** — combinat avicol industrial complet integrat, cuprinzînd secție de incubație, secție ouătoare, pui pentru carne, fabrică de furaje combinate, abator și rețea comercială de desfacere, investiția pe muncitor este de peste 400 mii lei, iar productivitatea muncii este de circa 450—500 mii lei. În acest combinat un muncitor asigură producția a 240 000 ouă pe an, ceea ce reprezintă necesarul de consum pentru 1 200 locuitori (scoțînd un consum anual de 200 ouă/consumator). Ca urmare a productivității muncii ridicate, deși investițiile sînt mari, se obțin totuși beneficii de 700 mii lei pe un muncitor.

Rezultate deosebite în acest sector s-au obținut și la muncitorii combinate, specializate în producția de carne de pasăre, de la Titu și Titu, care, fiecare, realizează o producție anuală de 200 mii tone carne. Productivitatea muncii în unități fizice la combinatul avicol Titu este de 17,5 tone carne de pasăre pe muncitor, ceea ce asigură necesarul de carne pentru aproape 350 consumatori pe an (scoțînd circa 20 kg carne/consumator). Aceste combinate sînt însă lipsite de fabrică de furaje combinate, fapt ce le poate crea mari dificultăți în procesul de producție.

În primii ani ai deceniului al 7-lea, au fost construite primele combinate agroindustriale de creșterea porcilor, cu un nivel înalt de mecanizare și automatizare a procesului de producție. Astăzi există peste 35 de asemenea unități, în sectorul culturii de stat. Bunăcăruși **Combinatul agroindustrial Căzănești** — format din secții de reproducție, și îngrășare, fabrică de furaje combinate — realizează producția cu o investiție specifică de cca. 280 mii lei muncitor și o productivitate anuală de 250 mii lei anual. Considerînd un combinat care produce 7 500 tone carne de porc în viu, rezultă că un muncitor asigură producției carnea de porc necesară pentru cca. 350 consumatori (avînd în vedere un consum mediu anual de 30 kg. carne porc la un consumator).

Combinat agroindustriale au fost construite și în sectorul producției de lapte de vacă și carne de taurine. În prezent există peste 35 combinate pentru producția de lapte, peste 25 combinate pentru producția de carne de bovină și peste 25 combinate pentru îngrășarea ovinelor. Deși gradul de mecanizare și automatizare în aceste combinate nu este atît de ridicat ca în secțiile menționate mai sus, totuși productivitatea și productivitatea muncii sînt de 3—4 ori mai mari decît în sistemul gospodăresc. Odată procesul de concentrare, specializare, industrializare și automatizare se desfășoară în ritm rapid în sectorul producției de lapte, fructe și de vin. Peste 11 combinate din acest sector sînt organizate în jurul fabricilor de conserve, integrînd producția de legume — fructe, industrializarea și comercializarea acestora. În sectorul viticol sînt construite 10 combinate, în sectorul de sere funcționează 10 unități.

Parametrii economici ai multora dintre aceste combinate (înălțimea specifică, productivitatea muncii, beneficiile) au atins nivelul realizat de unități similare din țările cu agricultură dezvoltată, și apreciem că, pe măsură ce procesul de integrare se va accelera și perfecționa, nivelele mondiale pot fi depășite.

Impactul cerințelor de menținere a echilibrului ecologic

CA ORICE PROCES ECONOMIC și dezvoltarea procesului de industrializare a agriculturii, ca urmare a investițiilor succesive realizate într-o unitate, atinge un optim economic de la începutul descreșterii eficienței economice. Aceasta întrucît ating anumite limite care, dacă se depășesc, generează probleme pentru întreprindere și pentru societate. În acest domeniu încep să apară în agricultură nordamericană — care a fost și model pentru alte țări — anumite limite de eficiență pentru întreprinderi, datorită investițiilor foarte mari în utilaje și tehnologie, precum și pentru societate, datorită gradului ridicat de poluare pe care îl generează aceste mari combinate de păsări, taurine și porcine. De asemenea a apărut o limită destul de serioasă odată cu criza energiei pe plan mondial.

Dar cea mai serioasă restricție în tendința de supradimensionare a combinelor de creștere și îngrășarea porcilor și a păsărilor, a apărut datorită crizei mondiale alimentare în sectorul cerealiilor, criză care se va accentua în anii care vin. Este cunoscut faptul că în producția de carne de porc, a ouălor și a carnii de pasăre se folosește ca hrană cerealele, hrana de bază a miliarde de oameni de pe tot globul. În timp ce aproape o sută de miliarde de oameni sînt subalimentați, din lipsă

de cereale pentru hrana zilnică, în S.U.A. se consumă pe cap de locuitor aproape 1 000 kg. cereale din care mai puțin de 100 kg. este consum uman, restul fiind consumul animalelor.

Din cauza acestor restricții, în agricultura nordamericană a apărut o nouă tendință în producția de carne și anume: trecerea de la producția de carne de porc și de pasăre, ce se bazează în principal pe cereale, la producerea carnii de bovine și ovine, care se obține în principal cu lucernă, trifoi, soia și furaje groșiere. În lumina acestor evenimente recente, a căror tendință — după toate probabilitățile, se va prelungi și în viitor, apare ca necesară examinarea strategiei de dezvoltare și organizare a sectorului producției de carne. Ținînd seama de implicațiile furnizării animalelor în marile combinate agroindustriale în principal cu concentrate, secretarul general al partidului tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, indica încă din 1974 „**Să ridicăm animalele în munți, așa cum au făcut-o de veacuri moșii și strămoșii noștri**”.

Restricțiile aduse în ultimii ani de criza alimentară, criza energetică și limitele altor resurse materiale, necesită ca, concomitent cu dezvoltarea combinelor agroindustriale, să se stimuleze și dezvoltarea producției de carne, în unități de producție (secții, ateliere, ferme) mici, care să folosească mai puține concentrate pentru un kg. de carne și care să se bazeze într-o măsură mai mare pe trifoi, lucernă și pășune (cca. 6—7 luni/an).

Un asemenea sistem, necesită grajduri simple, amplasate pe lucerniere sau pășuni, iar animalele crescute o mare parte a anului în aer liber și soare, pot să-și asigure în condiții mai ieftine proteinele și vitaminele necesare. Consumul de calorii folosite pentru producerea unei calorii alimentare trebuie luat în seamă și la stabilirea orientării producției de carne.

Mergînd în continuare numai pe varianta marilor combinate agroindustriale acest indice va crește la un asemenea nivel încît producția de carne va fi condiționată de limitele resurselor energetice și a altor resurse materiale și financiare. În același timp ar rămîne nefolosite importante resurse specifice țării noastre care, cu un consum energetic și cerealiilor mai redus, dar cu un anumit consum mai ridicat de forță de muncă, ne-ar putea aduce o producție sporită de carne. Se știe, de asemenea, că, dezvoltarea în ultimii ani, atît pe plan mondial cît și în țara noastră, a unei agriculturi excesiv chimizate, a determinat o scădere treptată a conținutului de humus din sol. Dezvoltarea culturilor de lucernă și trifoi în asolament permit ca paralel cu sporirea producției de carne, să se reechilibreze, pe această bază și conținutul în humus al solului.

Aceiași factori restrictivi apăruiți în ultimii ani pe arena mondială au determinat și determină orientări noi în ponderea dată diferitelor specii de animale pentru asigurarea producției de carne. Este știut că porcinele și păsările sînt concurenți ai omului la furfuria cu cereale, în timp ce bovinele și ovinele pot fi crescute cu mai puține concentrate. Acest lucru a făcut ca marile firme nordamericane: Pionier (S.U.A.) și Shaver (Canada), specializate în producția de ouă și carne de pasăre să-și orienteze, în ultimii ani, producția spre carnea de ovine și bovine.

Pentru asigurarea creșterii continue a cererii de carne, oamenii de știință ca și organizatorii acestei producții lucrează în ultimii ani la crearea unor noi rase hibride de bovine, ca și la crearea unor noi rase de ovine mai prolifiche, ambele specii urmînd să fie furajate în cea mai mare parte cu trifoi, lucernă, soia și pășune. În privința ameliorării ovinelor prezintă interes în mod deosebit oaia finlandeză ce se distinge printr-o prolificitate mai ridicată (2—3 miei/an).

Ținînd seama de tendințele ce se manifestă pe plan internațional în domeniul producției de carne, este deosebit de evident faptul că **modelul avut în vedere pentru țara noastră trebuie pornit de la condițiile specifice de care dispunem**. În cadrul acestui model strategic, este necesar să se asigure un optim economic bazat pe o proporționare rațională a dezvoltării în continuare a combinelor agroindustriale și a dezvoltării sistemului tradițional bazat pe unități mici și mijlocii, care să folosească resursele de pășuni, finețe, trifoi, lucernă, asigurînd deci ameliorarea solurilor țării, contribuind în același timp, la menținerea unui echilibru ecologic între OM — PLANTĂ — SOL — ANIMAL.

CELE ARĂTATE evidențiază pe deplin drumul, marcat de mari și importante realizări, parcurs de agricultura românească în anii socialismului. Însuși faptul că în fața acestui sector se ridică astăzi probleme similare cu cele ce se ridică cu deosebire în fața țării cu o agricultură dezvoltată, demonstrează saltul calitativ, realizat în timp relativ scurt, de această ramură de bază a economiei naționale. Orientările și sarcinile stabilite de Congresul al XI-lea al partidului pentru progresul pe mai departe al agriculturii socialiste, succesele realizate de oamenii muncii în acest sector oferă depline temeiuri pentru creșterea contribuției agriculturii — mereu mai industrializată — la ridicarea României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație.

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

FIECARE NAȚIUNE cunoaște în existența sa evenimente cu conținut și semnificații deosebite pentru momentul desfășurării lor, dar mai ales pentru viitor. Pentru România în șirul unor asemenea evenimente se înscrie și marea răscoală a țăranilor din 1907.

Înțelegerea locului și rolului răcoalei din 1907 nu poate fi, desigur, disociată de cunoașterea cadrului general social economic de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX. România se găsea în acel moment în prima fază a dezvoltării capitaliste, fiind o țară slab dezvoltată, cu o economie predominant agrară, cu puternice rămășițe feudale. Pe acest fond este de reținut că problema agrară, în toate laturile sale — socială, economică, politică, tehnică — constituia una din problemele cardinale ale economiei românești, după cum arăta C. Dobrogeanu Gherea în „Neoibăgia” „...una dintre cele mai vitale” între problemele sociale ale țării și aceasta datorită, în principal, raportului în care se afla cu soluționarea și satisfacerea necesităților obiective ale dezvoltării României. Îndeosebi la începutul secolului al XX-lea, anul 1907 constituie perioada unor mari și aprinse confruntări de opinii în jurul acestei probleme...

Studiul documentelor timpului — paginile presei sau ale lucrărilor de specialitate, documentele unor întruniri sau conferințe, dezbaterile Camerei sau ale Senatului ș.a. — relevă că existența unei probleme agrare era recunoscută de majoritatea economiștilor și oamenilor politici, indiferent de orientare sau grupare, cu excepția reprezentanților curentului conservator. Date fiind structura proprietății, regimul muncii,arendășia, reaua administrație, nivelul ridicat al impozitelor percepute de stat,

1907 — 1977: dimensiuni economico-sociale ale problemei agrare în România

Cauzele răscoalei în gândirea doctrinarilor vremii

modul de exploatare agricol înapoiat, producția în general scăzută la hectar, nivelul redus al retribuției muncii; date fiind raporturile agrare, care, în ansamblul lor, purtau amprenta coexistenței elementelor de natură feudală cu elemente ale relațiilor de producție capitaliste, gospodăria țărănească, îndeosebi cea mică, se găsea într-o stare de cruntă mizerie, nivelul de viață al țăranului român era inadmisibil de redus, casele, traiul, îmbrăcămintea țăranului erau insalubre, neigienice, exista un număr mare de maladii și un grad înalt de mortalitate, mai mult de două treimi din locuitorii erau analfabeți. O asemenea stare socială grea era atestată chiar și de către unii dintre cei mai reacionari economiști reprezentanți ai burgeziei. A. C. Cuza, de exemplu, arăta că: „La sate, ascuns prin bordeie, sub pământ, trăiește în cea

mai crudă neștiință pradă unei e tări neomenoase, un popor rău îm și rău hrănit, secătuit de trudă și de Mai mult, scria profesorul ieșean „între clasele de sus și clasele de există un adevărat abis. Sunt două civilizațiuni cari se desfășoară alături același pământ, două stări de cultur diferite, cari nu se înțeleg, dar se condiționează”!).

Dar recunoașterea cvasi unanimă stărilor mizere de la sate nu însemnă întotdeauna exprimarea dorinței de schimbare radicală în folosul țării. Deseori economiștii burhezi nu r cauzele de fond ale acestei stări de mizerie, propunind numai îmbunătățiri care urmăreau doar evitarea conflictelor sociale deschise atragerea maselor de partea burg în scopul dezvoltării capitaliste a României. Ne gândim, de pildă, la Ra Rosetti, care înfățișând realist mizer satelor românești și analizând cauzele unor răscoale premergătoare celei d 1907, deși sublinia că simptomele nemulțumirii erau vizibile, aprecia că „această nemulțumire era mai mult latentă...”) ceea ce, după el, a făc tulburările din 1888 să „surprindă boierimea și administrația.

Militantul socialist Constantin Dobrogeanu-Gherea sesizează pe e aceste chestiuni. Analizând lucrarea Radu Rosetti „Pentru ce s-au răscolit țăranii?”, Gherea precizează că o nu reușește să realizeze o analiză integrală a stării țărănești, să sub motivele principale ce generau rev țăranilor. El subliniază că această lucrare are, pe lângă alte defecte, capital: „nu procedează științifices ca sociolog: din masa de cauze pri imediate nu caută... să scoată cauz generale ale fenomenului, legea în:

FIȘE

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI
INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE

Evaluarea sistemelor și a proceselor educaționale

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ

● Pornindu-se de la influența necontestată, dar încă insuficient cuantificabilă a educației asupra creșterii economice, în lucrarea Evaluarea sistemelor și a proceselor educaționale, apărută recent sub egida Institutului de științe pedagogice, (Editura

didactică și pedagogică, București, 1976, 200 p.), se consideră de mare actualitate elaborarea modalităților științifice de evaluare a randamentului procesului de instruire. Autorii sînt Magdalena Banto, C. Bob, Vl. Krasnaseschi (coordonator), T. Mirescu, Ana Negulescu, A. Novak, V. Ștefănescu, N. Vințanu, Simona Vorniceanu.

Simpla aproximare a aportului economico-social al învățămîntului nu mai corespunde exigențelor actuale. Devine necesară o evaluare operațională care, fixindu-și ca sistem de referință un număr de criterii și indicatori, să permită corectarea și reprojecțarea variantelor de soluții în toate domeniile vieții școlare, pe baza rezultatelor obținute și a principiului optimizării. Evaluarea se conturează astfel ca o problemă apărută sub impulsul efortului de a introduce în școală principiile conducerii științifice, ale demersului operațional. Ea începe prin a defini ceea ce este de realizat (obiectivul), mijloacele prin care urmează să se realizeze (strategia și metodologia), precum și prin care se vor aprecia rezultatele.

Fără pretenția de a epuiza

problematica evaluării, lucrarea conturează câteva elemente de primă importanță în problemă, oferind și două categorii de metode experimentale de evaluare, atât a rezultatelor, cit și a factorilor.

Masă rotundă la Voprosi Ekonomiki

● Revista VOPROSI EKONOMIKI publică în nr. 1/1977 o masă rotundă pe tema folosirii legilor economice. Discuția a fost condusă de acad. T. S. Hacıaturov, redactorul-șef al revistei. Au participat acad. A. M. Rumianțev, G. A. Kozlov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., prof. dr. R. A. Belousov, prof. dr. L. I. Abalkin, dr. A. S. Gusarov, doctor V. N. Kașin ș.a.

Sintetizînd dezbaterile, acad. T. S. Hacıaturov a subliniat că: sarcina economiei politice a socialismului nu constă numai în definirea legilor și categoriilor, ci și în legarea acestora de elaborarea și rezolvarea problemelor economice concrete; abordarea problematicii aplicării legilor economice trebuie să fie complexă, sistemică; problemele economice concrete trebuie să

fie studiate nu numai din punctul de vedere al producției și al reproducției — fără de care se omit factori importanți, sînt baza de reparații, aprovizionarea cu piese de schimb, pozite, elevatoare, frigorigene, alte elemente infrastructurii deși crearea infrastructurii presupune cheltuieli suplimentare, acestea se amortizează repede pe seama reducerii pierderilor, prelungirii termenelor de funcționare a utilajului ș.a.; ridicarea calității producției presupune deseori materiale calitativ superioare, folosirea unor metode perfecționate de prelucrare care urcă costurile; această politică creșterea peturilor dacă nu se realizează la nivel nu cointereesează întreprinderii în creșterea calității produselor. Discuția a arătat că problema folosirii legilor economice nu este legată doar de curtea acțiunii lor, dar și de aria unui mecanism corect pentru rezolvarea sarcinilor practice.

Modelul Bariloche

● Sub titlul Catastrophe nouvelle société? (Catastrophe sau o societate nouă?), re

erii lui. De aceea, faptele și
e sint înșirate fără sistem, fără
ea valorilor relative: de aceea,
ca toate calitățile acestei opere,
ne dă răspunsul la întrebarea pe
Rosetti a pus-o ca titlu chiar al
„Pentru ce s-au răscolat țărani?”.
mule răspunsuri, — dar
ansul nu-l avem¹⁾.

nsul îl oferă însuși gânditorul
st. Cauzele adinci care au făcut
re voite — spune Gherea —
contradicțiile economice,
aliile sociale, antagonismele
dite în regimul agrar al vremii⁴⁾.
ele „se plămădesc în adincul
din antagonismele și contradicțiile
e și.. la un moment dat trebuie să
ească⁵⁾. Tot Gherea arată că
stărilor de lucruri de către unii
bri burghezi urmărește găsirea
re autorități a unor inovații
teoria în acest mod a atenției
marile probleme ale timpului.
buie arătat dealtfel că gânditorii
ști români din timpul respectiv, și în
deosebit C. Dobrogeanu-Gherea,
cum au realizat reflectarea
a stărilor de lucruri de
e, așa au investigat temeinic și
t cu limpezime, pe larg, cauzele
mice și sociale ce generau aceste
de lucruri, ce generau răscoalele. O
enea analiză, își are geneza în
ideile legături organice dintre
priat și țărâtime, determinate de
mobilitățile mișcării socialiste în
ia de la primele ei începuturi — o
mai bună, lipsită de exploatare.
est nobil țel concentra, prin
oase verigi, analiza și rezolvarea
a problemei agrare la noi. Se poate
că inițiativa reprezentanților
ariatului român de la sfârșitul
lui XIX de a alcătui un program

agrar încheșat, de a atrage țărâtimea
în luptă pentru împlinirea idealurilor
socialiste constituie, potrivit unor
numeroase dovezi, un act de pionierat în
mișcarea socialistă europeană. Se relevă
prin aceasta rădăcinile istorice adinci și
temeurile trainice ale alianței dintre
proletariatul român și țărâtime în lupta
pentru o lume mai bună, temeuri puse
cu mai multă putere în relief cu ocazia
mării răscoale din 1907, sprijinită prin
numeroase forme, acțiuni și mijloace de
mișcarea socialistă, de proletariat.

În completă discordanță cu realitatea
era concepția conservatorilor referitoare la
cauzele răscoalei din 1907. Se releva
că răscoalele nu aveau cauze de natură
economică, fiind puse pe seama activității
unor instigatori. I. N. Lahovari susținea
astfel în 1907 că „tentativa de revoluție
agrară la care asistăm n-a fost
provocată... prin starea de mizerie
și de împilare la care ar fi
redus țărânul român”. Adevărata
cauză, după el, „a fost tentativa de a
pune mina prin violență și teroare pe
exploatarea moșiilor proprietarilor
mari⁶⁾.”

În susținerea punctului lor de vedere
conservatorii au atacat cu vehemență
doctrinile socialiste referitoare la
răscoală, mișcarea socialistă în general.
I. A. Brătescu cerea astfel în Parlament
lichidarea cercurilor „România
muncitoare” din Capitală, din Craiova și
Constanța, expulzarea din țară a
conducătorilor mișcării socialiste. Derutați
de mersul evenimentelor aflat în totală
discordanță cu ideile pe care le
susțineau, conservatorii relevau că
inovații de răscoală ar fi fost... chiar
liberalii, care ar fi inoculat în masa
țărânească ideea că statul va trebui
să le dea pământ.

Sint teze și idei ce au fost întimpinate

cu aprecieri critice din partea a numeroși
ginditori, ce priveau cauzele răscoalei de
pe poziții mai apropiate de cerințele
dezvoltării României, ale înlăturării
rămășițelor feudale din economia țării.
G. D. Creangă, după ce califică
repartizarea proprietății rurale ca fiind
„din cele mai grele”, după ce arată că
aproximativ 85% din totalul țărănilor nu-și
au asigurat traiul lor din propriul
pământ, subliniază și el că „aceasta este
cauza că chestiunea țărânească a devenit
așa de acută, că soluțiunea ei e atât de
grea⁷⁾. Minte luminată și lucidă,
Nicolae Iorga arată că „răscoala noastră
a fost un strigăt de foame și de indignare
în cea mai mare parte, și nu a fost faptul
unor răi cetățeni...⁸⁾.”

Recunoașterea, în acest context, a
existenței unor cauze obiective ale
răscoalei din partea reprezentanților
burgheziei nu a însemnat totodată și
acceptarea frământărilor țărânești, a marii
mișcări de la 1907. Rezolvarea problemelor
s-a considerat astfel a fi posibilă nu prin
răscoală, ci prin măsuri de reprimare
brutală a acestora...

V. PIRVU
Craiova

¹⁾ A. C. Cuza, Studii economice-politice (1890-1930), București, 1930, p. 214, 444.

²⁾ Radu D. Rosetti, Pentru ce s-au răscolit țărani, Buc. Socec, 1907, p. 606.

³⁾ C. D. Gherea, Neoiobăgia, Buc. Ed. Viața Românească, S. A. Librăria Alcalay, pag. 181.

⁴⁾ C. D. Gherea, loc cit. p. 191.

⁵⁾ C. D. Gherea, loc. cit. p. 176.

⁶⁾ I. N. Lahovari, Chestia agrară în România, București, 1907, p. 3, 45, 14.

⁷⁾ G. D. Creangă, Considerațiuni generale asupra reformelor agrare și asupra exproprierei, București, 1913, p. 17-18.

⁸⁾ N. Iorga, Dezbaterile Adunării Deputaților, nr. 7/25 noiembrie 1907.

(noiembrie-decembrie
prezintă un studiu pe care
reciază drept un „contra-
” la lucrările elaborate
„Clubul de la Roma”.
il, în prezent terminat, a
realizat la Fundația Bari-
din Argentina, de o echipă
circa 20 de cercetători
mai multe discipline, sub
cerea geologului Amilcar
errera (Catastrophe or New
y. A Latin American World
l, Ottawa 1976).

opoziție cu lucrările „Clu-
de la Roma”, se spune în
ntariul revistei, Fundația
che consideră că probleme
majore ale umanității nu
le ordin fizic, ci socio-eco-
. Obiecția principală la
ele amintite constă în fap-
i ele acceptă fără critică
le de bază ale societății
striale” actuale și că apre-
creșterea rapidă a popu-
din țările subdezvoltate ca
principala problemă mon-
Modelul propune, drept
iv, cîțiva indicatori care ar
atinși în domeniul alimen-
al educației și al locuin-
Din momentul în care ve-
pe locuitor ajunge în ță-
dustrializate la 4 500 dolari
t, ar urma să intervină un
im deliberat de încetinire

a creșterii economice (1-2 la
sută pe an). Dimpotrivă, în ță-
rile în curs de dezvoltare, creș-
terea ar trebui să rămână de
peste 2 la sută pe an, chiar
cînd nevoile fundamentale ar fi
satisfăcute. Într-o societate care
își frinează astfel propria ex-
pansiune economică, resursele
energetice și minerale nu ar
mai constitui o limită. Măsurile
sociale, politice și economice ar
putea menține poluarea la un
nivel acceptabil cu un cost care
nu ar depăși 2 la sută din
P.N.B. În ce privește populația,
metoda cea mai bună de a
frîna creșterea este „ameliorarea
condițiilor de viață”. Modelul
este pus în mișcare în timp, por-
nind din 1980. Calculatoarele
electronice arată că cel mai
greu rezolvabilă rămîne situa-
ția alimentară în Asia (condi-
ta ar fi ca randamentul în agricul-
tură să ajungă la șase tone pe
hectar).

Structură conflictuală

● O analiză multilaterală a
aspectelor oferite de viața eco-
nomică și social-politică ameri-
cană contemporană este între-
prinsă de D. Stanley Eitzen, sub
titlul Social Structure and Social

Problems in America (Structură
socială și probleme sociale în
America), 1975, 438 p. Autorul,
profesor la Universitatea din
Kansas, analizează societatea
americană prin prisma unei du-
alități continue a factorilor inte-
gratori și dezintegratori. În opi-
nia sa, societatea americană se
caracterizează „prin armonie și
conflict, prin integrare și divi-
ziune, prin stabilitate și schimba-
re”. Sint cercetate pe rînd: via-
ța socială, caracterizată prin or-
dine și conflict, diviziune și vio-
lență, inegalitate, stratificare so-
cială, dimensiuni mari ale sără-
ciei și consecințele lor. Institu-
țiile americane, considerate pe o
scară foarte largă — industriali-
zare, urbanizare, familie, educa-
ție, religie — sint privite în lumi-
na dihotomiei stabilitate —
instabilitate. În fiecare capitol în
parte, balanța tinde — afirmă
autorul — să incline în favoarea
aspectelor de conflict.

Controlul financiar și expertiza contabilă

● În Editura Didactică și Pe-
dagogică, a apărut, sub egida

FIȘE

Ministerului Educației și În-
vățămîntului, volumul cu tit-
lul de mai sus, 258 pa-
gini, întocmit de Liviu He-
negaru, pentru uzul studenților
din învățămîntul superior econo-
mic, al cadrelor din economie și
mai ales al celor care desfășoară
activitate de control financiar.

În lucrare sint precizate unele
noțiuni de frecvență întrebuintare
și se abordează o serie de as-
pecte încă puțin prospectate. Din
prima categorie fac parte distinc-
ția între noțiunile de control, va-
lorificarea și revizie; clasificarea
formelor controlului în funcție de
organul care îl execută și de
obiectivele urmărite, paralelă în
materie de control între socia-
lism și capitalism. Din a doua
categorie: plasarea controlului
în context micro- și macro-econ-
omic; efectele mecanizării și
formele delincvenței economi-
ce; metode specifice pentru con-
trolul activității de comerț ex-
terior, ținînd seama de factorii
conjuncturali; organismele cele
mai noi ale activității și contro-
lului nostru economic.

Cerințe ale noii ordini economice internaționale

O NECESITATE OBIECTIVĂ — CONSOLIDAREA INDEPENDENȚEI FIECĂREI NAȚIUNI

ESTE O REALITATE de prim ordin că, în epoca noastră, se definesc și se formează noi state naționale, lupta de eliberare națională, pentru constituirea de noi entități suverane și apărarea independenței naționale reprezentând una din forțele cele mai influente în desfășurarea și modelarea vieții internaționale. Faptele atestă cu putere că, departe de a-și fi încheiat rolul în istorie, „națiunea, statul național — așa cum se arată în Programul Partidului Comunist Român — sînt chemate să aibă și, în continuare, pentru o lungă perioadă de timp, un rol de mare însemnătate în societate, în lupta împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, pentru lichidarea vechilor relații de inegalitate și așezarea raporturilor dintre state pe principii noi, democratice, de demnitate, egalitate și dreptate națională și socială”⁷⁾.

Obiectivul principal al ofensivei teoriilor cosmopolite, nihiliste îl constituie tocmai statul național și instituția suveranității de stat. Desigur, în cele din urmă, și teoriile care combat suveranitatea au ca țel final statul, al cărui atribut inalienabil îl constituie aceasta.

Concepții anacronice, în contradicție cu mersul istoriei

UNA DIN ASERTIUNILE întâlnite frecvent în literatura occidentală se referă la caracterul „anacronic” al statului. Înseși premisele existenței statului ca formă de organizare socială ar fi încetat să mai fie prezente în epoca noastră. Căzut, ca atare, în desuetudine, statul ar trebui desființat ca necorespunzător dezvoltării contemporane.

În același context este reluată vechea temă potrivit căreia statul ar fi un factor de „anarhie”, iar războiul ca fenomen social s-ar datora existenței statului național și nu va dispărea atît timp cît se menține sistemul statal.

Nu lipsește nici invocarea argumentului „tehnologic”, potrivit căruia persistența statului suveran ar fi în dezacord cu cerințele raționale ale epocii, tehnologia modernă făcînd ca statul să fie o formă de organizare socială perimată.

Se afirmă, de asemenea, că statul național ar fi incapabil să răspundă exigențelor decurgînd pentru omenire din dimensiunea globală a problemelor și în general să facă față pericolelor care amenință planeta noastră⁸⁾.

Asemenea concepții se dovedesc a fi, ele însele, produsul unei gândiri anacronice, care se află într-o contradicție ireductibilă cu marile direcții de mișcare ale istoriei în etapa contemporană.

Renășterea și întărirea sentimentului național — expresie concludentă a voinței nestrămutate a popoarelor de emancipare națională și socială — constituie unul din factorii cei mai dinamici și mai importanți ai dezvoltării mondiale. Fenomen eminamente pozitiv, el exercită o influență covârșitoare asupra evoluției progresiste a întregii omeniri. Dimensiunea fenomenului este amplificată de împrejurarea existenței în lume a unui număr însemnat de popoare care se află în faza incipientă a organizării și formării lor ca națiuni, la începutul constituirii lor în state naționale. Este temeiul ce justifică aprecierea că pentru o îndelungată perioadă istorică sentimentul național, dorința de independență națională vor juca un rol proeminent în viața internațională. Concluzia ce se impune este de a se ține seama de acest proces istoric, acționîndu-se, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, „pentru sprijinirea dezvoltării și întăririi statelor naționale, organizării de sine stătătoare a națiunilor, pentru preluarea de către acestea în propriile mîini a bogățiilor naționale. De asemenea, este necesar să se creeze condiții ca fiecare națiune să-și poată asigura dezvoltarea corespunzător condițiilor istorice naționale și sociale proprii”⁹⁾. Independența și suveranitatea națională constituie astfel, cum atestă realitățile epocii noastre, premise ale progresului economic în țările în curs de dezvoltare.

Acuzațiile ce se aduc în mod curent suveranității invocă acțiunile arbitrare, ilicite întreprinse adesea de anumite state în raporturile internaționale, violările relativ frecvente ale regulilor de drept și ale preceptelor morale. Se afirmă că vinovată de această stare de lucruri este instituția suveranității care ar

permite, chipurile, statelor să acționeze practic după bunul lor plac.

Trebuie să se facă de la început precizarea că o asemenea abordare este complet eronată. Mai întîi, se confundă suveranitatea ca normă, ca principiu, ca instituție legală cu comportamentul subiectelor dreptului internațional, statele. Or, nu numai că între aceste două categorii nu se poate pune semnul egalității dar se cere operată o distincție clară, netă între ele. Suveranitatea configurează cadrul legal în care trebuie să se circumscrie conduita statelor, dar nu ea este cea care definește politica care o urmează aceste state. Ea indică ceea ce le este permis statelor și ceea ce le este interzis, dar nu stabilește, nu inițiază și nu săvîrșește acțiunile ilegale ale statelor. Ea statornicește numai drepturi, ci și obligații ferme pentru state, între care se primesc respectarea personalității altor state și observarea regulilor de drept internațional ocupă un loc proeminent.

Așa fiind, suveranitatea nu este vinovată și nu poate fi imputată pentru comportamentul ilegal al statelor. Acest aspect în întregime de atitudine a statelor, adică de politica concretă a cercurilor conducătoare, care, la rîndul lor, reflectă interesele clasei sau claselor ai căror exponenți sînt. În locul unor senințe abstracte pronunțate la adresa suveranității, se impune conștientizarea violărilor concrete ale normelor de conduită internațională, adică condamnarea statului sau statelor care se fac vinovați de săvîrșirea unor asemenea acte ilicite.

Pe de altă parte, este necesar să se aibă în vedere că, punct de vedere legal, statele suverane nu pot acționa după bunul lor plac în aria relațiilor internaționale. Faza suverană „absolută”, în sensul libertății nelimitate de acțiune în raporturilor externe, este completamente depășită, ținînd de domeniul istoriei. În virtutea suveranității lor, statele sînt pus de acord asupra unui număr impresionant de mare de reguli și principii care s-au constituit în adevărate obligații de conduită pentru state. Una din îndatoririle lor fundamentale ale statelor — și aceasta este o trăsătură distinctivă esențială a dreptului internațional al etapei actuale — tocmai aceea de a respecta legea pe care au stabilit-o în corpore temeiul suveranității lor.

Acțiunile care depășesc această obligație și, în general, alte obligații ce revin statelor conform dreptului internațional au un caracter ilicit și, ca atare, sînt condamnabile din punct de vedere legal, atrăgînd după ele răspunderea internațională a statului sau statelor ce se fac vinovate de săvîrșirea lor.

Interdependența în lumea contemporană sporește nevoia de cooperare

ACCENTUAREA interdependenței între state, în cele variate domenii — economic, politic, militar, tehnic, științific, cultural etc. — constituie, precum se știe, una din trăsăturile cele mai caracteristice ale lumii contemporane.

Susceptibil de interpretări pe cît de diferite, pe atît de contradictorii, fenomenul a devenit o sursă de inspirație pentru autorii feluritelor proiecte supranaționale și transnaționale, simte, de aceea, nevoia percepției și interpretării corecte a interdependențelor, spre a se putea degaja concluzii raționale, justificabile.

Nu arareori lucrurile se înfățișează de o asemenea manieră încît se poate crea impresia — evident nefondată — că omenirea ar fi confruntată cu un fenomen eminent nou.

În realitate, interdependența, ca fenomen, are o îndelungată perioadă de existență, fiind generată de dezvoltarea forțelor producție în condițiile sistemului capitalist, de progresele științei și tehnicii. Este cazul să fie reamintit faptul că Marx și Engels au sesizat încă în fazele sale incipiente procesul obiectiv al interdependenței universale a națiunilor¹⁰⁾.

În condițiile actuale — și acesta constituie într-adevăr un fenomen de noutate — interdependențele au dobîndit proporții și un grad de intensitate necunoscute în trecut, ele determinînd legături multidimensionale între statele lumii. Este un fapt istoric că, pe lingă marea diversitate de condiții economice, sociale și politice în care trăiesc popoarele lumii, în ciuda deose-

contradicțiilor și divergențelor ce separă în multe privințe ele, există interconexiuni multiple, interese fundamentale unele și o indivizibilitate a omenirii în ceea ce privește pacea, stabilitatea, progresul, bunăstarea, repercusiunile ce au loc asupra tuturor componentelor sistemului internațional ca urmare a omogenității ce se produc în diferite zone ale planetei.

Caracterul inexorabil și ireversibil al interdependenței trebuie avut constant în vedere în conceperea și realizarea cooperărilor interstatale la dimensiunile întregii planete, într-un autentic spirit de solidaritate umană, în scopul de „a prezerva, a spori și a partiza în mod echitabil bunurile esențiale și indispensabile ale omului, bunuri care nu pot și nu trebuie să aparțină și să beneficieze decât umanității întregi”¹¹).

Determinată de transformările ce se produc în lume, interdependența are un caracter obiectiv și a devenit un factor proeminent al relațiilor internaționale contemporane, concomitent cu ștergerea rolului independenței naționale. Caracterul complementar al interdependenței și independenței naționale învederă din capul locului că interdependența este o relație între obiecte autonome și postulează conlucrarea, cooperarea între entități independente.

Opusă acestei interpretări obiective, interpretarea idealistă a interdependențelor vede în accentuarea lor un semn al apariției unei comunități și unor structuri care vor conduce la mondializarea sau, în alte variante, la supranaționalism și transnaționalism. Se întâlnesc și afirmații potrivit cărora principiul suveranității și-ar fi pierdut valoarea și semnificația, fiind contracarat de principiul nou, opus suveranității — acela al interdependenței¹²).

Asemenea concluzii nefondate deduse din fenomenul obiectiv al interdependenței, care își propun să susțină „incompatibilitatea” ce ar exista între independență și interdependență, afirmă că în condițiile acesteia statul național trebuie să dispară, să respinsă și de o serie de cercetători occidentali. Astfel, un autor francez pune puternic în lumină faptul că interdependența este posibilă numai între entități independente, ea presupunând un mod logic și necesar independența¹³).

O interpretare corespunzătoare a relației suveranitate-interdependență o întâlnim și la juristul maghiar Geza Herczegh. El afirmă că năzuința spre independență a popoarelor și națiilor care sînt confruntate cu probleme economice și sociale însoțită cu o forță egală cu tendințele de cooperare și interdependență economică izvorite din interdependență. „În dreptul internațional această năzuință se manifestă prin efortul de a apăra și întări suveranitatea de stat. Oricine recunoaște acest lucru nu poate fi considerat că este victima unei concepții dogmatice sau acronice. Acesta ia pur și simplu notă de fenomenele vieții internaționale”¹⁴).

Este un fapt că interdependența n-a distrus și nu poate să distrugă independența, însăși noțiunea de interdependență presupunând în chip necesar existența independenței. După cum

este o realitate că statul suveran n-a fost și nu putea fi înlăturat din scena lumii contemporane; dimpotrivă, numărul entităților suverane a înregistrat, într-o perioadă de timp extrem de scurtă, cea mai mare creștere cunoscută în istorie, rolul statului în societate s-a amplificat și consolidat.

Adevărata și fundamentală consecință a interdependenței o constituie necesitatea de a intensifica cooperarea între entități distincte, suverane și egale în drepturi, care se respectă reciproc, cooperare benefică tuturor și fiecăruia în parte. Aceasta este singura abordare corectă a interdependențelor. Mai mult, aceasta este singura soluție obiectiv posibilă în actuala etapă a societății omeniești. Se pot, desigur, imagina multiple alte soluții, dar fiind din domeniul fanteziei, fiind doar produsul unei gândiri abstracte, speculative, neavind nici o bază reală, obiectivă: din aceste motive ele nu au nici o perspectivă de aplicabilitate practică.

Erorile teoriilor despre o organizare „centralistă” a lumii

ÎN EPOCA POSTBELICĂ, în condițiile creșterii primejdiei războiului nuclear, ale dezmembrării imperiilor coloniale și ale amplificării interdependențelor, asistăm la reluarea și dezvoltarea concepțiilor mondialiste, care s-au manifestat în preajma primului război mondial și în perioada interbelică. Chiar dacă argumentarea actuală prezintă unele nuanțe și o proliferare de proiecte de aplicare, în esență concepțiile mondialiste, și cele vechi și cele noi, sînt prezentate de autorii lor ca singurele modele de organizare a unei lumi în care să domnească pacea și să fie soluționate problemele și crizele omenirii. Avînd drept punct de plecare realitatea obiectivă a universalizării marilor probleme ale umanității, teoreticienii curentului mondialist susțin că aceste probleme nu mai pot fi soluționate pe plan local sau național, ci ar trebui rezolvate la nivelul întregii planete, într-o viziune „globalistă”, prin metode și structuri „mondialiste”¹⁵). Națiunea, statul național, valorile și interesele naționale, suveranitatea și independența națională, cooperarea între egali etc. dispar, bineînțeles, din câmpul vizual al adepților acestor concepții. Evident, finalitatea teoriilor de acest gen este desființarea statelor naționale suverane, crearea unor structuri centralizate, de dimensiuni planetare (stat „mondial”, federație „mondială”, guvern „mondial”) sau la scară regională.

Trebuie spus că soluția centralizării puterii și autorității în relațiile internaționale, crearea unui centru care să asume toate atribuțiile și prerogativele puterii comportă o gamă întregă de erori din cele mai grave.

a) Ideea de „centru conducător” în relațiile internaționale contrazice întreaga experiență istorică de pînă acum, caracterizată prin evoluția constantă de la centralizare spre descentralizare, dezmembrarea imperiilor și formarea unui număr considerabil de unități independente fiind cea mai elocventă dovadă în acest sens.

b) Concepția aceasta este incompatibilă cu principiile fundamentale ale dreptului internațional actualmente în vigoare și în special cu imperativul dezvoltării libere și independente a fiecărui popor, cu postulatele egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne ale națiunilor lumii.

c) Crearea unui „centru mondial” nu este nici necesară, deoarece legile obiective ale dezvoltării sociale postulează dezvoltarea independentă a fiecărei entități, și nici posibilă, întrucît popoarele nu pot accepta structuri care ar conduce la noi forme de dominație și subjugare.

d) Teoria centralizării puterii se află într-un raport de netă opozabilitate cu obiectivele și cerințele instaurării unei noi ordini economice și politice internaționale, care postulează repudierea fermă a raporturilor de aservire și inechitate și înlocuirea lor cu relații bazate pe deplina egalitate în drepturi a tuturor națiunilor, pe dreptate și echitate.

Caracterul utopic și irealizabil al mondialismului în diferitele sale variante iese astfel net în evidență. Concepțiile de acest gen, subaprecierea suveranității popoarelor reflectă, așa cum s-a apreciat în repetate rînduri în documentele Partidului Comunist Român, o gravă neînțelegere a realităților lumii contemporane. Politica partidului și a statului nostru în domeniul relațiilor internaționale este străbătută de ideea că apărarea și consolidarea independenței fiecărui popor este o cerință legitimă, progresistă, revoluționară, aflată la ordinea zilei. Confluența aspirațiilor în acest sens ale popoarelor cu ideile și acțiunile concrete pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale este o realitate pe care gândirea social-politică nu o poate ignora decât cu prețul trecerii la construcții iraționale și imposibil de înfăptuit.

dr. Nicolae ECOBESCU

⁷) Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății mondialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, 1975, p. 143.

⁸) Vezi, de exemplu, Richard A. Falk, This Endangered Planet, New York, Random House, 1971; idem, A Study of Future Worlds New York, The Free Press, 1975; Gustavo Lagos, The Revolution of the Future, in Saul H. Mendlovitz, „On the Creation of a Just World Order. Preferred Worlds for the 1990's”, New York, The Free Press, 1975; Lord Gladwyn, World Order and the Nation-State. A Regional Approach, in „Conditions of World Order”, Daedalus, Spring, 1966; Fred Meyer, jr. Peace or Anarchy, Boston, Little, Brown and Company, 1948; Hans J. Morgenthau, Introducere la lucrarea lui David Easton, A Working Peace System, Chicago, Quadrangle Books, 1965; Jean-François Revel, La tentation totalitaire, Paris, Robert Laffont, 1976; Raymond Vernon, Sovereignty at Bay, New York, Basic Books, 1971. Pentru critica acestei concepții vezi și Robert J. Rostow, Three Models of the Future, „International Organization”, nr. 1, 1975.

⁹) Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății mondialiste multilaterale dezvoltate, vol. 8, Editura politică, 1973, p. 487.

¹⁰) K. Marx și F. Engels, Opere, vol. 4, Editura politică, 1963, p. 470.

¹¹) Antoine H. Zerb, Souveraineté et institutions spécialisées des Nations Unies, in „La Souveraineté au XX-e siècle”, Paris, Armand Colin, 1971, p. 275.

¹²) Vezi, spre exemplu, C.W. Jenks, Interdependence as the Basic Concept of Contemporary International Law, in „Melanges offerts à Henri Rolin”, Paris, Pedone, 1964, p. 156; Joseph Frankel, National Sovereignty, Londra Macmillan, 1970, p. 46, 150.

¹³) Daniel Colard, La conception française de l'indépendance nationale, „Studia Diplomatica”, nr. 1, 1975, p. 49.

¹⁴) Geza Herczegh, General Principles of Law and the International Legal Order, Budapesta, Akademiai Kiado, 1969, p. 66.

¹⁵) Pentru o privire de ansamblu asupra ideilor și proiectelor mondialiste avansate în primele două decenii de după cel de-al doilea război mondial vezi Hanna Newcomer, Alternative Approaches to World Government, „Peace Research Reviews”, vol. 1, nr. 1, 1967, p. 1-84. Dintre lucrările mai recente vezi în special Louis Perillier, L'Etat et le monde, Paris, Robert Laffont, 1976.

TENDINȚE - CONIUNCTURI

Dinamica prețurilor internaționale ale produselor de bază în luna ianuarie 1977

POTRIVIT indicelui agregat al Institutului de economie mondială, rata de creștere a prețurilor internaționale ale produselor de bază cuprinse în nomenclatorul de export-import al R.S. României s-a accelerat de la 0,6% în decembrie 1976 la 1,43% în ianuarie 1977.

Prețurile la combustibili au crescut pe ansamblu în luna ianuarie, cu 3,4%. O creștere mai accentuată s-a înregistrat la țiței (+10,2%), ca urmare a majorării prețurilor oficiale de către țările membre ale O.P.E.C. de la 1 ianuarie a.c. La produsele petroliere prețurile au crescut cu 2,9% sub influența unei cereri sezoniere mai susținute pentru motorină, în timp ce la cărbuni și cocs ele au înregistrat o ușoară scădere (-0,4%).

La materii prime și semifabricate industriale prețurile s-au diminuat pe ansamblu cu 0,3%. Ele au scăzut la fibre animale și vegetale (-5,5%), la lemn și produse din lemn (-0,7%) și la minereuri (-0,8%) și au crescut la piei brute de bovine (+15,3%) și cauciuc (+4,6%). Creșterea moderată la metale (+0,6%) s-a datorat evoluției mai slabe a prețurilor la feroaliaje și laminat din oțel.

Sub influența unei activizări a tranzacțiilor curente de produse agroalimentare, prețurile internaționale au crescut la cereale (+6,2%), la semințe oleaginoase și grăsimi animale și vegetale (+7,3%) și la zahăr și produse tropicale (+6,7%). Prețurile la carne și

INDICELE SINTETIC AL INSTITUTULUI DE ECONOMIE MONDIALA AL PREȚURILOR INTERNAȚIONALE ALE PRODUSELOR DE BAZĂ CUIRINSE ÎN NOMENCLATORUL DE EXPORT-IMPORT AL R.S. ROMÂNIA ÎN ANII 1975-1976 ȘI ÎN LUNA IANUARIE 1977

Categorii de produse	Anul	1970-1972=100	
		Indici anuali	Ian.
INDICE GENERAL	1975	219,9	236,8 ^a
	1976	226,3 ^a	215,9 ^a
	1977		234,6 ^a
1. Produse alimentare	1975	203,7	254,9
	1976	180,8 ^a	187,1 ^a
	1977		183,7 ^a
- cereale	1975	216,7	239,0
	1976	198,3	202,7
	1977		181,1
- semințe oleag., prod. deriv., grăsimi anim. și vegetale	1975	195,0	261,2
	1976	168,7	172,2 ^a
	1977		188,4 ^a
- animale, carne și prod. animal.	1975	159,3	146,4
	1976	152,8 ^a	166,8 ^a
	1977		156,4 ^a
- zahăr și produse tropicale	1975	314,0	571,0
	1976	243,5	236,6
	1977		256,1
2. Combustibili	1975	343,0	337,7
	1976	366,7 ^a	353,2
	1977		396,8 ^a
- cărbuni și cocs	1975	260,0	270,8
	1976	266,5 ^a	258,0
	1977		280,7
- țiței	1975	461,2	450,9
	1976	496,7	492,0
	1977		551,8
- produse petroliere	1975	373,9	356,3
	1976	408,4	387,3
	1977		443,5
3. Materii prime industriale	1975	189,1	201,4
	1976	202,0 ^a	186,6 ^a
	1977		205,9 ^a
- minereuri	1975	178,4	181,3
	1976	166,1 ^a	174,7 ^a
	1977		166,3 ^a
- metale	1975	185,1	203,1
	1976	194,8	177,8
	1977		195,7
- cauciuc	1975	159,8	156,5
	1976	219,5	182,3
	1977		232,5
- lemn și produse din lemn	1975	229,0	253,4
	1976	222,2 ^a	215,3 ^a
	1977		230,8 ^a
- fibre animale și vegetale	1975	162,4	147,3
	1976	228,4	193,5
	1977		233,9
- piei	1975	114,8	72,1
	1976	169,8	140,4
	1977		195,7

a) Date provizorii pentru porci vîi, vite, unt, huiilă, cocs de furnal, minereu de fier, cherestea de rașinoase, celuloză, hîrtie kraftliner.

produse animaliere au scăzut (-2,5%).

Sectorul de conjunctură economică internațională și marketing - Institutul de economie mondială.

EVOLUȚII MONETARE

TENDINȚA de slăbire a dolarului S.U.A., manifestată în perioadele precedente, a caracterizat și intervalul 14-18 II 1977.

Marca vest-germană a fost principala beneficiară a mișcării pe pietele valutare, terminînd intervalul la 2.3960 mărci pe 1 dolar, față de 2.31 mărci la sfîrșitul perioadei trecute. Marca rămîne în continuare una din principalele valute de refugiu pentru capitalurile străine în căutare de siguranță a investiției și randament ridicat.

Francul elvețian, cu un nivel de 2.5140 franci pentru 1 dolar la sfîrșitul intervalului, a înregistrat o ușoară depreciere față de dolar (+0,12%), în timp ce a continuat să slăbească față de marca vest-germană.

Lira sterlină, după o perioadă de redresare față de majoritatea valurilor occidentale, în care masivele credite obținute de Marea Britanie au jucat un rol important, a început să fie supusă din atacurilor speculative „à la baisse”, cotînd 1.6975 dolari pentru 1 sterlină la 15 II 1977, față de 1.7150 dolari la sfîrșitul perioadei precedente (depreciere cu peste 1%). Intervențiile Băncii Angliei pe piața valutară au dus la o redresare ușoară a lirei, care a terminat intervalul la circa 1.7045 dolari pentru 1 l. st.

Francul francez a înregistrat o ușoară slăbire față de dolar, cotînd 4.9820 franci pentru 1 dolar la sfîrșitul intervalului, față de 4.9720 franci cu o săptămînă în urmă, în timp ce lira italiană tinde să coteze cu puțin peste 882 lire pentru 1 dolar.

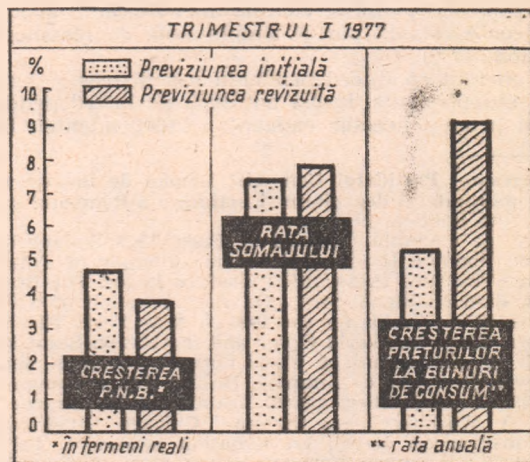
Prețul aurului la Londra a continuat tendința ușoară de creștere din perioada trecută, cotînd 136.60 dolari/uncie la sfîrșitul intervalului.

Dumitru LUNGU
Gheorghe MUNTEANU

S.U.A. : răcirea conjuncturii

IARNA neobișnuit de aspră de pe o bună parte a teritoriului S.U.A. combinată cu se-

de creștere a prețurilor bunurilor de consum și seră, estimat inițial la 5,3% (pe termen anuală), previziunile indică acum ca probabilă o creștere de 9%, datorită în special jorării prețurilor unor combustibili și pierderilor de recu-

ceta din California și cu inundațiile din Vestul Mijlociu, au determinat o revizuire a previziunilor conjuncturale pentru primul trimestru al anului, așa cum rezultă din graficul de mai sus. Astfel, față de un ritm

numai în California. Șomajul va apropia din nou de 8% ce privește produsul național brut, ceea ce se va modifica mai curînd repartizarea creșterii între cele patru trimestre.

Bulgaria — încasări din vînzarea de licențe

ÎN ULTIMII DOI ANI încasările în valută ale Bulgariei din vînzarea de licențe au crescut de peste 11 ori. În a-

ceașta perioadă, întreprinderea de comerț exterior „Toska” a încheiat acorduri pentru vînzarea de licențe de 23 de firme și organizații străine. În prezent oferă pe piața internă circa 80 licențe, s-au bucurat de succes la gurile și expozițiile internaționale specializate.

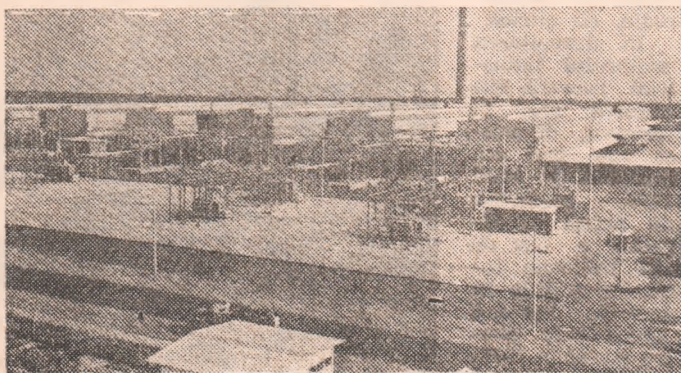
ȚĂRILE AFRICANE PE CALEA DEZVOLTĂRII ECONOMICE

REPUBLICA GHANA

AVIND DE ÎNFRUNTAT urmele a-
dinci lăstate de îndelungată dominație
colonială, Ghana — stat cu o suprafață
de 238 537 km² și cu o populație de 10
milioane de locuitori — dispune de largi
perspective de dezvoltare datorită bogă-
țiilor sale naturale variate. Astfel Gha-
na este primul producător de cacao
(26% din producția mondială) și primul
exportator mondial la acest produs. Ca-
caua furnizează încă 55—65% din veni-
turile de export ale țării și reprezintă
28% din producția sa globală. Lemnul
reprezintă o a doua mare bogăție (55,7%
din suprafața țării este acoperită cu pă-
duri), ce a început să fie din ce în ce
mai mult valorificată. Ghana dispune
de asemenea, de importante bogății mi-
nerale (în paranteză producțiile în
1975): aur (16,3 tone), diamante (2 328 178
carate), bauxită (314 479 tone), mangan
(408 742 tone). Un uriaș potențial hi-
droenergetic reprezentat îndeosebi de
fluviul Volta, valorificat deocamdată
prin construcția centralei de la Ako-
ssombo (912 MW putere instalată)
alimentată de unul dintre cele mai mari
lacuri artificiale din lume, întregeste
rezerva materială de care dispune
Ghana.

Anii care s-au scurs de la cucerirea
independenței (6 martie 1957) au fost
ani de amplă desfășurare a energiilor
constructive în sectorul industrial. Gha-
na dispune astăzi de întreprinderi în
ramurile alimentară, textilă, de prelu-
crare a lemnului, chimică, de rafinare a
petrolului, de producere și prelucrare a
otelului, a aluminiului, de asamblare de
autovehicule. Pe lângă materiile prime
tradiționale, Ghana prezintă la export
o gamă diversificată de produse indus-
triale: țesături, textile, încălțăminte,
produse din material plastic, mobilă și
alte produse din lemn, produse metali-
ce, biciclete, autobuze și camioane, fără
a mai menționa aluminiul, la care Gha-
na este cel mai mare producător din
Africa (154 000 tone în 1975).

Actualul plan cincinal de dezvoltare
(1975/76 — 1979/80) este axat, în liniile
sale directoare, pe dezvoltarea sectoa-
relor productive de bază, intensificarea
utilizării resurselor interne ale țării, a-
sigurarea controlului național în sec-
toarele economice cheie în vederea
sustențării independenței e-
conomice a țării, realizarea unei
distribuirii echitabile a venitu-
rilor, extinderea dirijată a schim-
burilor externe în vederea men-
ținerii în limite rezonabile a de-
ficitului balanței de plăți. Se ur-
mărește realizarea unui ritm
mediu de creștere

Uzina de aluminiu de la Tema amplasată în principala zonă industrială a țării

a P.I.B. de 5,5% pe an, coroborat cu
ritmul mediu anual de 2,7% al creș-
terii populației.

În agricultură se depun eforturi de-
osebite pentru promovarea pe scară lar-
gă a culturilor alimentare, în special a
celor de cereale. În 1976 recoltele de
porumb și de orez au acoperit necesită-
țile interne. Sînt aplicate, de asemenea,
o serie de măsuri de încurajare a cul-
tivarilor plantelor industriale.

Trebuie menționată începerea rea-
lizării, în 1975, a proiectului de iri-
gații Dawhenya, în principal prin mun-
ca voluntară a populației, pentru iriga-
rea unei mari părți a cîmpiei din zona
Accra, destinată culturii cerealelor și
livezilor.

Pentru susținerea dezvoltării econo-
mice guvernul a inițiat un vast program
de creștere a producției de energie elec-
trică și de electrificare a țării. Pe lângă
hidrocentrala Akosombo urmează să
înceapă construcția unui nou baraj și a
unei noi hidrocentrale (160 MW pute-
re instalată) la Kpong, tot pe fluviul
Volta.

Preocuparea pentru valorificarea re-
surselor minerale ale țării este ilustra-
tă de începerea realizării unui vast pro-
gram de exploatare a zăcămintelor de
aur de la Busenchem și Pepe în baza
unei investiții de 260 milioane cedi (un
cedi = 0,87 dolari), de începerea exploa-
tării unor noi zăcăminte de bauxită si-
tuate la Kibi și Nyinahin, ca și de con-
struirea unei uzine de alumina cu o ca-
pacitate de 200 000 tone/an.

În prezent se desfășoară un program
vast de construcții de șosele și drum-
muri de acces care să faciliteze crea-
rea unui sistem eficient de transport al
produselor agricole și industriale către
diferitele regiuni ale țării, precum și
către punctele de livrare a produselor
la export.

Ultimii ani au evidențiat extinderea
relațiilor economice dintre România și
Ghana. Cadrul juridic al relațiilor eco-
nomice, creat de acordurile comerciale
și de cooperare economică, tehnică și
științifică existente, favorizează dezvol-
tarea schimburilor reciproce în toate
domeeniile.

Vizita oficială de prietenie pe care
președintele Nicolae Ceaușescu, impreună
cu tovarăsa Elena Ceaușescu, o va
efectua în Republica Ghana, la in-
vitația șefului statului și președin-
te al Consiliului Militar Suprem,
generalul Ignatius Kutu Acheam-
pong, și a doamnei Faustina Acheam-
pong, va aduce fără îndoială o contri-

buție de seamă la dezvoltarea relațiilor
de prietenie și colaborare dintre cele
două țări, la cauza înțelegerii între
popoare.

Marin FRÂNCU

REPUBLICA COASTA DE FILDEȘ

SITUATĂ pe țărmul de vest al Afri-
cii ecuatoriale, avind o suprafață de
322 463 km² și o populație de 6 673 000
locuitori (în 1975), Coasta de Fildeș cu-
noaște astăzi profunde mutații pe plan
economic și social. Beneficiind de im-
portante resurse naturale, țara s-a an-
gajat ferm — după proclamarea inde-
pendenței la 7 august 1960 — pe calea
creării unei economii moderne și diver-
sificate.

În prezent eforturile de dezvoltare
sînt concentrate spre îndeplinirea obie-
ctivelor planului pe anii 1976—1980, care
are drept opțiuni, între altele: accele-
rarea ritmului de creștere economică pe
termen lung; dezvoltarea mai echili-
brată a diferitelor regiuni; intensifica-
rea participării statului în economie;
dezvoltarea cooperării economice cu
alte state.

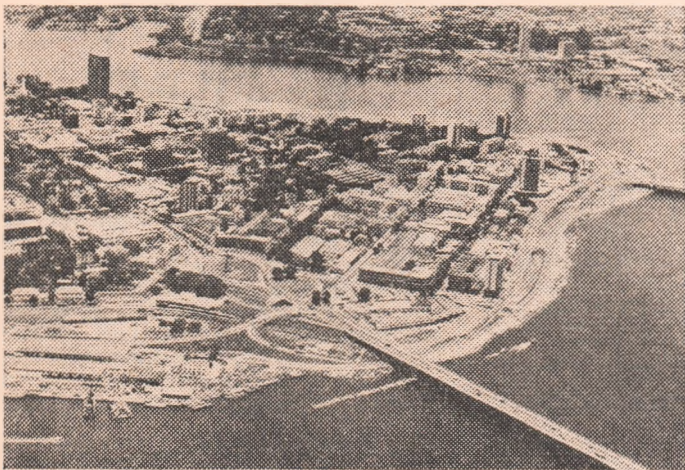
Condițiile de sol și climă facilitează o
puternică dezvoltare a agriculturii, sec-
tor care antrenează 65% din populație.
Producțiile de cafea și cacao, care asi-
gură aproximativ 50% din volumul va-
loric al exportului, conferă Coastei de
Fildeș primul loc în rîndul producăto-
rilor africani de aceste produse și locul
trei în lume. Îmbunătățirea metodelor
agrotehnice și extinderea suprafețelor
destinate culturii cafelei urmează să
asigure în perspectiva anilor 1980 și
1985 producții anuale de 330 000 și, res-
pectiv, 360 000 tone, față de 280 000 în
1976 (estimări). Totodată, producția de
cacao ar urma să crească de la 240 000
tone în prezent la 325 000 tone în 1980.
Planurile pentru extinderea culturilor
de palmier, orez, cauciuc, trestie de za-
hăr, reprezintă în perspectivă adevărați
piloni ai creșterii și diversificării pro-
ducției agricole.

Dar Coasta de Fildeș dispune și de o
altă bogăție inestimabilă și anume lem-
nul, care a devenit primul produs de
export. Pădurile acoperă 7—8 milioane
hectare și numără peste 500 de esențe,
cele mai cunoscute fiind mahonul și te-
kul.

Unul din principalele obiective de po-
litică economică îl constituie dezvolta-
rea susținută a industriei. Pivotal ac-
tului sector îl constituie industria alimen-
tară, sub raportul contribuției sale atît
la asigurarea consumului intern cît și la
creșterea exportului. O expansiune rapi-
dă și constantă cunoaște industria tex-
tilă. Se urmărește, totodată, crearea u-
nei industrii integrate de prelucrare a
pieilor de bovine, ovine și caprine. In-
dustria ivoriană în continuă diversifi-
care este tot mai larg reprezentată și de

ramuri cum sînt : prelucrarea lemnului, chimia, prelucrarea metalelor, materialele de construcții. O atenție crescîndă se acordă prospecțiunilor miniere și petroliere care să permită evidențierea unor noi resurse minerale în afara celor de diamant și minereu de fier exploatare în prezent.

În scopul dezvoltării echilibrate a economiei se preconizează descentralizarea teritorială a industriei care, pe lângă centrul său tradițional Abidjan, se va dezvolta și în zonele Bouake, San Pedro-Man și Korhogo-Ferkessedogo. Efortul general de industrializare va

Abidjan — o metropolă modernă a Africii

fi concentrat îndeosebi spre creșterea producției destinate exportului, intensificarea participării statului, sporirea numărului locurilor de muncă.

O contribuție importantă la creșterea economică o are comerțul exterior. Începînd din anul 1963 balanța comercială a fost continuu excedentară. Structura exporturilor reflectă concretizarea politicii de diversificare, o pondere tot mai importantă deținînd-o produsele prelucrate. Politica de industrializare se oglindește tot mai mult și în structura

importurilor, în cadrul cărora echipamentul de transport, mașinile și utilajele dețin 25%, produsele metalurgice 8% și materialele electrice peste 5%.

În ansamblul eforturilor întreprinse pentru dezvoltarea unei economii moderne și diversificate, un loc tot mai important ocupă turismul. Climatul propice turismului în orice sezon, patrimoniul folcloric, artizanal și cultural, flora și fauna conferă Coastei de Fildeș un loc aparte în evantaiul turismului mondial.

Relațiile economice dintre România și Coasta de Fildeș au cunoscut în ultimii ani o continuă extindere și diversificare. Politica de creștere și diversificare a schimburilor comerciale, de extindere a relațiilor de cooperare economică, tehnică și științifică promovată de cele două țări, reliefează posibilități sporite de dezvoltare a schimburilor între România și Coasta de Fildeș.

Vizita pe care președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Felix Houphouët-Boigny și a doamnei Marie Therese Houphouët-Boigny, o va efectua în Coasta de Fildeș — eveniment de cea mai mare însemnătate în istoria relațiilor româno-ivoriene — deschide noi perspective colaborării dintre cele două state, cauzei păcii și prieteniei între popoare.

Marcel MOLDOVEANU

REPUBLICA FEDERALĂ NIGERIA

PRIN ÎNTINDEREA SA (923 768 km²) și prin numărul populației (62,9 milioane de locuitori) Republica Federală Nigeria se numără printre cele mai mari state ale continentului african.

După cucerirea independenței, la 1 octombrie 1960, Nigeria s-a orientat spre dezvoltarea economiei naționale pe baza valorificării marilor bogății naturale ale țării. În prezent, este în curs de realizare planul de dezvoltare economică pe perioada 1975—1980. Planul se remarcă, în mod deosebit, prin mărirea volumului global al investițiilor, stabilit acum la 42 miliarde naira (0,631 naira== 1 dolar).

Avînd o participare de 40% la formarea P.I.B. și ocupînd 65% din populația activă, agricultura constituie sectorul

dominant al economiei. Suprafața cultivată a Nigeriei este de 22 milioane ha. În ceea ce privește culturile, Nigeria este cunoscută ca primul producător mondial de ulei de palmier, al doilea de cacao, al treilea de arahide. Un program recent lansat de guvern, vizînd acordarea de credite în condiții deosebit de avantajoase pentru sectorul agricol, canalizează eforturile către dezvoltarea plantațiilor de palmieri (de ulei), de arbori de cauciuc, cacao și cafea, a culturilor de cereale, de citrice.

În dezvoltarea sectorului industrial, ramura extractivă are, în prezent, dinamică cea mai accentuată. În anul 1976, producția de petrol a Nigeriei a fost de 102 milioane tone. Investițiile în această ramură preconizate pentru perioada 1975—1980 se cifrează la 270 milioane

naira. Se prevede, de asemenea, extinderea rafinării de la Port Harcourt construirea unei rafinării la Warri și a uneia la Kaduna, proiecte care vor necesita investiții de 355 milioane naira; cantitatea de produse petroliere realizată de ele urmind a fi, în anul 1980, de 250 000 barili pe zi. Pentru obținerea de produse rafinate destinate exportului vor fi construite încă două rafinării, avînd fiecare o capacitate de 300 000 barili pe zi.

În cursul realizării planului urmează să fie finalizate o serie de importante proiecte industriale, printre care se remarcă : o uzină metalurgică la Ibadan, o uzină pentru montarea de autocamioane (8 000 camioane pe an, de 5 pînă la 25 tone încărcătură utilă) și tractoare (circa 200 pe an, de 60—100 C.P.), extinderea uzinei de automobile de la Kaduna, construirea unei uzine de motoare electrice la Zaira (cu o producție de 200.000 de motoare pe an), construirea unor fabrici de ciment la Ucpala și Socoto și extinderea capacității de producție a fabricii de la Nkalagu, extinderea capacității de producție a fabricii de zahăr de la Bacita (pentru care se obține 50.000 tone zahăr pe an) și construirea unei fabrici de zahăr la Suntî (cu o capacitate inițială de producție de 60.000 tone zahăr pe an).

Relațiile economice dintre România și Nigeria cunosc o dezvoltare așezată. În baza Acordului comercial, încheiat la 22 martie 1976, schimburile reciproce urmează să înregistreze o substanțială amplificare și diversificare. Totodată, în cadrul Acordului de cooperare economică, științifică și tehnică încheiat încă din anul 1971, cele două țări desfășoară o activitate susținută în diverse domenii ca de exemplu în valorificarea bogatelor resurse naturale forestiere ale Nigeriei, în sistematizarea orașelor, în construirea de cartiere de locuințe etc. Mărturie a stadiului avarsat al colaborării economice între cele două state sînt și cele trei societăți mixte — din domeniul exploatării prelucrării lemnului (NIROWI, SFR ROMWOOD) și din domeniul textil (RONITEX).

Apropiata vizită pe care președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, urmează să o efectueze în Republica Federală Nigeria la invitația șefului guvernului militar federal și comandant suprem al forțelor armate, general locotenent Olusegun Obasanjo, va aduce desigur o importantă contribuție la adîncirea și consolidarea relațiilor dintre cele două state, la cauza înțelegerii internaționale.

Iris Ileana PUNGAN

Piața Tinubu din Lagos, capitala țării

SĂPTĂMÎNA TEHNICII AUSTRIECE

care se va desfășura la hotelul Intercontinental din București. Specialiștii austriecei vor prezenta următoarele conferințe:

- 1 - „Tehnologia recoacerii izoterme”.
29.03.1977 - ora 9,00 - sala B
- 2 - „Metode de construcție și metode de alegere a materialelor pentru cuptoarele din industria metalurgică”.
29.03.1977 - ora 10,30 - sala B
- 3 - „Construcții rezistente la foc pentru instalații în rafinării și în industria petrochimică”.
31.03.1977 - ora 9,00 - sala A
- 4 - „Raționalizarea și automatizarea în tehnica de ștanțare și de indoire”.
30.03.1977 - ora 14,00 - sala A
- 5 - „Mașini pentru confecționarea de saci țesuți și tricotați, precum și materiale pentru ambalaje din poliiolefine”.
31.03.1977 - ora 9,00 - sala B
- 6 - „Noi aparate pentru controlul fibrelor - vibrocopul și vibrodynul”.
1.04.1977 - ora 9,00 - sala A
- 7 - „Extruderea de materiale din PVC - dur”.
31.03.1977 - ora 14,30 - sala A
- 8 - „Utilizarea sistemului de arzător DUMAG, pentru nămol ca factor pentru protecția mediului înconjurător, în legătură cu utilizarea calorică a unor deșeuri lichide speciale”.
1.04.1977 - ora 10,30 - sala A
- 10 - „Recoacerea în atmosferă de gaz inert, lipsită de decarburare, a sirmelor pentru rulmenți în formă de inel”.
29.03.1977 - ora 12,00 - sala B
- 11 - „Recoacerea inertă, lipsită de decarburare, a oțelurilor pentru rulmenți în atmosferă de gaz inert”.
29.03.1977 - ora 13,30 - sala B
- 12 - „Automate moderne de format prin injecție pentru prelucrarea materialelor termoplastice și termorigide, precum și a elastomerilor”.
31.03.1977 - ora 12,30 - sala A
- 13 - „Construcții de siguranță în subteran cu rășini sintetice, ancorări de rășini sintetice și aplicări de straturi din rășini sintetice”.
31.03.1977 - ora 12,00 - sala B
- 14 - „Dozare, măsurare și reglare în procesele tehnologice”.
31.03.1977 - ora 10,30 - sala A
- 15 - „Noi metode tehnice și științifice pentru creșterea siguranței de circulație pe șosele și autostrăzi”.
31.03.1977 - ora 13,30 - sala B
- 16 - „Epurarea catalitică și termică a aerului viciat - bază, utilizare și rentabilitate”.
1.04.1977 - ora 12,30 - sala A
- 17 - „Epurarea biologică, în mai multe trepte, a apelor reziduale foarte încărcate din industria chimică”.
1.04.1977 - ora 9,00 - sala B
- 18 - „Arderea deșeurilor industriale în cuptoare tubulare rotative”.
1.04.1977 - ora 11,00 - sala B
- 19 - „Armături acționate manual și automat pentru conducte energetice și tehnologice. Indicatoare de nivel pentru lichide și materiale IT”.
28.03.1977 - ora 11,00 - sala B
- 20 - „Raționalizarea, automatizarea și montarea cu folosirea unor mașini speciale”.
30.03.1977 - ora 15,30 - sala A
- 21 - „Încercarea durității în producție - cazuri speciale de utilizare și automatizare”.
28.03.1977 - ora 13,00 - sala B
- 22 - „Starea actuală la prelucrarea unor materiale termoplastice conținând spumânți, după procedeul de formare prin injecție, cu una sau mai multe componente”.
1.04.1977 - ora 14,30 - sala B
- 23 - „Pompe centrifuge cu «induceri» (melci de intrare) pentru înălțimi de aspirație”.
1.04.1977 - ora 14,30 - sala A
- 24 - „Trefilarea sirmei cu lubrifiere hidrodinamică, sub acțiunea ultrasunetului”.
30.03.1977 - ora 12,30 - sala B
- 25 - „Sirme emailate - astăzi și mâine”.
30.03.1977 - ora 15,30 - sala B
- 26 - „Producția vegetală continuă, în tot timpul anului, în instalații de producție sistem Ruthner”.
28.03.1977 - ora 13,00 - sala A
- 27 - „Sortarea buștenilor cu macaraua complet automatizată și cu ajutorul cabinei de ridicare și coborire în cazul macaralelor cu portal”.
1.04.1977 - ora 13,00 - sala B
- 29 - „Alegerea materialelor pentru contacte, folosite pentru relee de comandă moderne”.
30.03.1977 - ora 9,00 - sala B
- 32 - „Dezvoltarea în perspectivă a retezării cu discuri abrazive de mare productivitate și a rectificării sub mare presiune în industria metalurgică, extractivă și prelucrătoare - în special în oțelării”.
28.03.1977 - ora 15,00 - sala B
- 33 - „Aparate și echipamente pentru reglarea presiunii și distribuția gazelor. Noutăți în domeniul instalațiilor de măsurare și reglare”.
30.03.1977 - ora 12,30 - sala A
- 34 - „Oțeluri și aliaje speciale pentru tehnica nucleară și construcția de aparate pentru industria chimică”.
29.03.1977 - ora 13,00 - sala A
- 35 - „Proiectarea și producția de echipamente pentru instalații de polietilenă de înaltă presiune”.
29.03.1977 - ora 9,00 - sala A
- 36 - „Noile evoluții din sectorul de perforatoare și aer comprimat”.
29.03.1977 - ora 11,00 - sala A
- 38 - „Oțeluri și piese forjate, superioare, pentru construcția de turbine obținute prin folosirea unei tehnologii de produse noi”.
29.03.1977 - ora 15,00 - sala A
- 39 - „Aerisirea și gazarea unor lichide cu ajutorul dispergatorului Vogelbusch”.
30.03.1977 - ora 9,00 - sala A
- 40 - „Procedee moderne de fosfatere pentru deformarea la rece. În special procedee moderne de prelucrare prin trecere pentru linia de patentare”.
30.03.1977 - ora 14,00 - sala B
- 41 - „Instalații de cuptoare industriale cu funcționare continuă, pentru îmbunătățire, călire, recoacere și sintetizare”.
29.03.1977 - ora 15,30 - sala B
- 42 - „Echipamente și mașini pentru instalații de tratare a apei”.
30.03.1977 - ora 11,00 - sala A
- 43 - „Conectoare coaxiale moderne, de tipul fișă-priză, miniaturizate și subminiaturizate pentru aparate și instalații electronice”.
30.03.1977 - ora 11,00 - sala B
- 44 - „Tehnica modernă în construcția liniilor de cale ferată”.
28.03.1977 - ora 15,00 - sala A
- 45 - „Îmbunătățirea calității pământurilor necoezive prin vibrarea în adâncime”.
31.03.1977 - ora 10,30 - sala B

Resurse energetice: o privire în viitor

ACTUALA repartitie geografică a abundenței sau penuriei de resurse energetice ar putea să se modifice radical în următoarele decenii și chiar să se inverseze în cursul secolului următor, aprecia nu demult revista vest-germană **GWF-Gas Erdgas**. Pornind de la estimările specialiștilor că rezervele mondiale de cărbune, petrol și gaze s-ar afla într-o proporție de 90:6:4, este de prevăzut că zăcămintele de ținer și gaze se vor epuiza cu mult înaintea celor de cărbune. Aceasta, cu atât mai mult cu cât înseși țările exportatoare de

Producția acestui excavator modern este de 200 000 metri cuți de cărbune pe zi

țării vor înregistra o creștere susținută a consumului de petrol și gaze, legat de dezvoltarea lor economică și de expansiunea demografică. În același timp, rezervele existente de cărbune, chiar dacă consumul ar spori de patru ori la orizontul anului 2050, pot acoperi necesarul pe trei secole. Aceasta cu condiția ca — subliniază specialiștii — să se efectueze din timp investițiile necesare pentru valorificarea energetică superioară a cărbunelui, să se găsească proporția optimă între utilizarea acestuia și a energiei nucleare.

R.D.G.: pașii termoficării

ÎN PERIOADA planului cincinal în curs de realizare, numărul total al locuințelor cu încălzire centrală urmează să crească în R. D. Germană de la 780 mii (1975) la 1,2 milioane (1980). Acest mod de încălzire trebuie să cuprindă în 1980 aproape 73% din întregul fond locativ. Întrucât realizarea sarcinii reclamă construirea unei serii de termocentrale și extinderea rețelei de alimentare cu căldură, sint în curs de elaborare orientări pe termen lung în acest domeniu, care țin cont de necesitatea economisirii energiei — serie re-

vista **Die Wirtschaft**. Astfel, la rețea vor fi conectate și centralele electrice uzinale, se vor căuta căi de utilizare a căldurii degajate în procesele tehnologice ale uzinelor siderurgice, ale laminatoarelor etc. Tot în scopul utilizării raționale a energiei, diferite întreprinderi industriale și unități agricole urmează să fie, în mod treptat, aprovizionate cu căldură prin sistemele de termoficare.

Știința: un uriaș flux productiv

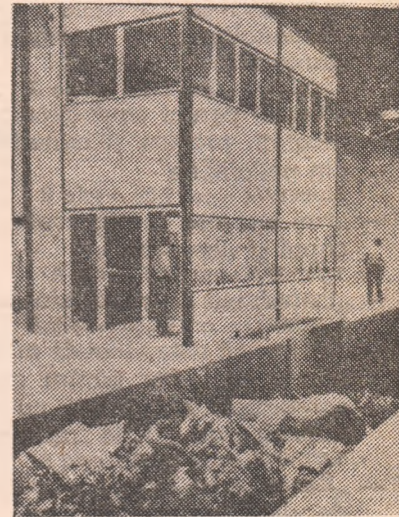
DE LA APARIȚIA în secolul al XVII-lea a primelor reviste științifice („*Journal des Scavans*“, la Paris, și „*Philosophical transactions of the Royal Society*“, la Londra), respectiv în decurs de trei secole, toți indicatorii volumetrici ai științei s-au multiplicat de circa un milion de ori, constata recent **Revue internationale des sciences sociales**. Numărul revistelor științifice a sporit de la cincizeci în 1750, la o sută în 1800, la o mie în 1900 și la peste o sută de mii în prezent.

La începutul deceniului actual, numărul studiilor științifice elaborate în decurs de un an era evaluat la două milioane, ceea ce reprezintă, în medie, 6—7 mii de articole pe zi; acest uriaș flux productiv al materiei cenușii este generat de circa 5 milioane de persoane, reprezentând 80—90% din totalul căminilor de știință cîți au existat de-a lungul istoriei. Întrucît stocarea și utilizarea imensului bagaj informațional astfel acumulat se dovedesc a fi din ce în ce mai dificile în perioada actuală, publicația menționată pledează pentru corelarea „științifică“ a cererii și ofertei în acest domeniu, pe calea selecției, filtrării și adaptării masei informațiilor.

Gunoii „de aur“

„GUNOIUL ESTE DE AUR. Nu ne putem permite să-l lăsăm să se irosească“. Pornind de la această premisă, doctorul Geoffrey Standford, din orașul american Odessa (Texas), cu 90 000 locuitori, a inițiat prelucrarea totală a gunoiiului menajer din localitate. Autoutilitare deservite de un singur om — șoferul — colectează, cu ajutorul unor brațe mecanice, comandate de la tabloul de bord al vehiculului, conținutul lăzilor de gunoi standardizate. Gunoiiul colectat este descărcat apoi la centrul de sortare orășenească, unde magneți puternici extrag deșeurile metalice. Restul de gunoi pornește pe o bandă rulantă spre un tocător, gunoiiul mărunțit fiind apoi utilizat ca singur îngrășămint pentru pășunile din jurul orașului, nu prea fertile de la natură. Economii realizate au la bază mai mulți factori, relatează săptămînalul **Telegraph Sunday Magazine**. Metalul recuperat este vindut permițînd — în condițiile în care prețul fierului vechi este în creștere — amortizarea în cinci

ani a investiției de 300 000 dolari în stația de sortare. Personalul serviciilor orășenești de salubritate a putut să reducă cu două treimi, economii realizîndu-se și prin înlocuirea îngrășămintelor chimice cu gunoiiul colectat. În prezent se mai studiază totuși problema eventualei nocivități a agenților patogeni din solul îngrășat cu gunoii menajer.

Separarea gunoiiului transportat pe bandă

Firme pentru introducerea tehnicii noi

ÎN PRIMUL DECENIU al secolului nostru tehnica nouă era uzată doar după 35—45 ani. În deceniul al patrulea termenul se redusese la 20—25 ani, în deceniul al șaselea — la 12—15 ani, iar în deceniul actual este după opinia specialiștilor de numai 8—9 ani pentru majoritatea ramurilor de producție moderne.

Examinînd diferiții factori care influențesau sau, dimpotrivă, frînează acțiunile de aplicare în practică a tehnicii noi, revista **Voprosi ekonomiki** (nr. 1977) subliniază importanța factorului organizatoric, a creării unei verigi eficiente de legătură între cercetare-proiectare și producție. Pe baza analizelor experimentărilor efectuate, îndeosebi în ultimii ani, în Uniunea Sovietică, revista pledează pentru înființarea unor organizații (firme) specializate în introducerea tehnicii noi, în cadrul cărora oamenii de știință să colaboreze cu inginerii și tehnologii. Printre principalele sarcini ale unor asemenea organizații ar figura: acordarea de ajutor lucrătorilor din producție în montarea și punerea la punct a tehnicii noi; însușirea noilor procese tehnologice, asigurarea întreprinderilor cu dotarea tehnică completă, necesară pentru aplicarea în producție a inovațiilor tehnice; propagarea experienței avansate în cercetarea tehnico-științifică și în producție; sprijinul metodologic pentru perfecționarea proceselor de muncă și de producție.

OSAR

Acoperirea pierderilor din deprecierea valutară

ACTUALA DEPRECIERE inflaționistă a banilor, termen general în țările occidentale, creează sease preocupări partenerilor comerciali ai acestor țări. Într-o dată încheierea contractului comercial și a încasării sumei prevăzute în contract se scurge perioadă de timp în care această sumă, exprimată, de exemplu, în franci francezi, lire sterline și dolari se depreciază: la încasare, ea și-a pierdut o parte mai mare sau mai mică din puterea de cumpărare pe care o avea la contractare. Diferența reprezintă o pagubă pentru furnizor.

Există o posibilitate de evitare a acestei situații în incluzând în contract a unei clauze de acoperire a riscului valutar. Printr-o asemenea clauză, vânzătorul se angajează să suporte cel diferențiar în cazul în care cumpărătorul nu acceptă această clauză?

Experiența a arătat că există unele posibilități de reparare a pierderilor provocate de riscul valutar.

O posibilitate este aceea denumită a **avansurilor întârzierilor**. Ea constă în amânarea cit mai puțin puțină a plății sumelor datorate și, dimpotrivă, grăbirea încasării sumelor cuvenite. Într-un caz de depreciere accentuată a valutei din țările capitaliste, această modalitate înlătură sau micșorează pierderile provocate de depreciere. Un exemplu: exportatorul din țara A a exportat în țara B, unde are și unele datorii de plată. Acest portator detine informații potrivit cărora moneda țării B se va deprecia. El va proceda în felul următor: va determina pe importatorul din țara B achita marfa cit mai repede cu puțință, acordându-i eventual chiar un rabat pentru răsplătirea riscului pe care îl presupune o plată mai promptă.

Totodată, exportatorul în calitate de debitor va avea o politică de tergiversare a rambursării propriilor datorii. În felul acesta, exportatorul va încasa și utiliza în afacerile sale bani mai puțin depreciați și își va achita datorile în bani cit mai apreciați, realizând o diferență de valoare în avantajul său.

O altă posibilitate de reparare a pierderilor din deprecierea valutei este aceea a **asa-numitelor credite paralele**. Un exemplu: comerciantul X are creanță asupra lui Y cu termen de plată peste două luni. Cu alte cuvinte, X a acordat lui Y un credit comercial. Deoarece creanța este exprimată în țara Z valută care se depreciază, X va căuta să înlăture pierdere contractând imediat un credit în aceeași valută de la Z cu termen de plată tot peste două luni. Bani obținuți îi va folosi în afacerile sale. La scadență, creditorul X va încasa de la debitorul Z o sumă depreciată, însă la rindul său va rambursa lui Z suma împrumutată în aceeași valută depreciată: X a ocolit riscul pierderii din depreciere.

În sfârșit, o altă posibilitate este **acoperirea la termen**. Creditorul X, amenințat să piardă din cauza deprecierei valutare, va face o operație de acoperire la termen a unei sume egale cu creanța, exprimată în aceeași valută, deși nu posedă această sumă. Cel care va beneficia la termen de această sumă o va plăti la vedere lui X. Suma înștată va fi folosită de X, cu puterea de cumpărare actuală a banilor, în afacerile sale. La scadență, X va încasa suma de la debitorul său și o va trece aceluia față de care s-a angajat să o achite la termen. Pe această cale, X a recuperat, în operația de vânzare la termen a unei valute, ceea ce a pierdut din cauza creanței sale.

C. K.

MW în 1985. Previțiuni până la sfârșitul secolului relevă că atunci va putea fi utilizată — rentabil — și energia disponibilă la foarte mari adâncimi în scoarța terestră ca și cea a vulcanilor înșiși, pe lângă cea a vaporilor care ajung în mod natural la suprafața pământului. Pu-

UTILIZAREA RESURSELOR GEOTERMICE ÎN FUNCȚIE DE TEMPERATURĂ

180°C	Distilarea, refrigerarea soneișicului, fabricarea hârtiei
170°C	Producerea apei grele, uscarea diatomitului
160°C	Uscarea cărui de pește și a lemnului de construcție
150°C	Producerea aluminiei
140°C	Uscarea produselor agricole, conservarea
130°C	Refinarrea zahărului
120°C	Producerea de apă proaspătă
110°C	Uscarea cimentului
100°C	Prepararea alimentelor
90°C	Uscarea peștelui, topirea gheții de pe șosele
80°C	Încalzirea centrală a locuințelor, creșterea păsărilor
70°C	Încalzirea grajdurilor
60°C	Cultura ciupercilor, băi
50°C	Încalzirea solului
40°C	Piscinele încălzite, creșterea de pește, prelucrarea apei din rețeaua de canalizare
30°C	Topirea zăpezii de pe șosele prin aruncarea de apă caldă
20°C	

(după NOUVELLES DU JAPON)

terea instalată în centrale geotermice ar urma să atingă în anul 2000 circa 48.000 MW. Apa caldă sau fierbinte utilizată pentru producerea de energie electrică are și o gamă largă de alte întrebuințări, prezentate în graficul de mai sus. Datorită acestei game variate de utilizări, la finanțarea proiectului au fost antrenate firme din cele mai diverse ramuri industriale.

Extreme geografice

Ilie Sfetcu. Baia Mare — Prin mortalitate infantilă se înțelege frecvența deceselor la copiii în vîrstă de pînă la un an în sinul unei populații. Rata mortalității infantile măsoară frecvența deceselor infantile față de nașterile vii din aceeași perioadă. Potrivit Anuarului demografic al O.N.U. pe anul 1975, a părut la 30 ianuarie a.c. la New York, pe țări cea mai redusă rată de mortalitate infantilă s-a înregistrat în Suedia (8,3 la mie), în vreme ce ratele cele mai ridicate s-au înregistrat în Liberia și Burundi (peste 150 la mie).

În țara noastră rata respectivă era în 1975 de

34,7 la mie, cea mai redusă din întreaga istorie a țării și scăzînd din nou din 1968 încoace. În 1938 rata mortalității infantile era în România de 179 la mie, după ce în 1932, în perioada marii crize, fusese chiar de 181,5 la mie. După cum relevă Anuarul statistic al țării noastre, ea a scăzut pentru prima dată sub 100 la mie în 1953 (cînd a ajuns la 96,3 la mie).

Datele din Anuarul demografic al O.N.U., semnificative pentru marile decalaje economico-sociale din lumea contemporană, vă pot fi utile și în legătură cu celelalte probleme care vă interesează.

Problema locuințelor

Marian Ciulbea, Botoșani — Fenomenul la care vă referiți, de părăsire a zonelor centrale de către categoriile cu venituri mai modeste ale populației, se întîlnește în multe metropole ale lumii capitaliste. Astfel, în ultimele două decenii 500.000 de parizieni au fost nevoiți să se mute în suburbii datorită în special unor acțiuni speculative ale proprietarilor. La circa 30—40.000 locuințe se înregistrează în fiecare an, într-un fel sau altul, un spor de confort, prilej pentru proprietarii lor de a solicita chiriă care devin prohibitive.

La Paris există în mod oficial 55.000 familii cu locuință necorespunzătoare, din care 23.000 cu mai puțin de 4 m² suprafață locativă pe persoană. În același timp, după cum relatează **Le Monde** din 1 februarie a.c. în articolul „A locui la Paris: un lux“, multe locuințe noi sau „reabilitate“ rămîn goale, fiind excesiv de scumpe. Căci, se întrebă ziarul citat, menționînd că pragul sărăciei se ridică periculos, „cine poate cumpăra o locuință care costă 6.500 franci metrul pătrat sau să consacre 1.700 pînă la 3.000 franci pe lună pentru chirie?“

Pornind de la afirmația că „Parisul nu a fost niciodată în asemenea măsură ca acum terenul privilegiat al speculatorilor“, ziarul evidențiază necesitatea unei orientări cu un pronunțat caracter social în politica de renovare urbană, necesitate care a reieșit cu ocazia recentelor zile de studiu de la Paris consacrate locuințelor sociale.

Evaziune fiscală

Gheorghe Grasu, Iași. — Modalitatea cea mai utilizată de transferare internațională a beneficiilor între o societate-mamă și sucursalele sau filialele sale, pentru a face să apară aceste beneficii în țări cu o fiscalitate mai blîndă, este manipularea prețului de transfer. Un exemplu devenit „clasic“, citat de revista **J. Expansion**, este cel al unei societăți farmaceutice cu sediul în Elveția care factura substanțe active unor laboratoare filiale aflate în Franța la un preț care s-a dovedit a fi de zece ori mai ridicat decît cel al substanțelor similare livrate de ea unei filiale din altă țară vest-euro-peană în care presiunea fiscală era mai redusă. Scopul operațiunii era evident realizarea de beneficii care scăpau fiscalului francez.

Un alt procedeu de transferare a beneficiilor îl constituie redevențele vărsate pentru brevete, licențe, mărci și servicii. O filială din străinătate plătește brevetele pe numele său, permițînd societății-mamă utilizarea lor contra unei redevențe care poate ajunge pînă la 5—6 la sută din cifra de afaceri.

În aceeași categorie de operațiuni intră crearea și controlul unei societăți-releu într-un „paradis fiscal“. Dacă în trecut între paradisele fiscale exista mai ales o „diviziune geografică a muncii“, actualmente aceasta este pe cale de dispariție, făcînd loc unei specializări funcționale.

Dolar

Agapie Bălan, Rîșnov. — 1) În lume există mai multe țări a căror monedă națională se numește dolar (S.U.A., Canada, Noua Zeelandă, Liberia, Barbados, Fiji, Guyana, Trinidad-Tobago, Singapore, Malaezia etc.). Cînd nu se face nici o precizare, ca în cazul pe care ni-l semnalăți, se subînțelege că este vorba de dolarul S.U.A., deoarece numai acesta are și rolul de valută de rezervă. 2) Este adevărat că deși moneda națională a Liberiei este dolarul liberian, egal cu dolarul S.U.A., practic numai moneda divizionară este emisă de autoritățile liberiene, în rest circulă numai dolarul S.U.A. 3) În privința noțiunii de aur monetar vă rugăm să consultați rubrica noastră „Glosar“ din nr. 24/1976.

Energia geotermică la lucru

Mihai C. Mihai, Tirgu — În efortul de a-și diversifica sursele de aprovizionare cu energie de a-și reduce depen-

dența de petrolul importat, Japonia, care este una din principalele țări vulcanice, a început să acorde o atenție deosebită în ultimii ani resurselor sale de energie geotermică, deosebit de abundente. Patru centrale geotermice, cu o putere instalată totală de 50 MW, sînt deja în funcțiune, obiectivul fiind sporirea puterii instalate în asemenea centrale pînă la 300 MW în 1980 și 2100

Perfecționarea activității consiliilor intercooperatiste

(Urmare din pag. 11)

laptelui, ateliere de artizanat, impletituri, ceramică, cărămidării și vărării, secții pentru alte materiale de construcții ce pot fi produse pe plan local, precum și alte activități de producție care să asigure punerea în valoare a resurselor locale și utilizarea forței de muncă pe toată durata anului: ateliere de rotărie, fierărie, țimplărie, tinichigerie, binale și altele, care să completeze și să dezvolte activitatea de producție din fiecare unitate și să satisfacă, totodată, celelalte nevoi din comună și din afara acesteia.

Va trebui, de asemenea, intensificată, în continuare, activitatea brigăzilor de construcții din cooperative, care să asigure executarea lucrărilor de construcții cu grad mai mic de tehnicitate, atât în unitățile componente ale consiliului, cât și pentru populație. În această ordine de idei, reține atenția reglementarea potrivit căreia asistența tehnică necesară consiliilor intercooperatiste și unităților componente în activitatea de construcții-montaj se va asigura, în mod gratuit, de către comitetele executive ale consiliilor populare județene, prin repartizarea de la unitățile de profil, pentru 1-2 consilii, a cite unui specialist în lucrări de construcții-montaj, care va răspunde de întocmirea documentațiilor de execuție, de deschiderea finanțării investițiilor și acordarea asistenței tehnice în realizarea construcțiilor.

Faptul că toate măsurile, acțiunile și obiectivele necesare de întreprins pentru realizarea producției agricole, industriale și de prestări de servicii în cadrul fiecărui consiliu intercooperatist se vor desfășura pe bază de programe, componente ale programelor naționale, va asigura un caracter organizat, unitar al activității tuturor unităților din raza consiliului.

DUPĂ CUM S-A AMINTIT mai sus, în vederea concentrării producției agri-

cole, specializării unităților, introducerii tehnologiilor moderne, dezvoltării activităților industriale și a prestărilor de servicii, consiliile intercooperatiste urmează să inițieze și să sprijine organizarea de activități economice prin cooperare și asociere între unități agricole cooperatiste, unități ale cooperăției de consum din raza aceluiași consiliu intercooperatist și unități de stat agricole și industriale.

Sarcinile cuprinse în Hotărârea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. vizează, de asemenea, perfecționarea conducerii și funcționării consiliilor intercooperatiste. Astfel, s-a lărgit componența adunării generale și a biroului executiv, iar activitatea curentă a acestora se va asigura de o permanentă formată din președintele consiliului (care este, în același timp, și directorul S.M.A.), inginerul șef cu producția vegetală (încadrat la consiliul intercooperatist), medicul veterinar șef cu producția animală (la circumscripția sanitar-veterinară din comuna de reședință a consiliului), economistul șef pentru problemele economico-financiare, de la sucursala sau filiala Băncii pentru agricultură și industrie alimentară și de la direcția generală pentru agricultură și industrie alimentară) — la care se adaugă un număr de 2-6 tehnicieni și economiști (existenți în actualul personal de contractari și achiziții al întreprinderilor beneficiare), care trec în subordinea consiliului, pentru a-și desfășura activitatea, organizată și coordonată unitar, în cadrul acestuia.

Pe baza recentei hotărâri, în acest an urmează să se organizeze în fiecare județ cite un consiliu, în conformitate cu măsurile stabilite cu privire la funcționarea acestor organisme — urmînd ca, pe baza experienței ce va fi acumulată, perfecționarea modului de organizare și de desfășurare a activității să fie extinsă în toate consiliile intercooperatiste de pe cuprinsul țării.

ÎNTREBĂRI — RĂSPUNSURI

ZOLTÂN TAKÁCS, Carei — Prevederile art. 44 lit. b din Legea nr. 57/1974 și pct. 2 din anexa nr. 3 la H.C.M. nr. 69/1975 se referă la modul cum se acordă majorarea sau diminuarea retribuției personalului. Precizarea dată la instructajul menționat de dv. s-a referit la modul de urmărirea a restituirii diminuărilor și de afectare a fondului de retribuție de către organele de control bancar. La acest instructaj s-a indicat ca unitățile bancare să țină evidența diminuărilor pe fiecare indicator în parte, avînd în vedere că restituirea acestora, în cazul recuperării nerealizărilor, se face potrivit prevederilor pct. 13 din anexa 3 la H.C.M. 69/1975 pentru unii indicatori (cheltuieli la 1000 lei producție marfă și beneficiu) integral, iar pentru alții (valoarea producției marfă, export, productivitatea muncii etc.) parțial (90, 80 sau 70%), în funcție de data cînd s-au recuperat integral nerealizările.

În această situație și întreprinderile trebuie să calculeze valoarea diminuărilor pe fiecare indicator în parte, pentru a cunoaște, în cazul recuperărilor, suma care se va restitui fiecărui angajat.

În indicațiile de lucru elaborate de Centrala Băncii Naționale a R.S.R. nu se arată că se fac compensări pentru fiecare indicator. De altfel, nici nu e posibil așa ceva, întrucît compensările se fac în trimestrul respectiv și între valoarea adăsurilor pentru depășirea planului la unii indicatori și valoarea diminuărilor calculate pentru nerealizările înregistrate la alți indicatori.

FLOAREA UTULEANU, Roșiori de Vede — Promovarea școlii de maiștri nu se

echivalează cu cea prevăzută de lege pentru trecerea de la o categorie la alta. Este, deci, necesar să solicitați prezentarea la comisia tehnică de încadrare a muncitorilor din unitatea unde lucrați, pentru a fi examinat și — dacă sînt îndeplinite condițiile legale — să fiți trecut într-o categorie superioară.

MARIA CIUVĂT, București — Transferul la cerere nu întrerupe vechimea în muncă, utilă la calculul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, la acordarea primului concediu de odihnă, a alocației de stat pentru copii etc. Transferul la cerere întrerupe vechimea în aceeași unitate, astfel că persoana care beneficiază de acest transfer nu are drept la sporul de retribuție acordat pentru vechimea neînteruptă în aceeași unitate.

IULIANA CORBU, Reșița — În situația relatată de dv., persoana care n-a înfiat copilul pentru care tatăl firese plătește pensie alimentară, nu poate beneficia de reducerea impozitului pe retribuție, neavînd peste trei persoane în întreținerea sa.

PĂTRU TOMA, Rîmnicu Vîlcea — Din scrisoarea dv. rezultă că aveți studiile și vechimea cerută pentru ocuparea funcției de șef birou, că îndepliniți efectiv această funcție, postul fiind vacant, dar că nu ați fost numit printr-o dispoziție scrisă. Dacă puteți dovedi cu actele existente că, în fapt, din însărcinarea conducerii unității prestați activitatea și aveți răspunderea corespunzătoare funcției ocupate temporar, aveți dreptul și la retribuția corespunzătoare funcției, astfel cum se prevede de Codul Muncii și în Legea nr. 57/1974.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării
Economice și Sociale. Institutul Centr
de Cercetări Economice

Sumarul nr. 8 din 25 februarie 1977

— Noua misiune de prietenie, solidaritate și colaborare a președintelui **Nicolae Ceaușescu** în cinci țări ale continentului african (**Dinu Dragomirescu**)

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Piloni ai creșterii eficienței
● Tipizarea în industria metalurgică (**Neculai Agachi**)
● Economisirea energiei electrice (**V. Boescu, L. Țintea**)

— Ridicarea calității produselor. (**A. Codru, A. Blaga**)

— „R. E.” pe fluxul inovație-materializare. Scurtarea drumului de la idee la produs nou (I) **Bogdan Fădure**

— Promovarea tehnicilor moderne de transport și depozitare (II) **(Romeo Hagiac)**

— Perfecționarea activității consiliilor intercooperatiste (**Al. Stelian, Gh. Dănăilă**)

CONDUCERE-ORGANIZARE

— Posibilități de creștere suplimentară a productivității muncii. Resursele unui triptic: tehnică-tehnologie-organizare (**Dorin Constantinescu**)

— Analiza valorii în acțiune

CONSULTAȚII

— În sprijinul celor care studiază în învățămîntul politico-ideologic de partid. Știința și tehnica înaintată — factori esențiali ai dezvoltării economiei socialiste (**prof. dr. Gheorghe P. Apostol**)

TECRII-IDEI

— Economisții antrenăți în dialogul constructiv asupra căilor înfăptuirii noii ordini economice internaționale (**dr. Maria D. Popescu**)

— 1907-1977: dimensiuni economico-sociale ale problemei agrare în România

● Agricultură românească pe traiectoria progresului economic (**prof. Bucur Șchiopu**)

● Școli — curente — economiști. Cauzele răscoalei în gîndirea doctrinarilor vremii (**V. Pirvu**)

ECONOMIE MONDIALĂ

— Cerințe ale noii ordini economice internaționale. O necesitate obiectivă — consolidarea independenței fiecărei națiuni (II) (**dr. Nicolae Ecobescu**)

— Tendințe—conjuncturi

— Țările africane pe calea dezvoltării economice

● Republica Ghana (**Marin Frâncu**)

● Republica Coasta de Fildes (**Marcel Moldoveanu**)

● Republica Federală Nigeria (**Iris Ileana Pungan**)

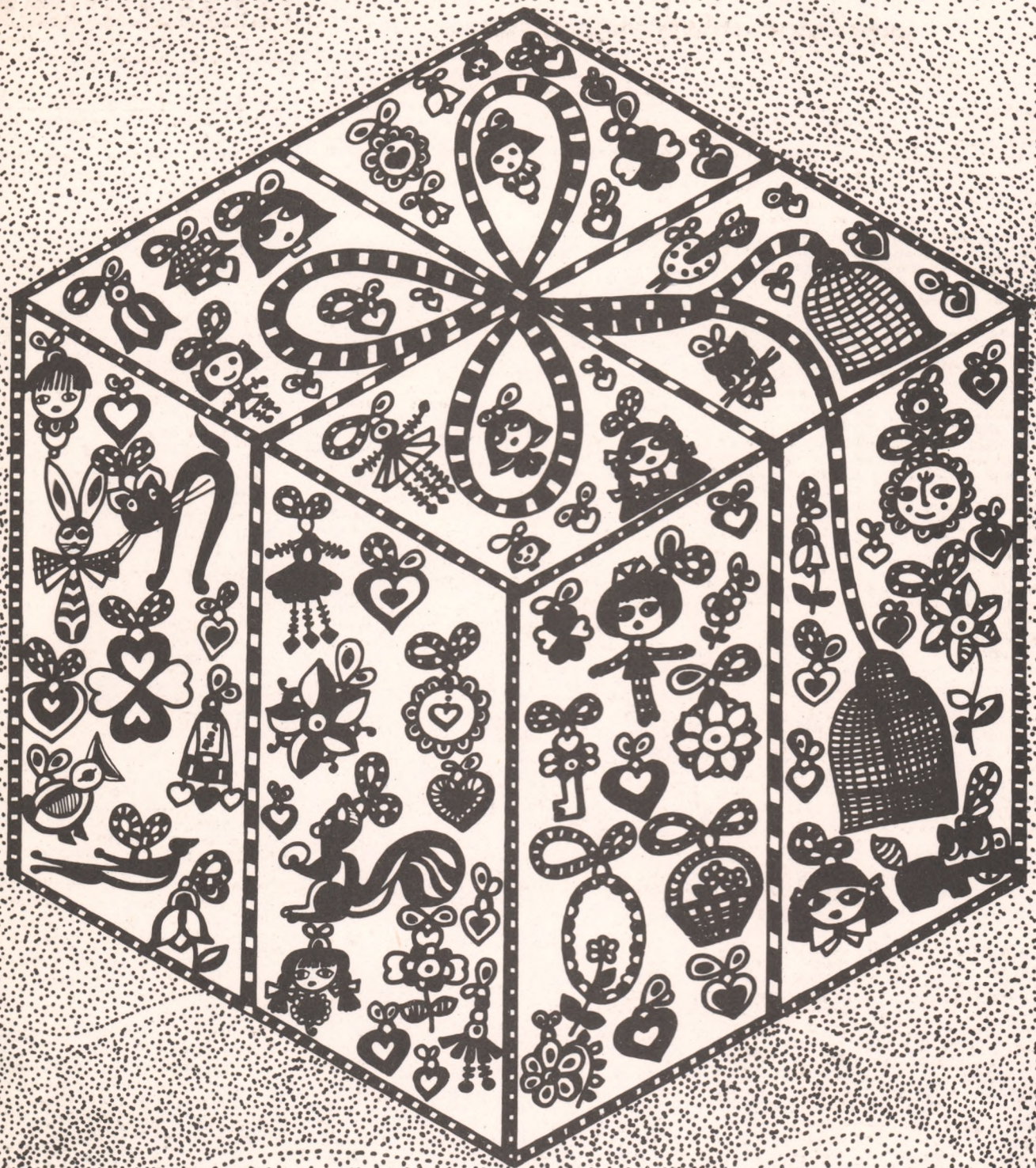
— Mondorama

— Curier

— Întrebări—răspunsuri

Redacția și administrația: Calea Dorobitor nr. 11-25, 71 131 București, telefon 12 13
Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R.
filiala sect. 1 București

Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scitei”

MĂRȚIȘORUL — prilej tradițional de a oferi cadouri !

Încă de pe acum, nenumărate produse cosmetice, tricotaje, coliere, poșete, mănuși, cercei, cordoane, broșe, umbrele, inele, baticuri ... așteaptă să fie cumpărate și dăruite acelor pe care le stimați, le îndrăgiți. Din magazinele comerțului de stat nu lipsesc nici tradiționalele mărțișoare !

MĂRȚIȘORUL este un simbol al primăverii, un mesager al sentimentelor dv.

Magazinele și raioanele de specialitate ale comerțului de stat au pus în vânzare amuzante figurine măștișor. De asemenea vă recomandăm, tot ca măștișoare atrăgătoare, diverse broșe, inele, coliere, brățări, precum și produse cosmetice, elegant ambalate, dintre care amintim : casele MAGNOLIA, EVA sau BUCUREȘTI.

Vizitați chiar astăzi magazinele comerțului de stat pentru a vă decide asupra darului pe care-l veți oferi celor dragi !

NU uitați !

Măștișorul este un simbol al primăverii și un prilej tradițional de a oferi cadouri !

SIMBOL AL PRIMĂVERII
PRILEJ TRADIȚIONAL DE A OFERI CADOURI